भजनी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भजनी, कैलाली

सुदूरपश्चिम प्रदेश

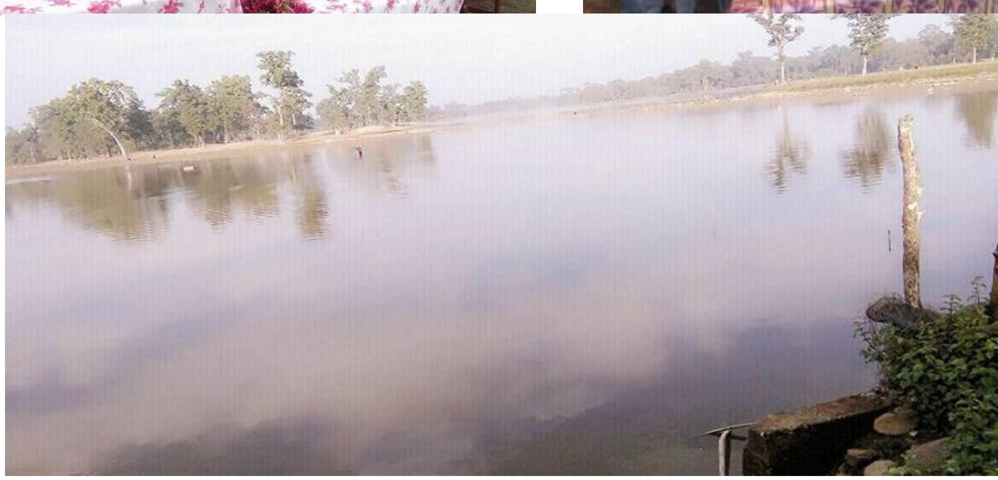

प्रतिवेदन

पार्श्वचित्र (PROFILE)

बैशाख २०७६

भजनी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भजनी, कैलाली

सुदूरपश्चिम प्रदेश

पार्श्वचित्र (PROFILE)

तयार गर्ने:

शान इन्जिनियरिंग कन्सलटेन्सी सर्भिस

भी न पा ४, महेन्द्रनगर, कन्चनपुर

प्रकाशकीय

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने र राज्यशक्तीको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने व्यवस्था गरेको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अन्तरसम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने व्यवस्था गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ को स्थानीय तहको अधिकारको सूचीको क्रमसंख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रमसंख्या १७ मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरुको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा, वेरोजगारको तथ्याङ्क सहित स्थानीय तहको आधारभूत तथ्याङ्क, संभाव्य प्राकृतिक, भौतिक र साँस्कृतिक स्रोतसाधनको तथ्याङ्कीय अभिलेख, सूचना तथा प्रविधियुक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको कार्य क्षेत्रमा उल्लेख गरेको छ । उपरोक्त संवैधानिक व्यवस्था र अधिकारको व्याख्या अनुसार स्थानीय तहको विस्तृत र खण्डीकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्न आधारभूत प्रक्रिया, विधि र फारामहरु सहितको गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ जारी भै सकेको छ ।

एकरुपता र स्तरीयताका लागि गाउँपालिका वा नगरपालिकाले यस गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ बमोजिमको स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क व्यवस्थापनका औजार तथा चरणबद्ध प्रक्रिया अबलम्बन गरी गाउँ वा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति झल्किने गरी वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्नु पर्नेछ । यस कार्यविधिमा आधारित भई तयार हुने वस्तुस्थिती विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजना व्यवस्थापन र कार्यसम्पादनका लागि सूचनाको महत्वपूर्ण आधार तयार हुनेछ । स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा प्रगति मापनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन वस्तुस्थिती विवरणले स्थानीय सरकार तथा सरोकारवालालाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ । तसर्थ वस्तुस्थिती विवरणमा योजना तर्जुमा, कार्य सम्पादन तथा सेवा प्रवाह, नतिजा अनुगमन र प्रगति मापनको लागि आवश्यक आधारभूत विवरण संकलन गर्ने र निश्चित अवधिमा त्यसलाई अद्यावधिक गर्ने र सो को समुचित उपयोग सुनिश्चित गर्नु पर्ने हुन्छ । यस प्रकार वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्दा सूचना प्रविधिमा आधारित भई एकरुपता र स्तरीयता कायम गर्न यस कार्यविधिमा उल्लिखित स्तरीकृत सुचक तथा विषयवस्तु, तथ्याङ्क व्यवस्थापनका औजार तथा चरणबद्ध प्रक्रियालाई आधारभूत रुपमा लिई स्थानीय विशिष्टता एवं आवश्यकता अनुकुल यो वस्तुथिति विवरण (Profile) तयार गरिएको छ ।

भजनी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

नक्शा जिल्ला र नगरपालिका

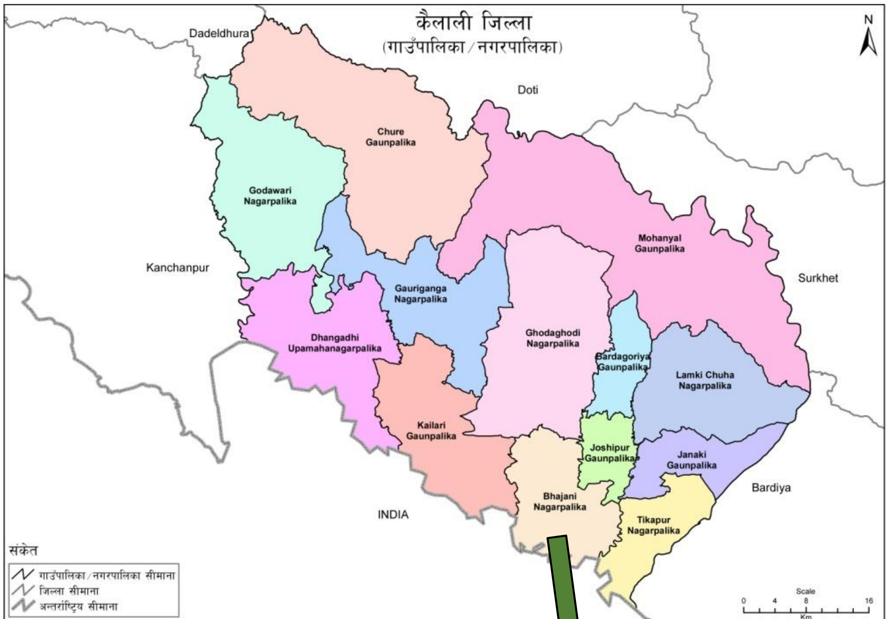

स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० / १:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC,2016

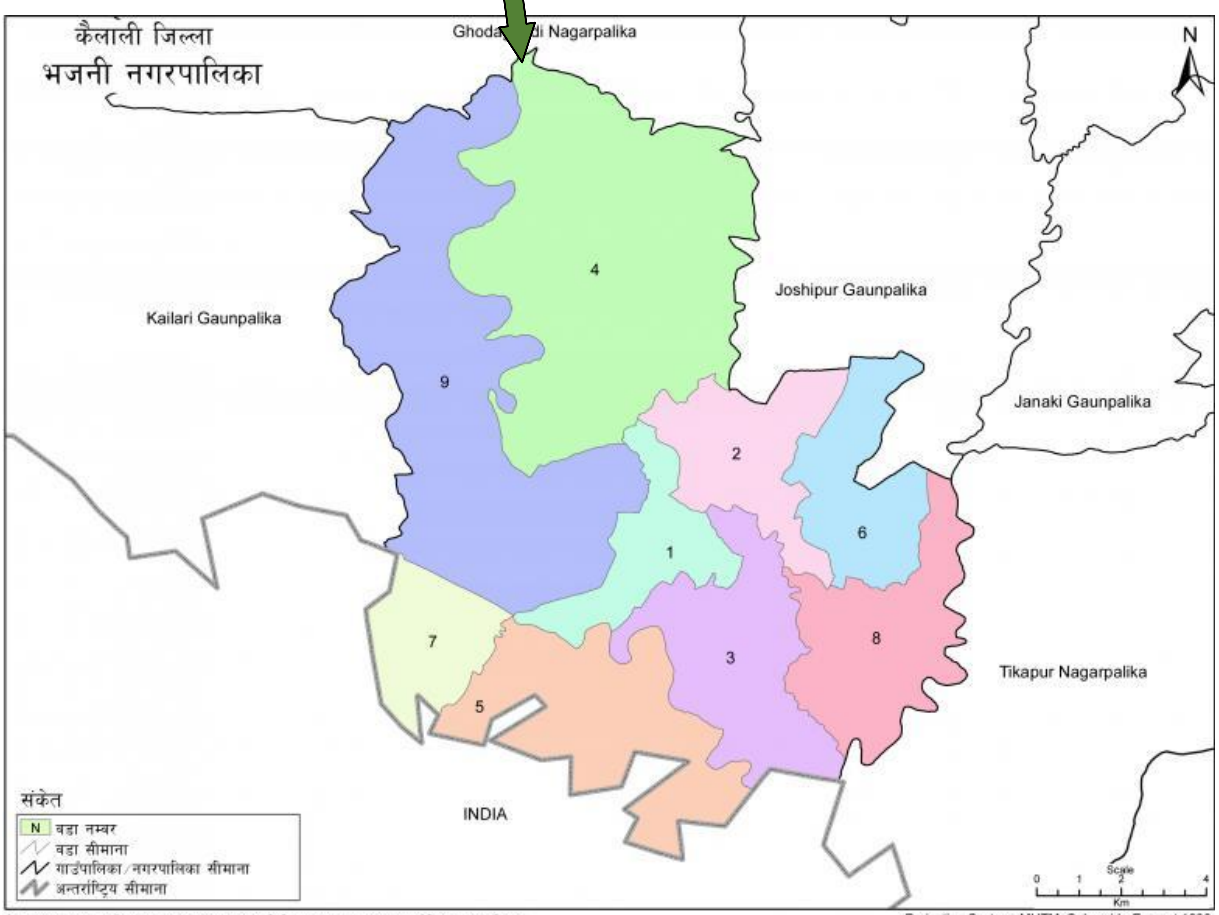

स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० / १:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

मेरो भनाई

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपलाको मुल संरचना, संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तीन तहको हुने र राज्यशक्तिको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानुन बमोजिम गर्ने व्यबस्था गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ को स्थानिय तहको अधिकारको सुचीको क्रमसंख्या ६ मा स्थानिय तथ्यांक तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचिकृत गरेको छ । उपरोक्त संवैधानिक व्यबस्था अधिकारको व्याख्या अनुसार स्थानिय तहको विस्त्तृत र खण्डिक्रित तथ्यांक सहितको बस्तुस्थिती विबरण तयार गर्न आधारभूत प्रकृया, विधि र फारामहरु सहितको गाउँ।नगर वस्तुस्थिती तयारि कार्यविधि, २०७५ ले निर्देशित गरे अनुसार नगरपालिकाको पार्श्वचित्र तयार गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ ।

स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ दफा ११ अनुसार प्रत्येक नगरपालिकाले नगर क्षेत्रको बिकासका लागि नगरस्तरीय बस्तुगत तथ्यांक संकलन गरि नगरको बस्तुगत बिबरण देखिने स्रोत नक्शा तयार गर्नुपर्ने कानुनी ब्यवस्था रहेको छ । नीतिगत तवरबाट संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार पारेको गाउं तथा नगर वस्तुस्थिती तयारि कार्यविधि, २०७५ अनुसार तोकिएको ढाँचा बमोजिम तथ्यांक संकलन गरि यस नगरपालिकाको बस्तुस्थिती विबरण तयार तथा प्राकाशन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउं तथा नगर बस्तुस्थिति बिबरण तयारी कार्यविधि २०७५ अनुसार मोबाईल एप्सको प्रयोगबाट पारिवारिक बिबरण र संस्थागत बिबरण सकलन गरि बिवरणको भण्डारण, प्रशोधन र बिश्लेषणको आधारमा पार्श्वचित्र प्रकाशन गर्ने जमर्को गरिएको छ । मैले बिश्वाश लिएको छुकि तयार गरिएको बस्तुस्थिती बिवरण समय समयमा अद्दयावधिक गरि योजना तथा बजेटलाई प्रभावकारि र नतिजामुखि बनाउदै नगरपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रको दिगो बिकास गरि यस नगरकालाई सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउने ल क्षका साथ यो बस्तुस्थिती बिवरण (पार्श्वचित्र) तयार गरियेको छ ।

यस पार्श्वचित्र तयार गर्नमा सहयोग गर्नुहुने नगरपालिकाका समग्र नेतृत्व वर्ग नगर उपप्रमुख, वार्ड अध्यक्षहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पुर्ण कर्मचारीहरु, परामर्शदाता शान इन्जिनियरिंग कन्सलटेन्सि सर्भीस, गणकहरु र अन्य सहयोगि सरोकारवालाहरुलाई एबम् सुचना उपलब्ध गराई दिनुहुने सम्पूर्ण नगरवासीलाई नगरपालिकाको तर्फबाट धैरै धैरै धन्यवाद दिन चाहान्छु र आगामि दिनहरुमा पनि अझबढी सहयोगको अपेछा गरेको छु ।

धन्यबाद

शेर बहादुर चौधरी

नगर प्रमुख

भजनी नगरपालिका

शुभ-कामना सन्देश

हामीले स्थानीय तहको निर्वाचनको घोषणा पत्रमा नै नगर प्रोफायललाई महत्वका साथ समाबेश गरेका थियौ । बर्तमान अवस्थामा विकास निर्माणको अवस्था कस्तो ? नगरवासीको सामाजिक, शैक्षिक, स्वास्थ्य, आर्थिक जस्ता आधारभूत तत्वमा उनीहरुको सहभागिता र पहुंचको अवस्था कस्तो छ ? आदि सन्दर्भमा नगरको समग्र अवस्थाको नगर बस्तुस्थिति बिबरणले स्पष्ट प्रतिबिम्ब गर्दछ । नगरका बिबिध क्षेत्र, विषयमा कार्यक्रम तथा योजना बिनियोजन गर्दा प्राथिमिकरण गर्न यो बस्तुस्थिति बिबरणले धैरै सहयोग पुग्नेछ । यो बस्तुस्थिति बिबरणले नगरको समग्र बिषयहरुको बारेमा जानकारी त दिन्छ नै हामि आधार बर्षका कुन कुन सूचकलाई हामीले कति माथि पुरयाउन सफल भयौ भन्ने मापन गर्न सकिन्छ । अर्थात हामीले कार्य सम्पादन गर्ने सवालमा नगरका कुन कुन क्षेत्र बिषय कति सफल र कति असफल भएका रहेछौ भन्ने समिक्षा गर्ने तथ्यपरक आधार नै बस्तुस्थिति बिबरणको तथ्यांक हो । त्यस कारणले पनि यो प्रोफायल हामीले निर्वाचित भएको पहिलो बर्ष नै सम्पन्न गरेको भए अझ राम्रो हुने थियो । तथापि अहिले पनि राम्रो काम को सम्पन्न हुदैछ ।

यस प्रोफायललाई हामीले पूर्णरुपमा डिजिटलाइजेशन गरि प्रबिधि मैत्री बनाउने कोसिस गरेका छौ । जसले गर्दा आबस्यक परेको तथ्यांक बिस्तृत र सर्बसुलभ प्राप्त गर्न सकिनेछ । यस्ता प्रबिधि युक्त प्रतिबेदनको आवस्यकतालाई महसुस गरि तथ्यांक संकलन, प्रतिबेदन तयार र प्रकाशन गर्न प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष योगदान पुर्याउनु हुने सम्पूर्ण गणकज्यू, तथ्यांक बिश्लेशकज्यू तथा सुचना उपलब्ध गराई दिनुहुने सम्पूर्ण नगरवासीलाई हार्दिक आभार ब्यक्त गर्न चाहन्छु । यस भजनी नगरपालिकाको नगर प्रोफायलमा बिबिध बस्तुहरु समेटी समय सापेक्ष ढंगले तयारि तथा प्रकाशन गर्नको लागि महत्वपूर्ण जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने परामर्शदाता शान इन्जिनियरिंग कन्सलटेन्सि सर्भीस लगायत सम्पूर्ण टिमलाई धन्यबाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा यस नगरपालिका बारे जानकारी लिन चाहनु हुने व्यक्ति तथा निकायलाई यस प्रोफायल प्रतिबेदनले धैरै सहयोग पुग्ने छ भन्ने मैले बिस्वास लिएको छु । साथै समग्र भजनी नगरवासिज्युमा अग्रगामी परिवर्तनको लागि हार्दिक शुभ-कामना ब्यक्त गर्दछु ।

छाँया देवि देबकोटा

नगर उप-प्रमुख

भजनी नगरपालिका

मेरा दुई शब्द

नीतिगत तवरबाट संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारि गरिएको गांउँ । नगर बस्तुस्थिती बिवरण तयारी कार्यविधि २०७५ अनुसार गांउ । नगर बस्तुगत बिबरण (Profile) निर्माण गर्नुपर्ने ब्यबस्था गरेको छ । स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ दफा ११ अनुसार प्रत्येक (ङ) नगरपालिकाले नगर क्षेत्रको बिकासका लागि नगरस्तरीय बस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरि नगरको बस्तुगत बिबरण देखिने स्रोत नक्शा समेतको बस्तु स्थिती बिबरण तयार गर्नुपर्ने कानुनी ब्यवस्था रहेको छ । यसका साथै नगरपालिकाको विकासको विद्‌यमान स्थितिको विश्लेषण गरी नगर विकासको प्रयासलाई दिशा निर्देश गर्ने आवधिक तथा बार्षिक नगर विकास योजना तर्जुमा योजनाको नतिजामुलक अनुगमन तथा , विकासका प्रयासहरुको प्रभावको लेखाजोखा गर्ने नगरको वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयारी तथा अद्‌यावधिक गर्नु पर्ने नीतिगत व्यवस्था रहेको छ |

नगरपालिकाको समग्र नेतृत्व प़रामर्शदाता इएफआई नेपालको व्यवस्थापकिय सहयोग तथा राजनीतिक दल , सेवाकेन्द्र तथा गाउंपालिकाका समग्र सरोकारवालाको सहभागितामा आवधिक नगर विकास योजनाको पहिलो भागको रुपमा यस नगरपालिकाको पार्श्वचित्र (e-Profile) तयार गरिएको छ यस | बस्तुस्थिती बिबरणले यस नगर क्षेत्रको विकासमा मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु | नगर पालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण तथा संस्थागत तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गरी नगरको **भैगोलिक ,जनसांख्यिक ,सामाजिक ,आर्थिक , भोतिक तथा वाताबरणिय र संस्थागत** स्थिति विश्लेषण सहित नगर विकासको वस्तुगत चित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको छ |

अन्त्यमा, यस भजनी नगर पालिकाको बस्तु स्थिती बिबरण (e-Profile) तयारी कार्यमा सहयोग गर्ने यस नगरपालिकाका वडा अध्यक्षज्यूहरु ,नगरपालिकाका कर्मचारी साथी हरु ,परामर्शदाता शान इन्जिनियरिंग कन्सलटेन्सि सर्भीस, तथा गणकहरुको योगदानको उच्च कदर गर्दे सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु |

धन्यवाद |

लोक बहादुर सुनार
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
भजनी नगरपालिका

नक्शा - नगरपालिका वार्डहरु

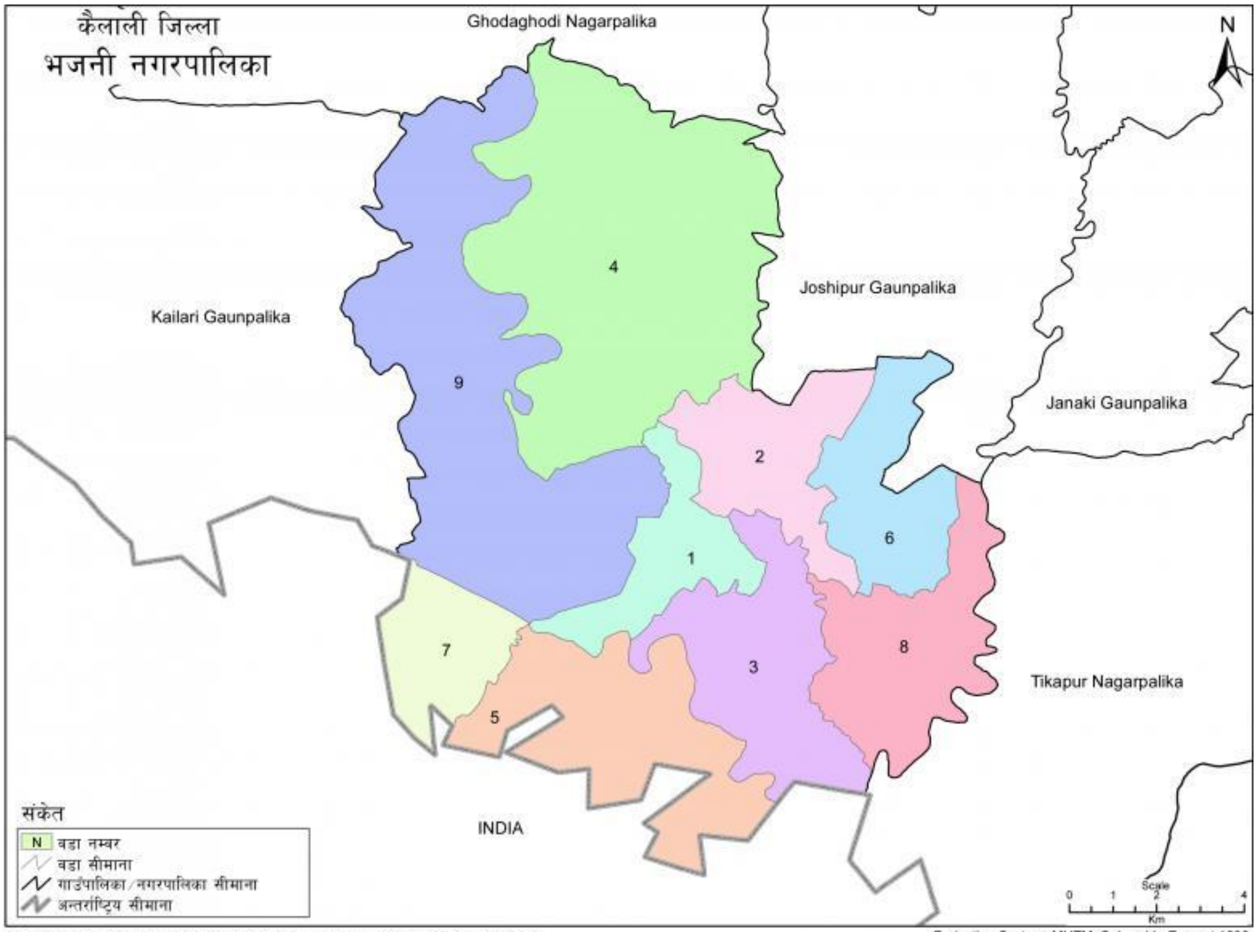

स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० /१:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

विषयसूचि

परिच्छेद १: परिचय 14

१.१ पृष्ठभूमि: 14

१.२ उद्देश्य: 14

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु 15

१.४ तयारी विधि तथा प्रक्रिया 15

१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सिमा: 16

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी 18

२.१. भौगोलिक अवस्थिती तथा हावापानी: 19

२.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण 19

२.३ स्थानीय निकाय पुर्नसंरचनामा भजनी नगरपालिका 19

२.४. राजनीतिक अवस्थिती 20

२.५. धरातलीय अवस्था, भू उपयोग 20

२.६. नदी तथा ताल तलैयाहरू 20

२.७ सार्वजनिक पाटी पौवा र चौतारा 22

२.८ खेलकुद तथा मनोरञ्जन 23

२.९. पार्क, वनस्पति तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण 26

२.९. साँस्कृतिक उत्कृष्टता 26

२.९.१. स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेलाहरुको विवरण 26

२.९.२ पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरुको विवरण 28

२.९.३ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण: 30

२.१०. विकासका सम्भावनाहरु: 30

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको विवरण 32

३.१. बस्ती र घरपरिवार विवरण 32

३.२. जनसंख्या वितरणको अवस्था 32

३.३. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण 33

३.४. भाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण 36

३.५. धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण 37

३.६. जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण 38

३.७. उमेर र लिंगका आधारमा घरमुलीको विवरण 40

३.८. पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण ________ *41*

३.९. अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण ________ *44*

३.१०. व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि विवरण ________ *46*

३.११. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण ________ *48*

३.१२. सामाजिक सुरक्षा किसिम ________ *Error! Bookmark not defined.*

३.१३. घर भाडामा लगाइएको आधारमा परिवार संख्याको विवरण ________ *50*

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था ________ **51**

४.१. प्रमुख आर्थिक विवरण ________ *52*

४.१.१. औसत आम्दानी विवरण ________ 52

४.१.२. ऋणका आधारमा घरपरिवार संख्या विवरण ________ 52

४.१.३. ऋणको उद्देश्यका आधारमा घरपरिवार विवरण ________ 53

४.१.४. छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या ________ 54

४.१.५. तलाको आधारमा घरधुरी संख्या ________ 54

४.१.३ पारिवारिक खर्च (ने रु. हजारमा) का आधारमा परिवारहरुको खर्च सम्वन्धी विवरण ________ 55

४.१.६ खाद्यान्न आत्मनिर्भरतका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण ________ 56

४.१.७ बैदेशिक रोजगारीमा गएका र विप्रेषणको विवरण ________ 57

४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व ________ *58*

४.२.१ सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरुको विवरण ________ 58

४.२.२ कृषियोग्य जमिनका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण ________ 59

४.३ कृषि तथा पशु विकास ________ *61*

४.३.१ कृषियोग्य जमिनको सिचाइका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण ________ 61

४.३.२ सिचांईको स्रोत ________ 62

४.३.३ कृषि उत्पादन (प्रति के.जि.) ________ 63

४.३.४ पशु धन र उत्पादन सम्वन्धि विवरण ________ 70

४.३.५ कृषि सेवा प्रवाह विवरण ________ 72

४.३.६ कृषि सहकारी सम्वन्धि विवरण ________ 75

४.३.७ . भजनी नगरपालिका क्षेत्रभित्र एग्रोभेट एवं विउ तथा मलखाद विक्रेताहरुको विवरण ________ 76

४.४ उद्योग, व्यापार तथा बैंकिङ ________ *77*

४.४.१ व्यापार तथा व्यवसाय (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफुल आदी) सम्बन्धी विवरण ________ 77

४.४.२ नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यापार तथा व्यवसायको विवरण ________ 77

४.४.४ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको विवरण ________ 78

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था))) ठढ

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास ____ *80*

५.१.१ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था ____ 80

५.१.२ विद्यालयको विवरण ____ 80

५.१.३ तहगह रुपमा शैक्षिक संस्था तथा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत र विद्यार्थिक विवरण ____ 81

५.१.६ नीजि विद्यालयको विवरण ____ 93

५.१.४ शिक्षकहरुको विवरण ____ 94

५.१.५ वालवालिका विद्यालय जाने आधारमा परिवार संख्या सम्वन्धि विवरण ____ 100

५.१.६ वालवालिका विद्यालय नजाने अथवा छाडने आधारमा परिवार संख्या ____ 101

५.१.७ सामुदायिक विद्यालयमा रहेको शौचालयको अवस्था ____ 101

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण ____ *101*

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था र उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरु (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थय केन्द्र र आयुर्वेद औषधालय) को विवरण ____ 102

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण ____ 104

५.२.३ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीबाट स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय) ____ 104

५.२.४ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि विवरण ____ 106

५.२.५ वाल स्वास्थ्य र कुपोषणको अवस्था ____ 108

५.२.७ प्रमुख रोग र उपचार सम्वन्धि विवरण ____ 109

५.२.८ उपचारका लागि सर्वप्रथम जाने स्थानको आधारमा परिवार संख्या सम्वन्धि विवरण ____ 110

५.२.९ प्रसुतिको लागी सर्वप्रथम जाने स्थानका आधारमा परिवारको संख्या विवरण ____ 111

५.२.१० खानेनुन प्रयोगका आधारमा परिवार संख्या ____ 112

५.२.१२ भजनी नगरपालिका भित्र सञ्चालित एम्बुलेन्स बिवरण ____ 113

५.२.१३ स्वास्थ्य स्वयम् सेवीकाको विवरण ____ 113

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई ____ *114*

५.३.१ खानेपानी सुविधाको अवस्था ____ 114

५.३.२ शौचालयको प्रयोगको अवस्था ____ 115

५.३.३ शौचालयको प्रयोगको अवस्था ____ 115

५.३.४ फोहोरमैला व्यवस्थापन ____ 116

५.३.५ फोहोर विसर्जन, करेसावारी आदिका आधारमा घरधुरी संख्या ____ 117

५.३.६ व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाई ____ 118

५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण ____ *119*

५.४.१ लिंग अनुसार बालवालिकाको (उन्नाईस वर्ष मुनिका) विवरण ____ 119

५.४.२ कामदारको रुपमा घर वाहिर रहेका बालवालिका 120

५.४.३ अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या 121

५.४.४ अपांगता परिचयपत्रका आधारमा जनसंख्याको विवरण 122

५.४.५ अपांगता भएको अवस्थाका आधारमा जनसंख्याको विवरण (जम्मा) 123

५.४.६ महिला हिसां सम्वन्धी विवरण 125

५.४.७ वालवालिकाहरुको हत्या अपहरण सम्वन्धी विवरण 126

५.४.८ द्वन्द्धबाट पिडीत भएका आधारमा परिवार संख्याको विवरण 126

५.४.९ परिवारमा विभिन्न कार्यहरु गर्ने लिंगका आधारमा परिवार संख्या विवरण 127

५.४.१० महिला समुहहरुको विवरण 127

परिच्छेद ६ : वन तथा वातावरणीय स्थिति)) **ज्ञद्ड**

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था *128*

६.१.१ सामुदायिक वन सम्वन्धि विवरण 128

६.२ विपद् जोखिम व्यवस्थापन *132*

६.२.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा वसोवास गरेका परिवार) विवरण 132

६.२.२ विपद् तथा प्रकोपबाट भएको मानवीय र भौतिक क्षतिको विवरण 135

६.२.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय 137

परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्था)) **ज्ञघढ**

७.१ यातायात पूर्वाधार *139*

७.१.१ सडक संजालको विद्यमान अवस्था 139

७.१.२ निर्माणाधीन नगरस्तरीय सडकहरु 142

७.१.३ सवारी सुविधा र रुट 143

७.३ वसपार्क तथा वस विसौनी सम्वन्धि विवरण 143

७.४ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा *145*

७.४.१ ईन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार) 145

७.४.३ खाना पकाउने इन्धन दाउरा भएमा त्यसको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण 146

७.४.४ खाना पकाउने चुल्होको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण 147

७.५ सञ्चार तथा प्रविधि *148*

७.५.१ हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्वन्धि विवरण 148

७.५.२ संचार सम्वन्धि विवरण 148

७.५.३ टेलीफोन/मोबाईल 148

७.५.४ रेडियो तथा एफ.एम स्टेसन सम्वन्धी विवरण 149

७.५.५ घरमा प्रयोग हुने संचार साधनका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण 149

७.६ घरमा उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घरपरिवार विवरण ____ 150

७.७ आवास तथा भवन ____ 150

७.७.१ नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी भवन सम्वन्धि विवरण ____ 150

परिच्छेद ८: संस्थागत विवरण))ज्ञछद्ध

८.१. संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था ____ 154

८.१.१. नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा ____ 155

८.१.२. नगरपालिकाको मानव संशाधन तथा विषयगत शाखाको विवरण ____ 156

८.१.३. विषयगत समिति तथा नगरसभाका पदाधिकारीहरुको नामावली ____ 159

८.१.४. नगरपालिका निर्वाचित प्रतिनिधिहरु ____ 160

८.१.५. विगत २ वर्षको आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण ____ 162

८.१.६. नगरपालिकाको चल तथा अचल सम्पत्तिको विवरण ____ 163

८.१.७ सार्वजनिक जग्गा ____ 164

८.२. संस्थागत सम्वन्ध र नागरिक संगठन ____ 164

८.२.१. नगरपालिका भित्र गठित विभिन्न नागरिक समुहहरु ____ 164

८.२.२ विषयगत समुह तथा संस्थाहरु (कृषि, पशुपालन, महिला वालवालिका) सम्वन्धि विवरण ____ 164

८.२.३. गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स.सम्वन्धि विवरण ____ 165

८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली ____ 165

८.३.१ नगरपालिका स्वीकृत ऐन, नीति, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु ____ 165

८.३.२. न्यायिक समिति र सम्पादनगरेको मुद्दाको विवरण ____ 166

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधान अनुसार नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन र दीर्घकालीन योजनाहरु तयार गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । सो अनुसार स्थानीय तहको आवधिक, रणनीतिक विषय क्षेत्रगत एवं बार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थितिसहित स्थानीय तहको वस्तुस्थिती विवरण तयारी आवश्यक रहेको छ । उक्त विवरणमा आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा स्थानीय तह भित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय स्रोत साधनहरुको तथ्याङ्कको विश्लेषण र प्रस्तुति संलग्न हुन आवश्यक छ ।

स्थानीय योजना तर्जुमा, कार्यान्वन तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन वस्तुस्थिती विवरणले गाउँपालिका, नगरपालिका तथा अन्य विकास प्रदायक संस्थालाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ । तसर्थ वस्तुस्थिती विवरणमा योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक आधारभूत विवरण संकलन गर्ने र निश्चित अवधिमा त्यसलाई अद्यावधिक गर्दै उपलब्ध स्रोत साधनको समुचित उपयोगगरी दिगोविकास तथा सुशासन सुनिश्चित गर्नुपर्ने हुन्छ ।

त्यसका लागी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउँ तथा नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि अुनसारको मार्गदर्शन अनुसार मोवाईल एप्सको प्रयोग मार्फत पारिवारिका विवरण र संस्थागत विवरण संकलनगरी विवरणको भण्डारण, प्रशोधन रविश्लेणका आधारमा वस्तुस्थिती विवरण प्रकाशन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै यसको नगरपालिकाले समय समयमा अद्यावधिकगरी योजना तथा बजेटलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाई स्थानीय तहको आर्थिक, सामाजिकरुपमा दिगो विकास गरी नागरिकलाई सुशासनको प्रत्याभुति गराउने लक्ष्यका साथ यो वस्तुस्थित तयार पारिएको छ ।

१.२ उद्देश्य:

नगरपालिकाको समग्र पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, भौगोलिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तुस्थिति विश्लेषण सहितको एउटा दस्तावे तयार पार्नु ताकी सो दस्तावेजले नगरपालिकासहित अन्य विकास साझेदारहरुलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामुलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी योजना तर्जुमा, योजनाको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्नका लागी महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरोस् भन्ने यस वस्तुस्थितिको महत्वपूर्ण उद्देश्य रहेको छ ।

यस वाहेक यसका विशिष्ट उद्देश्य निम्न अनुसार रहेका छन् ।

- मोवाईल एप्सको प्रयोग मार्फत पारिवारिक तथा संस्थागत विवरण संकलन गरी व्यवस्थित

रुपमा राख्नु (online, offline)

- नगरपालिकालाई सूचनामा आधारित योजना तर्जुमा बनाउन, सेवा प्रवाहलाई सुलभ र सरलिकृत बनाउनु,
- नगरपालिकाको अल्पकालिन, दीर्घकालिन तथा विषयगत योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्यांकनको लागी खण्डीकृत र एकिकृत तथ्यांकहरु उपलब्ध गराउनु,
- नगरपालिकाको विकासका लागी चासो राख्ने साझेदार निकाय, संस्थाहरु र अनुसन्धानकर्ताहरुलाई वस्तुपरक तथ्य उपलब्ध गराउनु,
- उपलब्ध तथ्यांकहरुको प्रयोगबाट नगरपालिकामा समावेशी विकास तथा श्रोतहरुको न्यायोचित वितरणमा मद्दत पुर्‍याउनु,

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु

नगरपालिकाको वस्तुस्थिति (Profile) तयारीका लागी नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूचीको क्रमसंख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रमसंख्या १७ मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरुको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनः नेपाल सरकारबाट स्वीकृत सघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरणले केन्द्रीय तथ्याङ्क अन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र गुणस्तर निर्धारण, राष्ट्रियस्तरको गणना र सर्वेक्षण व्यवस्थापन, नेपाल स्ट्याण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड विकास र प्रयोग तथा तथ्याङ्कसम्बन्धी सल्लाहकारी भूमिका बारे उल्लेख गरेको छ ।

त्यसैगरी, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा २ को च (२) र (३) ड को (२), (४), (५) र (६) मा स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन, दफा ११ को उपदफा २ थ (१), (२) (३), (४) र (५) मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन तथा दफा १२ को वडा समितिको काम, कर्तव्य अधिकार अन्तर्गत उपदफा २ को ख मा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनासहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ अनुसार दिग्दर्शनको दफा ८.२ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिती विविरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुस्थिती विविरण आफ्नो Website मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ मा उपलब्ध मार्गनिर्देशन बमोजिम अनुसूची ३ को (क) संस्थागत तथ्यांक संकलन, सर्वेक्षण फाराम र (ख) पारिवारिक विवरण संकलन फाराम बमोजिम मोवाईल एप्सको प्रयोग गरी तथ्यांक संकलन गरिएको छ । जसमा प्रश्न बमोजिमको जि.आई.एस नक्सा पनि हुने छ व्यवस्था छ । यसका साथै वस्तुस्थिती विवरण संकलन कार्य शुरुगर्नुपूर्व नगरपालिकाका प्रतिनिधिहरु विषयगत शाखाका कर्मचारीहरु र नगरपालिकाका कर्मचारीहरुविच छलफल, सल्लाह र सुझावहरुलाई समेटेर यो वस्तुस्थिति तयार पारिएको छ ।

१.४ तयारी विधि तथा प्रक्रिया

- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ अनुसार पारिवारिक तथा संस्थागत तथ्यांक संकलनका लागी

तयार पारिएको प्रश्नहरुका बारेमा नगरपालिकासँग छलफल गरि सल्लाह सुझाव संकलन गरियो । सो छलफलबाट आएका सुझावहरु समेट्दै प्रश्नहरुलाई Kobo collect द्वारा नगरपालिकाका नाममा मोवाईल एप्स तयार गर्ने ।

- पहिलो चरणमा पारिवारिक तथ्यांक संकलन गर्नका लागी वस्तुस्थिति विवरण संकलनमा सहयोग पुर्‍याउनका लागि नगरपालिकाको तर्फबाट एक जना सम्पर्क व्यक्ति तोकियो । उक्त सम्पर्क व्यक्तिको सहयोगमा वडाका सम्पूर्ण वडा अध्यक्षज्यूहरुलाई गणक छनौटका लागी पत्राचार गरियो र वडा अध्यक्षज्यूहरुले प्रत्येक वडाबाट दुई दुई जनाका दरले गणकहरु छनौट गरियो ।
- गणक छनौट अभिमुखिकरण र परिचालनः प्रत्येक वडाबाट गणकहरु छनौट भएर आईसकेपछि गणकहरुको नाम मोवाईल एप्सको system मा राखियो ताकी वहाँहरुलाई तथ्यांक संकलनका क्रममा अनलाईन अनुगमन गर्न सकियोस र छिटो भन्दा छिटो काम गर्न सकियोस् । तत् पश्चात गणकहरुलाई एक दिनको तथ्यांक संकलनको प्रक्रिया, प्रश्नोत्तर सम्वन्धि अभिमुखिकरण गरियो । अभिमुखिकरणपछि एक दुई दिन गणकहरुलाई परिक्षणका लागी तथ्यांक संकलन कार्य गर्न लगाईयो । त्यसपछि गणकहरुलाई सम्वन्धित वडामा तथ्यांक संकलनका लागी परिचालन गरियो ।
- तथ्यांक प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोतनक्सा तयारीः नगरपालिकाको सम्पूर्ण पारिवारिक तथ्यांक मोवाईल एप्सबाट आउने र अनलाईन डाटामा बस्ने भएका कारण सूचना तथा प्रविधिमा दक्ष व्यक्तिले तथ्यांकको प्रशोधन, विश्लेषण र श्रोतनक्सा तयार पार्ने मुख्य जिम्मेवारी दिईएको छ ।
- मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी र प्रस्तुतिः तथ्यांक संकलनका क्रममा कतिपय तथ्यांकहरु छुटेका पनि हुन सक्छन्, कतिपय, नमिलेका पनि हुन सक्छन् त्यसैले छुटेका कुरालाई अध्यावधिक गर्ने, संकलित तथ्यांकमा सम्वन्धित सवैको सल्लाह सुझाव संकलन गरि वस्तुस्थिती विवरणलाई अन्तिम रुपदिनका लागी मस्यौदा प्रतिवेदन तयार पारी कार्यपालिका सदस्य, नगरपालिका र विषयगत कर्मचारीहरुविचमा एक दिन प्रतिवेदन प्रस्तुतिकरण गरिने छ ।
- नगरपालिका वस्तुस्थिती विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयारीः मस्यौदा प्रतिवदेन प्रस्तुतिकरणबाट आएका सल्लाह सुझावहरु अनुसार नगरपालिका वस्तुस्थित विवरणलाई अन्तिम रुपदिईने छ र नगरपालिकासँगको सम्झौता अनुसार वस्तुस्थिती विवरणको प्रिन्ट गरि नगरपालिकामा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गरिने छ ।

१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सिमाः

नगरपालिका वस्तुस्थिती विवरणमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रलायले उपलब्ध गराएको कार्यविधी, २०७५, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिश्दर्शन २०७४ र नेपालको संविधानमा व्यवस्थाभएको अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय सरकारका एकल अधिकारमा उल्लेख भए वमोजिम, विगतमा भईरहेका अभ्यास र वर्तमान नगरपालिकाका आवश्यकता अनुसार यो वस्तुस्थिती विवरण संकलन गरिएको छ । यस विवरणमा पारिवारिक तथ्यांक पूर्णतया प्राथमिक तथ्यांक संकलन प्रणाली अनुसार मोवाईल एप्सको प्रयोगद्धारा संकलन गरिएको छ भने संस्थागत विवरण द्धितिय तथ्यांकमा आधारित छ । जसमा सरकारी, गैरसरकारी, संस्थानहरु, नगरपालिकाका विभिन्न शाखा, उपशाखा र वडाहरुबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । साथै यस

वस्तुस्थिती विवरणमा विभिन्न श्रोत नक्साको प्रयोग पनि गरिएको छ । यस तथ्यांकको मुख्य विशेषता भनेको नगरपालिकाले आफ्नो सुविधा अनुसार यसलाई online र offline दुवै तरिकाले राख्न सक्छ । यसको प्रभावकारी प्रयोगमार्फत आफ्नो नगरपालिकामा अल्पकालीन, दीर्घकालिन योजना, गौरवका आयोजना, लक्षित वर्गका लागी योजना बनाई लागूगर्न सक्छ । साथै यसलाई online द्वारा नै अध्यावधि गर्न पनि सक्छन् ।

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी

नक्शा - जनसंख्या तथा जनघनत्व

२.१. भौगोलिक अवस्थिती तथा हावापानी:

सुदूरपश्चिम प्रदेशको कैलाली जिल्लाको मध्य दक्षिणी क्षेत्रमा रहेको यस भजनी नगरपालिकाको पुर्वमा टिकापुर नगरपालिका र जोशीपुर गाउँपालिका, पश्चिममा कैलारी गाउँपालिका, उत्तरमा घोडाघोडी नगरपालिका र जोशीपुर गाउँपालिका र दक्षिणमा भारतको उत्तरप्रदेश राज्यको तिकुनिया बेलरायाँ रहेको छ । नेपाल सरकारले साविक भजनी त्रिशक्ती नगरपालिका र थापापुर गा.वि.स.लाई समावेश गरि मिति २०७३।११।२७ को निर्णय अनुसार यो भजनी नगरपालिका घोषणा भएको थियो । यस भजनी नगरपालिकाको सदरमुकाम भजनी बजार तथा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय साविक भजनी त्रिशक्ति नगरपालिकाको कार्यालयमा रहेको छ । ९ वटा वडामा विभाजित यस नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफल १७६.२५ वर्ग किलोमिटर र जनसंख्या ५६,३०२ रहेको छ जसमा मिहला २७,८५० र पुरुष २८,४५० रहेका छन ।

यो नगरपालिका **२८°४९'३५"** उत्तरी अक्षांश र **८०°९६'८१"** पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । यस नगरपालिकाको हावापानी उष्णप्रदेशीय हावापनी हो र यस नगरमा वैशाख, जेष्ठ महिनामा अधिकतम तापक्रम ४३° सेल्सियस सम्म पुग्छ भने पुस माघ महिनामा न्यूनतम तापक्रम ५.६° सेल्सियससम्म झर्दछ । यस नगर क्षेत्रमा साउन । भदौ महिनामा अधिक वर्षा हुने गर्दछ ।

२.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

सुदूरपश्चिम प्रदेशको कैलाली जिल्लाको मध्य दक्षिणी क्षेत्रमा रहेको यस भजनी नगरपालिका नेपाल सरकारले साविक भजनी त्रिशक्ती नगरपालिका र थापापुर गा.वि.स.लाई समावेश गरि मिति २०७३।११।२७ को निर्णय अनुसार यो भजनी नगरपालिका घोषणा भएको थियो । यसको दक्षिणमा रहेको मोहना नदी तथा बिचबाट बग्ने कान्द्रा नदी र पुर्वतीरबाट बग्ने पथरैया नदीहरु नै यस नगरपालिकाका चुनौती र सम्भावनाहरु हुन । विश्वमा नै लोपोन्मुख जलचर प्राणी डल्फीन यस नगरपालिकाको वार्ड नं. ३ र ८ को दीक्षणी भागमा बगीरहेको मोहना नदीमा दृष्यावलोकन गर्न सकिने भएकोले यसलाई पर्यटकीय क्षेत्रकोरुपमा विकास गर्न सकिने देखिन्छ । त्यस्तै नगरपालिका भित्र रहेका तालतलैया बिशेष गरी वार्ड नं. ४ बिजुलियामा रहेको लौकाहभौकाह ताललाई समेत पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ । कैलाली जिल्लाकै सबैभन्दा बढी बाढी, डुवान, कटान पटानको जोखिम रहेको यस नगरपालिकाको वर्षेनी सयौं विगाहा खेति योग्य जमीन तथा वालीनाली नोक्शानी हुने गरेको देखिन्छ ।

यस क्षेत्रमा देशको अन्यत्र भूभागबाट बसाई सरी आउनु भन्दा (खासगरी पहाडी समुदाय) पूर्व अधिकांश आदीवासी चौधरी थारुहरु नदी किनारमा वसोवास गर्ने गरेको स्थानीय जानकारहरु बताउंछन् ।

२.३ स्थानीय निकाय पुर्नसंरचनामा भजनी नगरपालिका

मिति २०७३।११।२७ल गते नेपाल सरकारले यस नगरपालिकाको गठन भजनी त्रिशक्ति नगरपालिका तथा थापापुर गाउँ विकास समिति समावेश तपसिल बमोजिम गरेको छ ।

हाल कायम वडा नं.	साविक गा.वि.स/न.पा	साविक वडा नं.	क्षेत्रफल (व.कि.मि)
१	भजनी त्रिशक्ति न पा	७ र ८	१७६.२५
२	भजनी त्रिशक्ति न पा ६ र थापापुर ४	६ र ४	
३	भजनी त्रिशक्ति न पा	४ र ५	
४	भजनी त्रिशक्ति न पा	१० र ११	
५	भजनी त्रिशक्ति न पा	२ र ३	
६	भजनी त्रिशक्ति न पा १,३ र थापापुर ७	१, ३ र ७	
७	भजनी त्रिशक्ति न पा	१	
८	थापापुर गाविस	५, ६, ८, र ९	
९	भजनी त्रिशक्ति न पा	९ र १२	

२.४. राजनीतिक अवस्थिती

कुल ९ वटा वडाहरुमा विभक्त यो नगरपालिका राजनैतिक विभाजन अनुसार कैलाली जिल्लाको संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं. ३ मा पर्दछ । साविकमा भजनी त्रिशक्ती नगरपालिका. र थापापुर गा.वि.स मा विभक्त यो नगरपालिका तत्कालिन ईलाका नं. ३ र २ गरी दुईतर्फ विभाजित थियो ।

२.५. धरातलीय अवस्था, भू उपयोग

स्थानीय वासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको यस नगरपालिकामा अधिकांश खेतियोग्य जमिन समथर रहेको, बलौटे र चिम्ट्याईलो माटो पाईन्छ । यहाँको मुख्यबालीका रुपमा धान, गहुं, मकै जस्ता खाद्यान्न, तोरी, सुर्यमुखि आदि तेलहन, मसुरो, अरहर, मास आदि दलहन र उखु रहेका छन् । अहिले कृषि पेशालाई आधुनिकीकरण गर्दै बेमौसमि तरकारी बालीको पनि उत्पादन गर्ने गरेको पाईन्छ ।

२.६. नदी तथा ताल तलैयाहरू

यस भजनी नगरपालिका क्षेत्र भएर वग्ने मुख्य नदी तथा खोलाहरुमा यसको दक्षिणमा रहेको मोहना नदी तथा बिचबाट बग्ने कान्द्रा नदी र पुर्वतीरबाट बग्ने पथरैया नदीहरु छन । त्यस्तै नगरपालिका भित्र रहेका तालतलैया बिशेष गरी वार्ड नं. ४ बिजुलियामा रहेको लौकाहभौकाह ताल लगायत ताल तलैयाहरुमा साना ठूला लगाएर ३० वटा तालहरु यस नगरपालिकामा रहेका छन् । जस मध्ये लौकाहाभौकाहा ताल, रजवारा ताल, मतखेउनी ताल, सा्निया ताल, कोल्कोटला ताल, गुरदाहुवा ताल यस क्षेत्रका मुख्य तालहरु हुन । यी तालहरुमा सफा तथा प्राकृतिक पानी, जलचराहरु लगायत माछाहरु पाईने गर्दछ । यसका साथसाथै यी तालहरुले अन्य विकास सम्भावनाहरु जस्तैः पर्यटन, आयआर्जन, सिंचाईको पनि वोकेको देखिन्छ । तर उचित संरक्षण, सम्वर्द्धधनका र दिन प्रतिदिन वढ्दै गईरहेको तापमानका कारण तालको पानी घट्दै गईरहेको देखिन्छ । ताल तथा नदीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१ नदी तथा ताल तलैयाको विवरण

क्र.स.	माछापालन ताल पोखरीको नाम	ठेगाना	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगरपालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
१	रजवारा पोखरी	भजनी न.पा. २ रजवारा	१९ विगाहा	३०००	नगरपालिका		
२	सहिपाल ताल	भजनी न.पा. २ कटानपुर	५ विघा	५००	नगरपालिका		
३	मतखेउनी ताल	भजनी न.पा. २ कटानपुर	१५ विघा	१५००	नगरपालिका		
४	मोहनपुर पोखरी	भजनी न.पा. २ मोहनपुर	१० विघा	१०००	नगरपालिका		
५	लौकाहा भौकाहा ताल	भजनी न.पा. ४ विजुलिया	५० विघा	३०,०००	नगरपालिका		
६	खोल्ति मतियारी ताल	भजनी न.पा. ४ विजुलिया	१.५ विघा	५००	नगरपालिका		१०,०००
७	कोल्कट्ला ताल	भजनी न.पा. ४ खैलाड	१३ विघा	८०००	नगरपालिका		
८	लालकपारिया ताल	भजनी न.पा. ४ धनौरा	४ विघा	२०००	नगरपालिका		
९	लखराय ताल	भजनी न.पा. ५ लखराय	१२ विघा	०	सामुदायिक		
१०	गुरदाहुवा ताल	भजनी न.पा. ५ सुनदरी सा.व.	२० विघा	०	सामुदायिक	१००००	
११	दुधवाफाँटा ताल	भजनी न.पा. ५	१० विघा	०	सामुदायिक		१०,०००
१२	पिपराहुवा ताल	भजनी न.पा. ५	३ विघा	०	सामुदायिक		
१३	पाहला ताल	भजनी न.पा. ७ हिम्मतपुर	३.५ विघा	५००	प्रतिज्ञा सा.व.उ.सं.	८०,०००	प्रतिज्ञा सा.व.लाई ठेक्का
१४	चंगान पाहला ताल	भजनी न.पा. ७ हिम्मतपुर	१.५ विघा	२५०	प्रतिज्ञा सा.व.उ.सं.		
१५	चर्रा ताल	भजनी न.पा. ७ चर्रा	२ विघा	१०००	सामुदायिक	२०,०००	चर्रागाउँलाई ठेक्का
१६	बन्जारिया ताल	भजनी न.पा. ७ टाँडा	३ विघा	०	सामुदायिक		गाउँको जिम्मा
१७	घोरताल	भजनी न.पा. ९ पचमुडिया	५५ विघा	३०,०००	नगरपालिका		
१८	चुत्तीहुवा ताल	भजनी न.पा. ९ हिम्मतपुर					
१९	धेंग्राहुवा ताल	भजनी न.पा. ९ पचमुडिया	५ विघा	६००	नगरपालिका		
२०	सोनिया ताल	भजनी न.पा. ९ डोमपुर	४५ विघा	२०००			
२१	रुपिया ताल	भजनी न.पा. ९ डोमपुर	७ विघा	६००			
२२	नुक्ली ताल	भजनी न.पा. ९ डोमपुर	७ विघा	५००			
२३	नुक्ली ताल	भजनी न.पा. ९ अम्बारी	४ विघा	४५०			
२४	गञ्जाहुवा ताल	भजनी न.पा. ९ गञ्जाहुवा			वनसमिति		
२५	बख्खारी ताल	भजनी न.पा. ९ पहलवान	४ विघा	४५०			
२६	दिदिबहिनी ताल	भजनी न.पा. ९ भुरुवा	२.५ विघा	३५०			
२७	सास्वा ताल	भजनी न.पा. ९ भुरुवा					

२.७. सार्वजनिक पाटी पौवा र चौतारा

विश्राम, कचहरी गर्नका लागी परापूर्वकाल देखि नै सार्वजनिक पाटीपौवा र चौताराहरु बनाउने गरेको पाईन्छ । खासगरी यातायातको सुविधा नभएको अवस्थामा पैदल यात्रुहरुको थकान मेटाउनका लागी विश्राम गर्न सार्वजनिक स्थलहरुमा पाटी पौवा, चौताराहरु बनाउने चलन रहेको थियो । कसैको व्यक्तिगत हक वा स्वामित्वमा नभएको यी स्थलहरु सबैले सार्वजनिक सम्पत्तिका रुपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको अहिले पनि पाईन्छ । प्रायजसो स्थानीय वासीहरुले यी सम्पत्तिहरुलाई सामाजिक विकासका लागी वहस, छलफल गर्न, विश्राम गर्न अहिले पनि प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । तर पूर्वाधार विकासका क्रममा यी पूरातात्विक सम्पत्तिहरु लोपहुने खतरामा भने रहेकाछन् । जसको संरक्षण, संवर्द्धन गर्नका लागी स्थानीय वासीहरुलाई जिम्मेवार बनाउनु र भत्केका संरचनाको पुनसंरचना गर्नुपनि नगरपालिकाको दायित्वभित्र पर्दछ । भजनी नगरपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक पाटीपौवा तथा चौताराहरुको विवरण निम्न तालिकामा देख्न सकिन्छ ।

तालिका नं.२ सार्वजनिक पाटीपौवा तथा चौताराहरुको विवरण

वार्ड नं.	सार्वजनिक पाटीपौवा विवरण	स्थान	उपयोग
१	चौतारा	गौहनिया	विस्रामस्थल
	पिपल चौतारा	वार्ड नं १ र २	
४	प्रतिक्षालय	धनौरा	
	प्रतिक्षालय	खैलाड	
५	चौतारा	कालापातल	
	चौतारा	डौबाखेदा	
	चौतारा	पगियापसार	
	प्रतिक्षालय	लालबोझी	
	प्रतिक्षालय	बोलहामा	
	प्रतिक्षालय	दुदुवाफांटा	
६	प्रतिक्षालय	बिष्णुपुर	
७	चौतारा	बनगाऊ	
	पकरिया चौतारा	चरनि	
८	चौतारा	जनकपुर	
	वासु चौतारा	डवलपुर	
	चौतारा	गोरचौरा	
	चौतारा	सुनहाफउंटा	
९	प्रतिक्षालय	उखरपुर	

२.८ खेलकुद तथा मनोरञ्जन

खेलकुदले एउटा व्यक्तिको सर्वांङगीण व्यक्तित्व विकासमा मद्दत पुर्‍याउनुका साथसाथै राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय सम्वन्धलाई वलियो बनाउँछ र सामाजिक सौहार्दतालाई वढाउँछ। त्यसैले नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ५१ बमोजिमका राज्यका नीति (ञ) सामाजिक न्याय र समावेशीकिरण सम्वन्धि नीति अन्तर्गत १३ नं. वूँदामा स्वास्थ्य, सक्षम र अनुशासित नागरिक तयार गर्न खेलकुद तथा खेलाडीमा योजनाबद्ध लगानी गर्ने नीति र अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा राष्ट्रिय सम्मान अभिवृद्धि गर्ने माध्यमको रुपमा विकास गर्ने नीति रहेको छ । त्यसैले उक्त नीतिको परिपालन गर्नु सबै तहका सरकारको दायित्व भएका कारण भजनी नगरपालिकाले पनि संविधानको अनुसूची ९ मा रहेको साझा अधिकारका क्षेत्रको प्रयोग गर्दै खेलकुदको संरचनाका पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकास गर्नका लागी नीति तथा कार्यक्रमहरु बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

नगरपालिकाको वस्तुस्थिती विवरण संकलनका क्रममा जम्मा २३ वटा खेल मैदानहरु देखिएका छन्। जुन खेलमैदानहरु खेलकुद मैदानहरुलाई स्तरोन्नति गर्नुपर्ने देखिन्छ। त्यसको उचित व्यवस्थापन गर्नका लागी संस्थागत संरचनाको आवश्यकता पनि देखिन्छ । साथै राज्यको समावेशी विकासको नीति अनुसार खेलमैदानहरुमा पनि सबै अवस्थाका (वालवालिका, युवा अपांगहरु) व्यक्तिहरुले खेल्न सक्ने गरी खेलमैदानको विकासगर्नुपर्ने देखिन्छ।

अहिलेको प्रविधिले र वढ्दो शहरीकरणले गर्दा वालवालिका तथा युवा जमातहरुमा सामाजिकीकरणको अवस्था एकदमै कमजोर देखिदै आएको पाईन्छ अथाव मानिसलाई एक्ल्याएको छ जसले गर्दा विभिन्न विकृतिहरुको शिकार हुनुपर्ने जोखिमहरु वढ्दै गईरहेको छ। त्यसकारण खेलकुद मात्रै एउटा यस्तो क्षेत्रहो जसले व्यक्तिको सामाजिक, शारिरीक र मानसिक विकासमा मद्दत पुर्‍याउदै अनुशासित बनाउँछ । खेलकुदको क्षेत्र र मनोरञ्जनको क्षेत्रको विकास गरिएमा युवाहरु विभिन्न क्लवद्धारा संगठित हुने मौका पाउँछन्।

त्यसका लागी नगरपालिकाले खेलकुदका लागी पूर्वाधार विकास, खेलकुद प्रतियोगिताको विद्यालय स्तरीय, नगरपालिका स्तरीय, अन्तरनगरपालिका स्तरीय, आयोजना र सहभागिता गर्नपर्ने देखिन्छ । खेलकुदको विकासका लागी नगरपालिका एक्लैले मात्र नगरी नीजि संघ संस्थाहरुलाई पनि साझेदारीताको लागी आव्हान गर्नपर्ने देखिन्छ। साथै नगरपालिका भित्र रहेका युवा खेलाडीहरु र खेल प्रशिक्षहरुको खोजिगरी अभिलेखिकरण गर्नु, सम्मान गर्ने र युवा वालवालिकाको कस्ता खेलमा वढी चासो रहेको छ कुन कुरालाई प्रवर्द्धन गर्नुपर्दछ त्यसको खोजी गरी योजना बनाउनु पर्ने देखिन्छ।

साथै मनोरञ्जनका क्षेत्रको विकासका लागी स्थानीय थारु सांस्कृतिक कार्यक्रमलाई प्रवर्धन गर्न सकिन्छ। वडास्तरमा होम स्टेहरुको व्यवस्था गरी स्थानीय खानपान, मनोरञ्जन गराउन सकिन्छ र वाल उद्यानहरुको व्यवस्थापनि गर्नुपर्ने देखिन्छ । नगरपालिकाको वार्षिक तथा आवधिक योजना बनाउँदा प्रायजसो युवा लक्षित कार्यक्रम गरेको पाईदैन। त्यसकारण युवाहरुमा निरासापन पनि देखिन्छ। त्यसैले नगरपालिकाले आफ्नो अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजनामा युवा लक्षित कार्यक्रमहरु खेलकुद तथा मनोरञ्जनलाई प्रवर्द्धन गर्ने खालका कार्यक्रम वनाउनुपर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ। नगरपालिकामा रहेका खेल मैदानहरु सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.३ खेल मैदान सम्वन्धि विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१.खेलकूद २. प्रर्दशनी, ३. मनोरञ्जन,४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही /आगन्तुक संख्या (बार्षिक)
१	महुन्याल मा.वि	खेलकुद, मनोरञ्जन	१ विघा	सामुदायिक, सरकारी	०	३०००
	पशुपति सा.व	खेलकुद	१ विघा	सामुदायिक,		१५००
२	रजावारा (क्षेत्रीय)	खेलकुद, मनोरञ्जन	३ विघा	सामुदायिक	०	३०००
	कटानपूर	खेलकुद, मनोरञ्जन	३ विघा	सामुदायिक	०	२०००
	रजावारा बाँध	पिकनिक, मनोरञ्जन	३ कट्टा	सामुदायिक	०	२०००
	वन्देवी कटानपूर	पिकनिक, मनोरञ्जन	३ विघा	सामुदायिक	०	२०००
३	दुर्गा मा.वि.कुसुमघाट	खेलकुद	१.५ विघा	सरकारी	०	२०००
	मैथुनिया सा.व. कोढा नजिक	खेलकुद, मनोरञ्जन				
४	सगरमाथा युवा क्लब, झलझलिया	खेलकुद, मनोरञ्जन	१ विघा	सामुदायिक	०	१५००
	नवदुर्गा क्लब, खैलाड	खेलकुद, मनोरञ्जन	१ विघा	सामुदायिक	०	२५००
	नवकीरण युवा क्लब, धुनौरा	खेलकुद, मनोरञ्जन	१ विघा	सामुदायिक	०	२५००
	न्यु व्याईज युवा, क्लब, कुँडी	खेलकुद, मनोरञ्जन	१.५ विघा	सामुदायिक	०	२५००
५	कौवा खेडा	खेलकुद, मनोरञ्जन	२ विघा			
	मिलनपूर	खेलकुद, मनोरञ्जन	१.५ विघा			
	पगियापसार	खेलकुद, मनोरञ्जन	३ विघा			
	लालबोझी	खेलकुद, मनोरञ्जन	४ विघा			
	दुदुवाफांटा	खेलकुद, मनोरञ्जन				
	कुटी	खेलकुद, मनोरञ्जन	२ विघा			
६	नवलपूर मैदान	खेलकुद मनोरञ्जन	१२ कट्टा	सामुदायिक	०	३०००
७	पुरैना युवा क्लब, चर्रा	खेलकुद, मनोरञ्जन	१.५ विघा	सामुदायिक	०	२५००
	मोहना युवाक्लब हिम्मतपुर	खेलकुद, मनोरञ्जन				
८	कृष्णध्वाज मा.वि.	खेलकुद, पिकनिक	२.५ विघा	सामुदायिक	०	३०००
	शिव आधारभूत	खेलकुद, पिकनिक	१.५ विघा	सामुदायिक	०	२५००

९	पचमुडिया स्कुल	खेलकुद मनोरञ्जन	२.५ विघा	सामुदायिक	०	३०००
	जनज्योति सोनिया सा.वं.	खेलकुद मनोरञ्जन	२.५ विघा	सामुदायिक	०	१५००
	सरस्वती सा.व.	खेलकुद मनोरञ्जन	३ विघा	सामुदायिक	०	१५००
	जनसेवा तथा वातावरण संरक्षण मञ्च	खेलकुद मनोरञ्जन	३ विघा	सामुदायिक	०	१५००
	सृजनशील सा.व.उ.सं.	खेलकुद मनोरञ्जन	३ विघा	सामुदायिक	०	१५००
	जनसंदेश युवाक्लब, भुरुवा	खेलकुद मनोरञ्जन				
	सयपत्री सा.व., अम्बारी	खेलकुद मनोरञ्जन				

व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
					(राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	
२	रविन्द्र शोप	पुरुष	३०	फुटवल	रष्ट्रिय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
३	अमृत कुमाल	पुरुष	२७	फुटवल	राष्ट्रिय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
४	सुरज चौधरी	पुरुष	२५	फुटवल	राष्ट्रिय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
४	सुरेश चौधरी	पुरुष	२२	भलिवल	क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
४	विष्णु चौधरी	पुरुष	२३	फुटवल	क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
५	प्रकाश नेपाली	पुरुष	२१	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
५	प्रविन्द्र राजी	पुरुष	२०	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
५	तपेन्द्र वुढा	पुरुष	१९	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
५	विमल चौधरी	पुरुष	२१	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
५	निर्मल वुढा	पुरुष	२०	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
५	अनिल चौधरी	पुरुष	१९	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
६	सुदिप चौधरी	पुरुष	२६	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
६	मितलम चौधरी	पुरुष	२६	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र,

						ट्रफी
६	पृथ्वी चौधरी	पुरुष	२६	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
६	विनय चौधरी	पुरुष	२६	फुटवल	जिल्ला स्तर	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
७	अजय कठरिया	पुरुष	३२	फुटवल	राष्ट्रिय, क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
७	सरोज कठरिया	पुरुष	२५	फुटवल	राष्ट्रिय, क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र, ट्रफी
९	प्रजेश राजी	पुरुष	२८	फुटवल	क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र
९	पि.के.राजी	पुरुष	२७	फुटवल	क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र
९	संगिता चौधरी	महिला	५३	फुटवल, वक्शिङ, भलिवल, कराँते	राष्ट्रिय, क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र
९	विमला चौधरी	महिला	२५	फुटवल	राष्ट्रिय, क्षेत्रीय	मेडल, प्रमाणपत्र

श्रोतःभजनी नगरपालिका वडा कार्यालय, २०७५

२.९. पार्क, वनस्पति तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण

भजनी नगरपालिकामा पार्कहरु नरहेको अवस्था पाईयो । सार्वजनिक सम्पदाको रुपमा रहेने पार्कहरुको निर्माण गरि उचित व्यवस्थापन र संरक्षण गर्नुपर्ने देखिन्छ । नगरपालिका क्षेत्रभित्र वालवालिका लक्षित चिल्ड्रेन पार्कको पनि व्यवस्थापन भएको देखिदैन । अहिलेको शहरीकरण भईरहेको अवस्थामा वालवालिकाको व्यक्तित्व विकासका लागी प्रत्येक नगरक्षेत्रमा वाल उद्यान हुन अत्यावश्यक छ । जसले वालवालिकाको व्यक्तित्व विकासमा मद्दत पुर्याउँछ । त्यसकारण नगरपालिकाले प्रत्येक वडामा यस्ता वालवालिका लक्षित पार्कहरुको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै वनस्पती उद्यानको निर्माणले वालवालिका, युवाहरुलाई वनस्पतीको अवलोकन, अध्ययन मार्फत सिक्ने मौकापनि प्राप्त हुन्थ्यो । त्यसैले नगरपालिकाको आन्तरिक आयश्रोत वढाउन र नागरिकलाई मनोरञ्जन दिनका लागी यस्ता पार्क, वनस्पती तथा उद्यानको व्यवस्थापन हुन जरुरी छ । जसले पर्यावरण संरक्षणमा पनि ठूलो मद्दत पुग्दछ र नगरपालिकालाई हरित, सफा र सुन्दर नगरपालिका बनाउन पनि सहयोग गर्दछ ।

२.९. साँस्कृतिक उत्कृष्टता

२.९.१. स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेलाहरुको विवरण

यस भजनी नगरपालिकामा धार्मिक तथा सामाजिक विविधताले भरिपूर्ण नगरपालिकाका रुपमा पनि चिन्न सकिन्छ । यहाँ विभिन्नजातजाती, धार्मिक आस्था, भेषभुषा तथा भाषाका मानिसहरू बसोबास गर्दछन् । यहाँ अधिकांश हिन्दू धर्म मान्ने मानिसहरूको बसोवास रहेका पाईन्छ भने बौद्ध, इस्लाम र इसाई धर्म मान्ने मानिसहरूको वसोवास रहेको पाईन्छ । सबै जातजाती र सम्प्रदायका आ-आफ्नै खाले धर्म संस्कृति र चालचलनहरू रहेको पाईन्छन् । जसमा बडादशैं, तिहार, रामनवमी, महाशिवरात्री, हरितालिका तिज, श्रीकृष्ण जन्माष्टमी, गौरापर्व पहाडी समुदाय तथा हिन्दु धर्मालम्बीको मुख्य पर्व हुन् ।

त्यसैगरी, माघी र आईतवारी थारु चौधरी समुदायको मुख्य पर्वका रुपमा रहेको छ भने क्रिस्मस ईसाई धर्मालम्बीहरुका लागी महान् पर्वका रुपमा रहदै आएको छ । विभिन्न धर्मालम्बीहरुका आ आफ्नै चाडपर्व भएतापनि वद्लिदो समाजको स्वरुपका कारण सबै धर्मालम्बीहरुले सबैका चाडपर्वहरुमा उत्सव मनाउदै आएको पनि पाईन्छ । त्यसैले परापूर्वकाल देखि नै चल्दै आएका यी र यस्ता सांस्कृतिक धरोहरहरुले समाजमा एकता र सौहार्दताको वातावरण सिर्जना गरेको पाईन्छ । त्यस कारण यी सांस्कृतिक उत्कृतष्टताहरुको जगेर्ना गर्नु जरुरी देखिन्छ। यस नगरपालिकामा मनाईने स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेला सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ५ चाडपर्व, जात्रा तथा मेला सम्बन्धी विवरण

सि.नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
	नयाँ वर्ष	आ आफनै घरमा	बैशाख संक्रान्ती		
	गुरिया	आ आफनै घरमा	साउन	धार्मिक	
	रक्षावन्धन	आ आफनै घरमा	भदौ	धार्मिक	
	कृष्ण जन्माष्टमी	कृष्ण मन्दीरमा	भदौ	धार्मिक	
	अतवारी		भदौ	धार्मिक	
	अन्नतर		भदौ	धार्मिक	
	दशैंतिहार	आ आफनै घरमा	असोज, कार्तिक	धार्मिक	
	ताजिया (मोहराम	मस्जिदमा	असोज, कार्तिक	धार्मिक	
	क्रिसमस	घरमा, होटेल, सार्वजनि स्थलमा	पुष	धार्मिक	
	माघि	घर घरमा	माघ	धार्मिक	
	होली	सामुहिकरुपमा तथा घर घरमा	फागुन	धार्मिक	
	तिज ऋषि पञ्चमी	घर घरमा तथा मन्दीरहरुमा			
	चिरैभजहर		फागुन चैत्र	धार्मिक	
	लवाङ्गी पुजा		कार्तिक	धार्मिक	
	हरेरीपुजा		श्रावण । भाद्र	धार्मिक	
	पुतलाखेल		बैशाख		
	शिबरात्री	मन्दीरहरुमा	फागुन	धार्मिक	
	चैतेदशैं	मन्दीरहरुमा	चैत्र	धार्मिक	

श्रोतः वडा कार्यालय, भजनी नगरपालिका, २०७५

२.९.२ पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरुको विवरण

नेपाल सामाजिक, सांस्कृति, भौगोलिक र वन वनस्पतीमा विविधतापूर्ण राष्ट्र भएका कारण विश्वमा नै एउटा पर्यटकीय गन्तब्य स्थलकोरुपमा परिचित छ । ८००० मि. भन्दा अग्ला हिमालका चोटी देखि समुद्री सतह देखि ७२ मि. सम्मको समथर भूमि पनि यहाँ नै रहेको छ । त्यसैले प्राकृतिक सौन्दर्यताका साथै सामाजिक साँस्कृतिक रुपमा पनि धनी यस राष्ट्रमा पर्यटनका अनेक सम्भाव्यताहरु रहेका छन् । त्यसैले नेपाल सरकारले भिजन २०२० को योजनामा २० लाख पर्यटकहरु नेपाल भित्र्याउने लक्ष्य पनि राखेको छ । साथै पर्यटन नीति २०६५ ले मुलभूतरुपमा पर्यटन मार्फत स्वरोजगार श्रृजना, गरिबी निवारण, मूर्त तथा अमूर्त सम्पदाको खोज अनुसन्धान, हवाई तथा स्थलमार्गको थप विकास र विस्तार गर्ने र पर्यटन पुर्वाधारलाई दिगो विकासको अवधारणा अनुरुप अगाडि बढाउने उद्देश्य लिएको छ ।

यी उद्देश्य पूरा गर्नका लागी स्थानीय सरकारको पनि अहम भूमिका देखिन्छ । भजनी नगरपालिकासँग पनि अनेकन धार्मिक, पर्यावरणीय पर्यटन स्थलहरु रहेका छन् । यहाँका प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरुले आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षण गर्न सक्दछ । तर यसका लागी नगरपालिकासँग उचित पर्यटन प्रवर्द्धन रणनीति हुन जरुरी छ । जसले नीजि लगानीकर्ताहरुलाई पनि साझेदार बनाउन सकोस् । साथसाथै नेपाल सरकारको भिजन २०२० र पर्यटन नीतिका लक्ष्यहरुलाई पनि पूरा गर्न सकोस् । यस नगरपालिकामा रहेका प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरुको विवरण निम्नानुसार रहेका छन् ।

तालिका नं. ६ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण (धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्विक):

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता (धार्मिक	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/ नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दूरी (कि.मी.)	(नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य)	
मोहन्याल थान मन्दिर	१	पुगेको	छैन	० कि.मी.	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१५००
सदाशिव मन्दिर	१	पुगेको	छैन	२ कि.मि	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर	१	पुगेको	छैन	२ कि.मि	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
शिव पार्वती	२	पुगेको	३ वटा होटल	३.५ कि.मि	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१००
शिव सिमलबाबा	२	पुगेको	५ होटल	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१००
खड्का डाँडा मन्दिर	२	पुगेको	३ होटल	३	नीजि	धार्मिक, सांस्कृतिक	५०
पडरिया	३	पुगेको	छैन	१	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
काँढा	३	पुगेको	छैन	३	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००

धुसी	३	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	२००
विपी नगर धुसी	३	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	४००
सिमलचोक धुसी	३	पुगेको	छैन	३.५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	२००
पकरियापूर	३	पुगेको	२ होटल	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००
बर्दहुवाफँट	३	पुगेको	छैन	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	४००
नयाँवस्ती	३	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००
जवलपूर	३	पुगेको	छैन	३	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कुकुमघाट	३	पुगेको	छैन	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	४००
कन्हैयापूर	३	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००
शिव मन्दिर	४	पुगेको	२ होटल	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१००
अनमोल ए.जि चर्च	४	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
महाशक्ति स्वरुपा देवी आश्रम	५	पुगेको	छैन	३.५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर दुधुवाफाँटा	५	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर कौवाखेधा	५	नपुगेको	छैन	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर पगियपसार	५	पुगेको	छैन	७	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर कालापाटाल	५	पुगेको	छैन	८	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर, मिलनपूर, वेलहा	५	पुगेको	छैन	३	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कालिका मन्दिर, कुट्टी	५	पुगेको	छैन	३	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
कर्मदेबबाबा मन्दिर	५	पुगेको	छैन	२	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
मसामखाम बाबा	६	पुगेको	४ होटल	६	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१०००
नवदुर्गा मन्दिर	६	पुगेको	३ होटल	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
शिव मन्दिर	६	पुगेको	२ होटल	६.५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००
पञ्चेश्वर मन्दिर	६	पुगेको	छैन	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००
हलौना बाबा	७	पुगेको	४ होटल	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१५०००
शनिबाबा	७	पुगेको	छैन	३	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१५००
घोरदौराबाबा	७	पुगेको	छैन	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१०००
शिवमन्दिर	८	पुगेको	१	५	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	२०००
कालिका	८	पुगेको	छैन	४	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५०
राधाकृष्ण	८	पुगेको	छैन	३	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	५००
केदारबाबा	९	पुगेको	छैन	९०० मि.	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	१५०
पञ्चेश्वर महादेब	९	पुगेको	छैन	९०० मि.	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	२००
गुप्तेश्वर महादेब	९	पुगेको	छैन	१	सामुदायिक	धार्मिक, सांस्कृतिक	३००

२.९.३ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरणः

स्थानीय स्तरको उत्पादनलाई प्रबर्दन गर्दै नागरिकहरुलाई रोजगार बनाउन होटल, रिसोर्ट, रेष्टुरण्टहरुको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । यसले नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्नपनि मद्दत पुर्‍याउँछ । भजनी नगरपालिका पनि आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटनको सम्भाव्यता बोकेको नगरपालिका भएकाले स्थानीय व्यवसायीहरुलाई होटल, रिसोर्ट र होमस्टे संचालनको आचारसहिंता अनुसार संचालनका लागी प्रोत्साहन गरेमा पर्यटन तथा आर्थिक विकासमा टेवा पुग्ने देखिन्छ । थारु, चौधरीहरुको वाहुल्यता भएको यो नगरपालिकामा थारु संस्कृति, खानपानलाई होमस्टे मार्फत संरक्षण गर्न सकेमा पनि यहाँका नगरवासि र नगरपालिका दुवैको विकास हुने देखिन्छ । त्यसकारण नगरपालिकाले यस क्षेत्रको विकासका लागी विषय विज्ञहरुको सहयोगमा योजना बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं.७ भजनी नगरपालिका भित्र संचालनमा रहेका मुख्य होटल, रेष्टुरेन्ट र होमस्टेहरुको विवरण

क्र.सं.	होटलको नाम	वडा नं.	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार	होटेलको स्तर	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
				कोठा संख्या	वेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)
१.	मून रेष्टुँरेण्ट	१	भजनी बजार	०	०	चिया नास्ता	सामान्य		
२.	वेलकम कटेज	१	भजनी बजार	०	०	चिया नास्ता	सामान्य		
३	आशा कटेज	१	भजनी बजार	०	०	चिया नास्ता	सामान्य		
४	बोगटी होटल एण्ड लज	१	भजनी बजार				सामान्य		
५	मेनका होटेल एण्ड कोल्ड स्टोर	१	भजनी बजार				सामान्य		
६	बडीमालिका होटेल	१	भजनी बजार				सामान्य		
७	राकेश होटेल	१	भजनी बजार				सामान्य		

२.१०. विकासका सम्भावनाहरुः

भजनी नगरपालिका भित्र अनेकन विकासका सम्भावनाहरु रहेको देखिन्छ । जसलाई नगरपालिकाले अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजना मार्फत कार्यान्वन गर्नुपर्ने हुन्छ । सो योजनाहरुका लागी विषय विज्ञ, प्राविधिकहरुको सल्लाह सुझाव अपरिहार्य रहेको देखिन्छ । यो नगरपालिका प्राकृतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक रुपमा विविधतायुक्त रहेको क्षेत्र हो । तर उक्त नगरपालिकामा नागरिकले चाहेको विकास अझै देख्न सकेका छैनन् ।

यस भजनी नगरपालिकामा रहेको विकास सम्भावनाहरु यस प्रकार छन्ः

१. धार्मिक तथा पर्यापर्यटन (Eco-tourism) विकासको सम्भावना
२. धान, मकै, गहुँ र तरकारी उत्पादन अत्यधिक हुने भएका कारण खाद्यान्न मिलको स्थापनागरी रोजगारी वढाउन सकिने,
३. कृषिका अन्य उत्पादन क्षेत्रलाई आधुनिक प्रविधिद्धारा प्रवर्द्धन गर्न सकिने ।

४ तालतलैयाहरु त्था नदीहरुको उचित संरक्षण गर्दै माछापालनका साथसाथै, जलचरहरु अवलोकन र पौडीखेल्ने स्थलहरुको विकास गर्न सकिने,

५. नगदेवालीको उत्पादन वढी हुनेभएको कारण विभिन्न औद्योगिक क्षेत्रको विकास गर्न सकिने,

६. होमस्टे, थारु म्युजिएमहरुको स्थापना गर्न सकिने,

७. नगरपालिकाको अधिकांश क्षेत्र वनजंगलले ओगटेकोले वनस्पती सम्वन्धि अध्ययन केन्द्र स्थापना गर्न सकिने, जडीवुटीको नर्सरी स्थापना गर्न सकिने ।

.

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको विवरण

३.१. बस्ती र घरपरिवार विवरण

साविकको भजनी त्रिशक्ती नगरपालिका तथा थापापुर गा.वि.स. समायोजन गरी हाल ९ वटा वडाहरुमा विभाजित भएको छ । स्थानीय तह पुर्नसंरचनाको तथ्यांक अनुसार भजनी नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५१८४५ रहेको थियो भने क्षेत्रफल १७६.२५ वर्ग किलो मिटर रहेको छ । हालै सम्पन्न घरधुरी सर्भेक्षण अनुसार यस नगरपालिको ५६३०२ जनसंख्या रहेको छ

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

जनसंख्या नक्शा

३.२. जनसंख्या वितरणको अवस्था

यस भजनी नगरपालिकामा जम्मा ९ ओटा वडा रहेका छन् । क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठूलो वडा नम्बर ४ रहेको छ भने त्यसपछिको ठुलो वार्ड नं.९ रहेको छ र सबैभन्दा सानो वडा नं. ७ रहेको छ । जनसंख्याको हिसाबले सबैभन्दा ठूलो अर्थात १४.२० प्रतिशत जनसंख्या वडा नं. ४ रहेको छ, त्यसपछिको दोश्रो ठूलो ७३६६ अर्थात १३.१० प्रतिशत जनसंख्या वडा नं. १ मा रहेको छ भने सबैभन्दा थोरै जनसंख्या वडा नं. ९ मा नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको जम्मा ७.१९ प्रतिशत मात्र जनसंख्या रहेको छ । नगरपालिकाको वस्तुगत तथ्यांक २०७५ अनुसार नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको ५६,३०२ रहेको छ, जसमा महिलाको जनसंख्या २७,८५० अर्थात ४९.४६ प्रतिशत र पुरुषको जनसंख्या २८,४५२ अर्थात ५०.५४ प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ । घरपरिवारको औसत जनसंख्या हेर्दा वडा नम्बर ९ मा ३ जना देखिएको छ भने वार्ड नं. १ मा ५ जना औसत परिवारसंख्या प्रतिघर रहेको छ भने बांकी वडाहरु (२ देखि ८) मा औसत घरपरिवार संख्या ६ जना रहेको छ ।

तालिका नं. ९: घर परिवारको विवरण

वार्ड	पुरुष	महिला	जम्मा	घर - धुरी	औसत परिवार संख्या प्रती घरधुरी	महिला पुरुस अनुपात	जनशंख्या %
1	3833	3533	7366	1344	5	1:1	13.08%
2	2441	2479	4920	859	6	1:1	8.74%
3	3326	3253	6579	1155	6	1:1	11.69%
4	4025	3970	7995	1316	6	1:1	14.20%
5	3639	3569	7208	1149	6	1:1	12.80%
6	3291	3214	6505	1119	6	1:1	11.55%
7	2937	2712	5649	914	6	1:1	10.03%
8	3002	3025	6027	1026	6	1:1	10.70%
9	1958	2095	4053	1411	3	1:1	7.20%
जम्मा	28452	27850	56302	10293		1:1	100.00%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

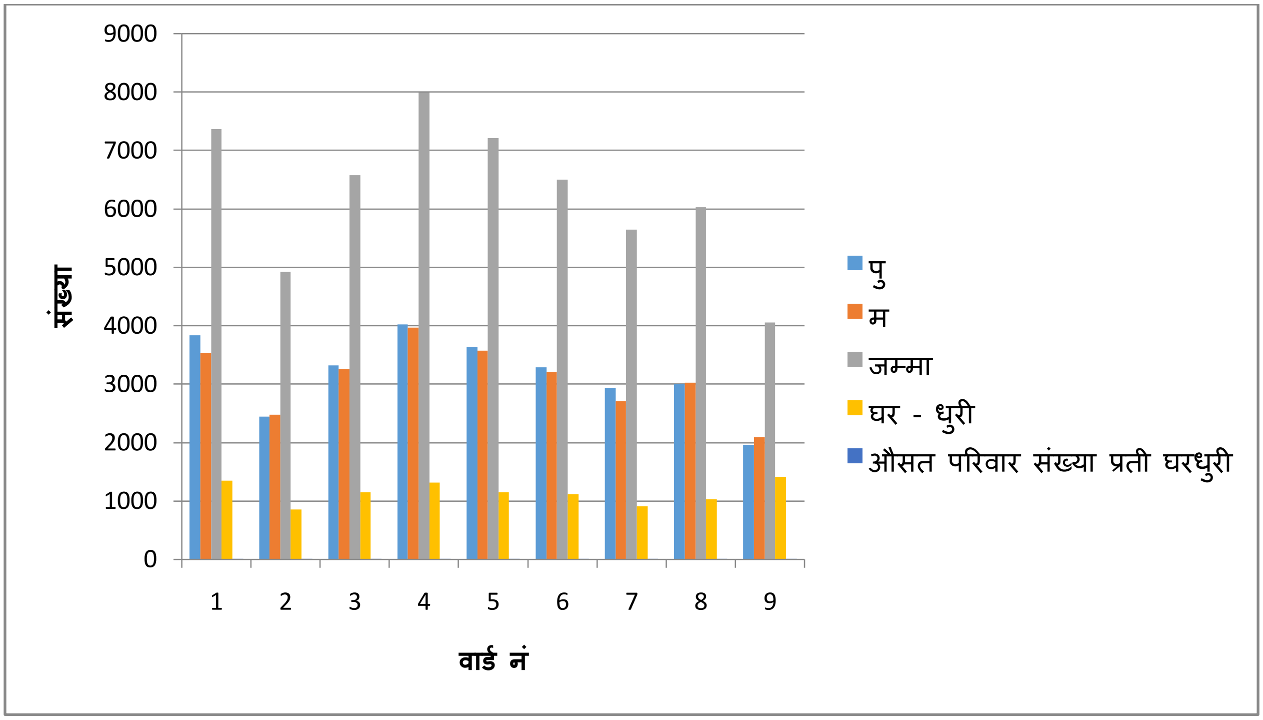

३.३. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण

भजनी नगरपालिकाको कुल जनसख्या ५६,३०२ मध्ये सबै भन्दा कम ७१ वर्षभन्दा माथीको जनसंख्या १२१९ अर्थात २.२ प्रतिशत रहेको छ, त्यसैगरी ५ वर्षमुनिका वालवालिकाको जनसंख्या जम्मा ५०६३ अर्थात ९.०० प्रतिशत छ, भने सबैभन्दा वढी २० देखि ३० उमेर समुहको जनसंख्या १३,१६८ रहेको छ जसमा नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको २३.४० प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ । त्यसपछि क्रमशः १५ देखि १९ उमेर समूहका मानिसको जनसंख्या ८५८९ अर्थात १५.२६ प्रतिशत रहेको छ, १३ देखि १९ उमेर समुहको १४.९१ प्रतिशत जनसंख्या रहेको देखिन्छ । यस तथ्याकंले नगरपालिकामा उत्पादकमूलक जनशक्ति राम्रो भएको देखिन्छ । जुन नगरापालिकाको सामाजिक, आर्थिक विकासको लागी अवसर पनि हो । नगरपालिकाले युवा स्वरोजगारमुलक कार्यक्रमका लागी दीर्घकालीन योजना बनाई परिचालन गर्न सकेमा युवाहरुले वाहिर पलायन हुने अवस्थामा कमी आउन सक्थ्यो । नगरपालिकाको जनसांख्यिकीय विवरण तलको चार्ट र तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १० उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण

वार्ड	० - ५ वर्ष		६ - १२ वर्ष		१३ - १९ वर्ष		२० -३० वर्ष		३१ - ४० वर्ष		४१ - ५० वर्ष		५१ - ७० वर्ष		71 वा माथी		पुरुष जम्मा	महिला जम्मा	जम्मा
	पुरुष	महिला	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष			
1	374	278	481	516	530	578	852	860	553	607	291	381	458	420	75	83	3833	3533	7366
2	275	233	327	337	370	355	623	633	354	339	211	249	319	205	41	46	2441	2479	4920
3	314	266	373	425	510	490	860	822	487	517	257	333	411	351	87	73	3326	3253	6579
4	368	317	537	567	634	662	1004	890	633	654	311	423	420	353	98	91	4025	3970	7995
5	404	354	485	520	588	535	957	930	461	530	242	308	415	336	66	75	3639	3569	7208
6	227	246	319	354	418	462	885	846	487	548	331	401	448	352	78	100	3291	3214	6505
7	324	275	376	415	445	452	652	726	347	367	221	312	342	291	54	49	2937	2712	5649
8	268	233	383	371	434	397	807	769	459	515	245	310	401	291	55	75	3002	3025	6027
9	158	149	214	223	280	254	555	497	400	331	181	260	278	195	38	35	1958	2095	4053
जम्मा	**2712**	**2351**	**3495**	**3728**	**4209**	**4185**	**7195**	**6973**	**4181**	**4408**	**2290**	**2977**	**3492**	**2794**	**592**	**627**	**28452**	**27850**	**56302**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

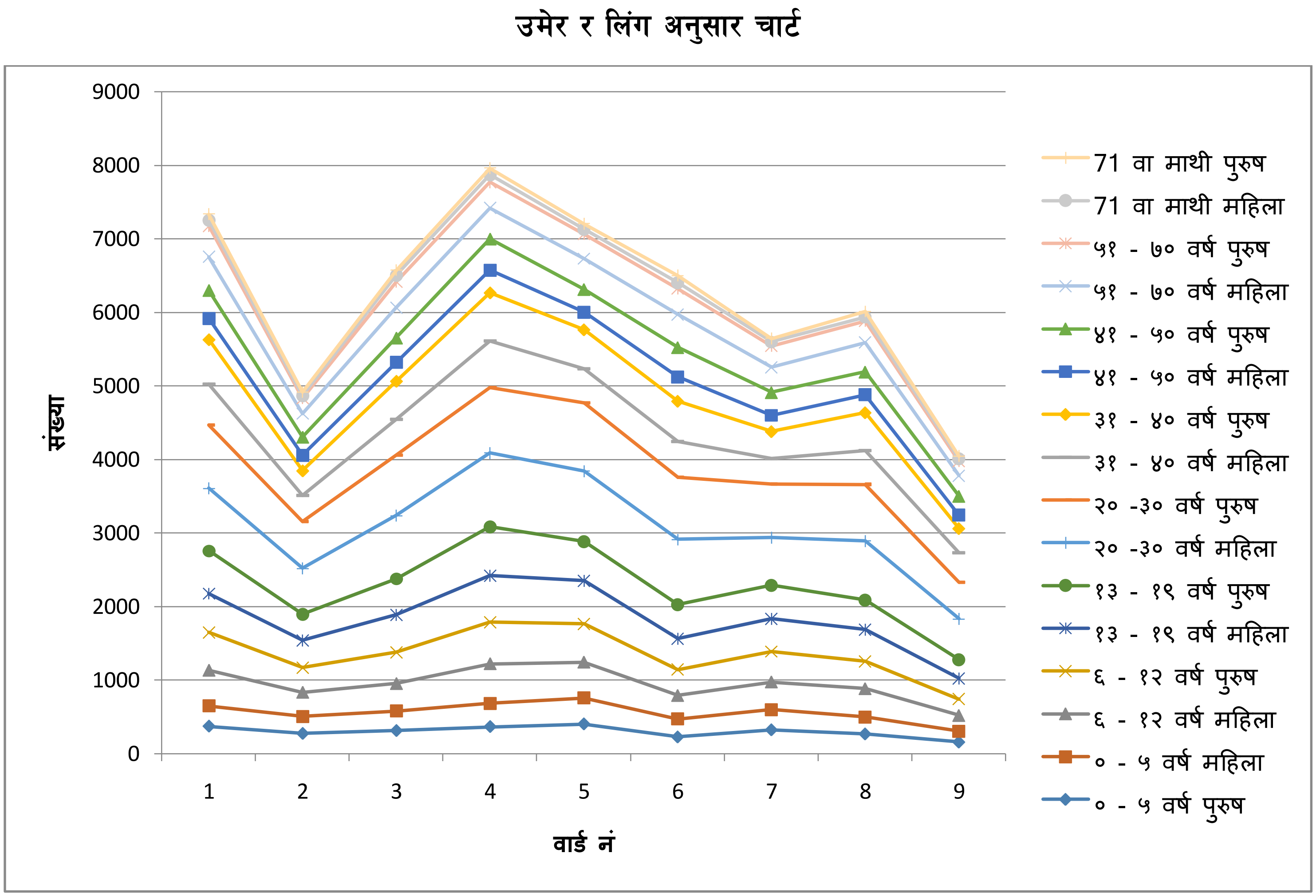
उमेर र लिंग अनुसार चार्ट
9000
8000
7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
0
संख्या
1
2
3
4
5
6
7
8
9
वार्ड नं
71 वा माथी पुरुष
71 वा माथी महिला
५१ - ७० वर्ष पुरुष
५१ - ७० वर्ष महिला
४१ - ५० वर्ष पुरुष
४१ - ५० वर्ष महिला
३१ - ४० वर्ष पुरुष
३१ - ४० वर्ष महिला
२० -३० वर्ष पुरुष
२० -३० वर्ष महिला
१३ - १९ वर्ष पुरुष
१३ - १९ वर्ष महिला
६ - १२ वर्ष पुरुष
६ - १२ वर्ष महिला
० - ५ वर्ष महिला
० - ५ वर्ष पुरुष

३.४. भाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण

नगरपालिकामा रहेका कुल ५६,३०२ जनसङ्ख्या मध्ये सबैभन्दा बढी ३५,७७२ अर्थात ६३.५४ प्रतिशतले चौधरी भाषा बोल्ने गरेको पाइएको छ भने ११,२२७ जना अर्थात् १९.९४ प्रतिशतले नेपाली भाषा वोल्ने गरेको पाईयो, त्यसपछि क्रमशः अछामी भाषा ६१०२ जना अर्थात् १०.८४ प्रतिशत, २७५१ अर्थात ०४.८९ प्रतिशतले डोटेली भाषा, ३३० अर्थात ०.५९ प्रतिशत दैलेखी, ८६ अर्थात ०.१५ प्रतिशत बैतडी भाषा वोल्ने गरेको पाईयो भने सवैभन्दा कम क्रमशः ०.०४ प्रतिशतले राना भाष र त्यसपछि ०.०२ ले बझाङ्गी भाषा वोल्ने गरेको यस तथ्यांकले देखाउँछ । यस नगरपालिकामा चौधरी भाषा वोल्ने समुदायको बाहुल्यता वढी रहेको देखिन्छ । त्यसपछीको ठूलो जनसंख्या भनेको नेपाली भाषहिरुको रहेको छ ।

तालिका नं. ११ वडा अनुसार मातृभाषा विवरण

मातृभाषा प्रयोग अनुसारको विवरण									
वार्ड	अछामी	चौधरी	डोटेली	दैलेखी	नेपाली	बाझागी	बैतडी	राना	जम्मा
1	1030	4397	1056	37	828	7	7	4	7366
2	367	3307	651	1	580		14		4920
3	29	4135	1		2401		4	9	6579
4	190	4568	434	114	2670	1	14	4	7995
5	3827	2219	176	98	880	2	6		7208
6		6365	3		136		1		6505
7		3513	17	15	2091		6	7	5649
8	633	4515		18	844		17		6027
9	26	2753	413	47	797		17		4053
जम्मा	6102	35772	2751	330	11227	10	86	24	56302
प्रतिशत	10.84%	63.54%	4.89%	0.59%	19.94%	0.02%	0.15%	0.04%	100.00%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

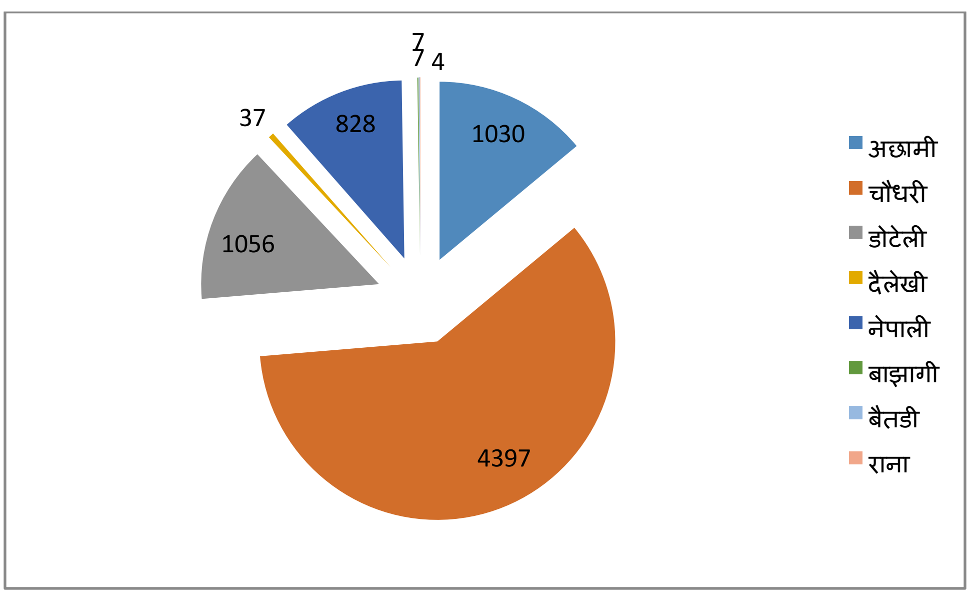

३.५. धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

नगरपालिकामा रहेका कुल जनसङ्ख्या ५६,३०२ को ५४,२२२ अर्थात ९६.३१ प्रतिशत जनसङ्ख्याले हिन्दू धर्म मान्दछन् । दोस्रोमा क्रिस्चियन धर्म मान्नेको सङ्ख्या १०३३ अर्थात् १.८३ प्रतिशत रहेको छ भने त्यसपछि ८६६ अर्थात १.५४ प्रतिशत मानिसहरु इस्लाम धर्मालम्बी रहेका छन् भने बैद्ध धर्मालम्बी र ०.२१ प्रतिशत रहेको छ । शिख र जैन क्रमश: ०.०१ र ०.००४ एकदमै न्युन रहेको छ । नगरपालिका भित्र धार्मिक विविधता रहेतापनि हिन्दु धर्मालम्बीहरुको वाहुल्यता रहेको देखिन्छ । नगरवासीहरु जुनसुकै धर्मालम्बी भएतापनी आपसमा सद्भाव तथा सामाजिक सौहार्दता भने राम्रो रहेको देखिन्छ । वडागत रूपमा विभिन्न धर्मावलम्बीहरूको विस्तृत विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १२ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

वार्ड	हिन्दु	इस्लाम	क्रिस्टियन	जैन	बौद्ध	शिख	जम्मा
1	7117	21	187		40	1	7366
2	4643	158	119				4920
3	6176	256	136		4	7	6579
4	7693		256	2	44		7995
5	7197		7		4		7208
6	6291	37	169		8		6505
7	5436	188	16		9		5649
8	5734	206	87				6027
9	3987		56		10		4053
जम्मा	54222	866	1033	2	119	8	56302
प्रतिशत	96.31%	1.54%	1.83%	0.004%	0.21%	0.01%	100.00%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

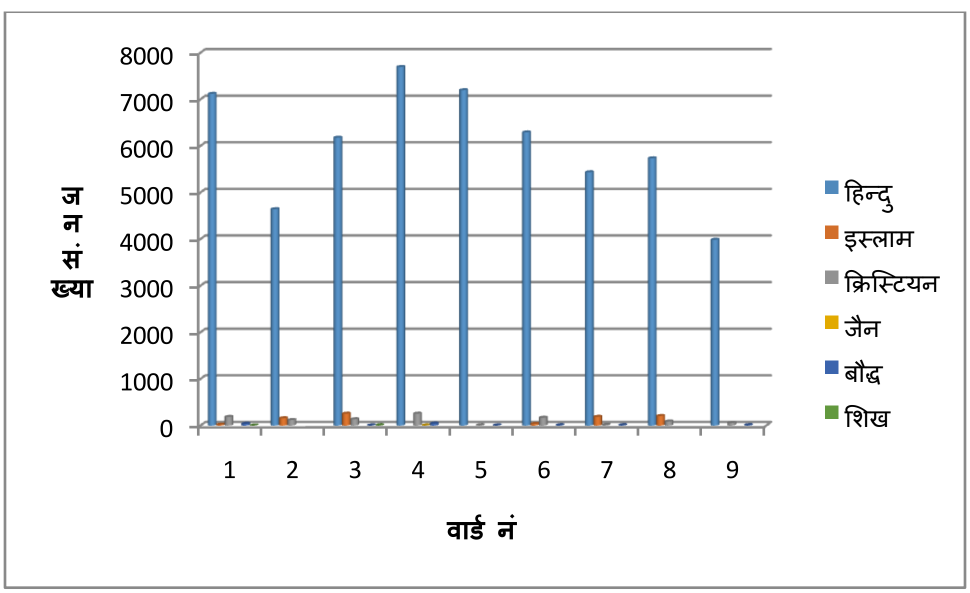

३.६. जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

भजनी नगरपालिकाको वस्तुगत तथ्यांक, २०७५ अनुसार १६ जात जातिहरुको पहिचान भएको छ, जसमा थारु चौधरी, ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, दलित, तामाङ, मगर र गुरुङ्ग मुख्य जातजातिहरु रहेका छन् । नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५६,३०२ मध्ये सबैभन्दा वढी ३८,१७६ अर्थात ६७.८१ प्रतिशत वसोवास थारुको रहेको छ । त्यसैगरी ७,२७३ अर्थात १२.९२ प्रतिशत क्षेत्री तथा ६,०६३ अर्थात १०.७७ प्रतिशत दलितहरुको जनसंख्या रहेको छ,

तालिका नं. १३ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

वार्ड	क्षेत्री	गुरुङ	छन्त्याल	ठकुरी	तामांग	थारु	दनुवार	दलित	नेवार	ब्रामण	भोटे	मगर	मुस्लिम	यादव	राई	लिम्बु	जम्मा
1	1044			167	27	4458	1	1065	56	448		73	23		4		7366
2	564			72		3315		688	4	41		72	163		1		4920
3	1011			105	4	4190	1	533		444			256	35			6579
4	1238		1	115		4611	2	1260		454	3	307			3	1	7995
5	2563	24		44	6	2607		1611		319		12		21	1		7208
6	38			24		6384	2	1		19			37				6505
7				43	2	4903	1	265		6			196	233			5649
8	412		2	206	1	4513	2	378		294		13	204		2		6027
9	403	4		7		3195	1	262		29		152					4053
जम्मा	7273	28	3	783	40	38176	10	6063	60	2054	3	629	879	289	11	1	56302
प्रतिशत	12.92%	0.05%	0.01%	1.39%	0.07%	67.81%	0.02%	10.77%	0.11%	3.65%	0.01%	1.12%	1.56%	0.51%	0.02%	0.00%	100.00%

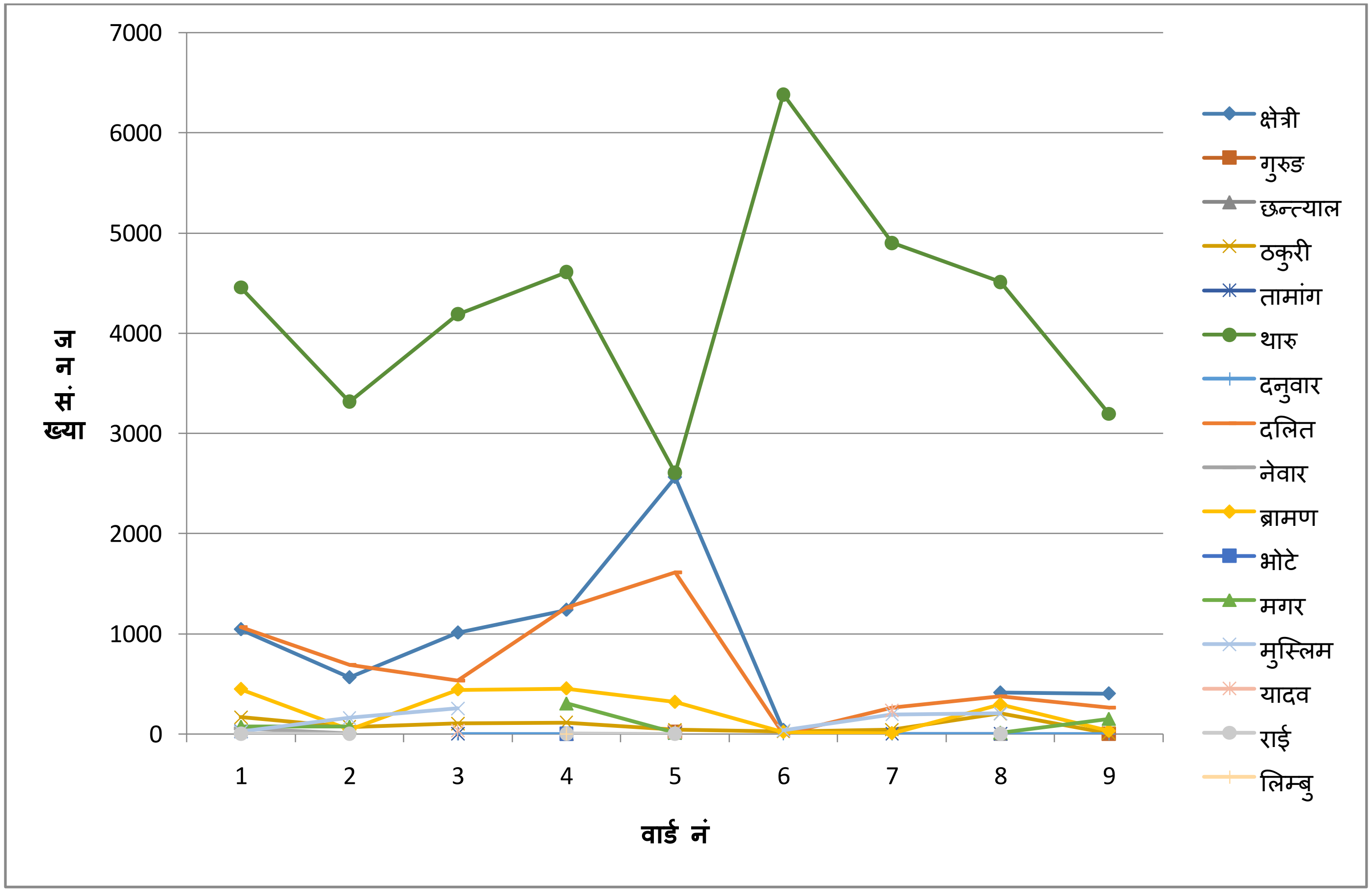

7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
0
जनसंख्या
1
2
3
4
5
6
7
8
9
वार्ड नं
क्षेत्री
गुरुङ
छन्त्याल
ठकुरी
तामांग
थारु
दनुवार
दलित
नेवार
ब्रामण
भोटे
मगर
मुस्लिम
यादव
राई
लिम्बु

३.७. उमेर र लिंगका आधारमा घरमुलीको विवरण

भजनी नगरपालिकाको कुल घरधुरी १०,२९३ रहेको छ, जसमध्ये ९०.८१ प्रतिशत घरधुरीमा घरमुलीको रुपमा पुरुष रहेका छन् भने ९.१९ प्रतिशत घरपरिवारमा घरमुलीका रुपमा महिलाहरु रहेका छन् । उमेरगत रुपमा हेर्दा ३१ देखि ५९ वर्ष उमेरसमुहका घरमुलीको संख्या सबै भन्दा वढी ७,५६२ अर्थात ७३.४६ प्रतिशत, त्यसपछि ६० देखि ७० वर्ष उमेरका घरमुली भएको संख्या ११.४३ प्रतिशत रहेको छ भने सबभन्दा कम ३ जना अर्थात ०.०३ प्रतिशत ६ देखि १२ वर्ष उमेरको घरमूली रहेको पाइएको छ । घरमुलीको लिंग अनुसारको विस्तृत विवरण माथीको तालिकामा हेर्न सकिन्छ र उमेर अनुसार वडागत विवरण निम्न तालिका बाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १४ लिंगका आधारमा वडागत घरमुली विवरण

लिङ्ग का आधारमा घरमुलीको विवरण			
वार्ड नम्बर	पुरुष	महिला	जम्मा
1	1213	131	1344
2	618	241	859
3	1075	80	1155
4	1242	74	1316
5	1005	144	1149
6	1068	51	1119
7	873	41	914
8	965	61	1026
9	1288	123	1411
जम्मा	**9347**	**946**	**10293**
%	90.81	9.19	

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

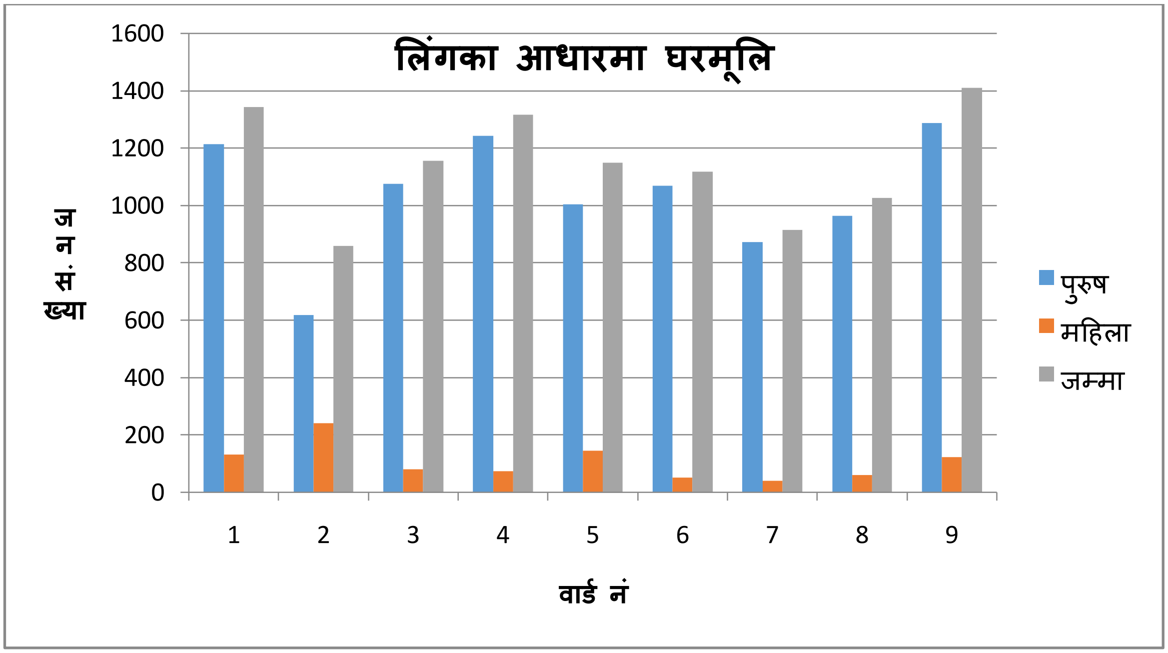

तालिका नं. १५ उमेरको आधारमा घरमुली विवरण

घरमुलीको उमेर							
वार्ड	६-१२	१३-१९	२०-३०	३१-५९	६० -७०	७० भन्दा माथि	जम्मा
1		5	106	974	207	52	1344
2		14	120	608	94	23	859
3		4	124	830	142	55	1155
4	1	5	188	991	102	29	1316
5		4	137	801	157	50	1149
6		5	76	861	142	35	1119
7		7	127	653	102	25	914
8		4	107	757	123	35	1026
9	2	4	176	1087	108	34	1411
जम्मा	3	52	1161	7562	1177	338	10293
	0.03%	0.51%	11.28%	73.46%	11.43%	3.28%	

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

३.८. पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

यस नगरपालिकामा पेशागत रुपमा जनसंख्याको विवरण हेर्दा कुल जनसंख्याको ३७,६७९ **अ**र्थात ६६.९२ प्रतिशत मानिसहरु कृषिपेशामा आवद्ध रहेको देखिन्छन्, त्यसैगरी १५,३०८ अर्थात २७.१९ प्रतिशत जनसंख्या ज्याला मजदूरीमा श्रमिकका रुपमा विभिन्न कामहरु जस्तैः सवारी चालक, सह सवारी चालक, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, मेकानिक्स, रंगलगाउने र अन्य घरायसी काममा आवद्ध रहेको देखिन्छ, त्यस्तै वैदेशिक

रोजगारीमा ४७६७ अर्थात ८.४७ प्रतिशत विभिन्न देशहरु जस्तैः भारत, मलेशिया, दुवै, कतार र भारतीय सेनामा रहेका छन् । त्यसैगरी सबैभन्दा कम अर्थात कुल परिवारका सदस्य मध्ये ५४ अर्थात ०.१० प्रतिशत मानिसहरु उद्योग, होटल र पसल व्यवसायमा संलग्न छन् । यो तथ्यांक हेर्दा नगरपालिकाका वासिन्दाहरुको मुख्य पेशा कृषि रहेको देखिन्छ । नगरपालिकाको पेशागत विवरण हेर्दा परिवारका सदस्यहरु एक भन्दा वढी पेशामा पनि संलग्न रहेको देखिन्छ । तरपनि नगरपालिकामा कृषिपेशामा संलग्न रहेको जमात वढी देखिएको कारण कृषिपेशालाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायीमुखी बनाउन युवा उद्यमीशिलता जस्ता कार्यक्रमहरुमा नगरपालिकाले जोडदिनुपर्ने देखिन्छ । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १६ परिवारका सदस्यको पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

वार्ड	**कृषि - पशुपालन**	**व्यापार**	**सरकारी नोकरी** (अवकाश प्राप्तलाई पनि उल्लेख गर्ने)	**जागिर (नीजी)**	**ज्याला मजदुर**	**उद्योग**	**बैदेशिक रोजगार**
1	2028	460	120	182	1607	1	679
2	2265	172	9	73	1104	8	436
3	3614	252	52	202	1079	4	325
4	6754	235	40	91	1320	8	1025
5	6854	149	75	73	756	17	1024
6	4255	391	187	167	4020		59
7	4204	112	19	153	2057	4	834
8	3943	205	4	128	1373	7	354
9	3762	447	11	67	1992	5	31
जम्मा	37679	2423	517	1136	15308	54	4767
% (पुरा जनसंख्यामा)	66.92%	4.30%	0.92%	2.02%	27.19%	0.10%	8.47%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

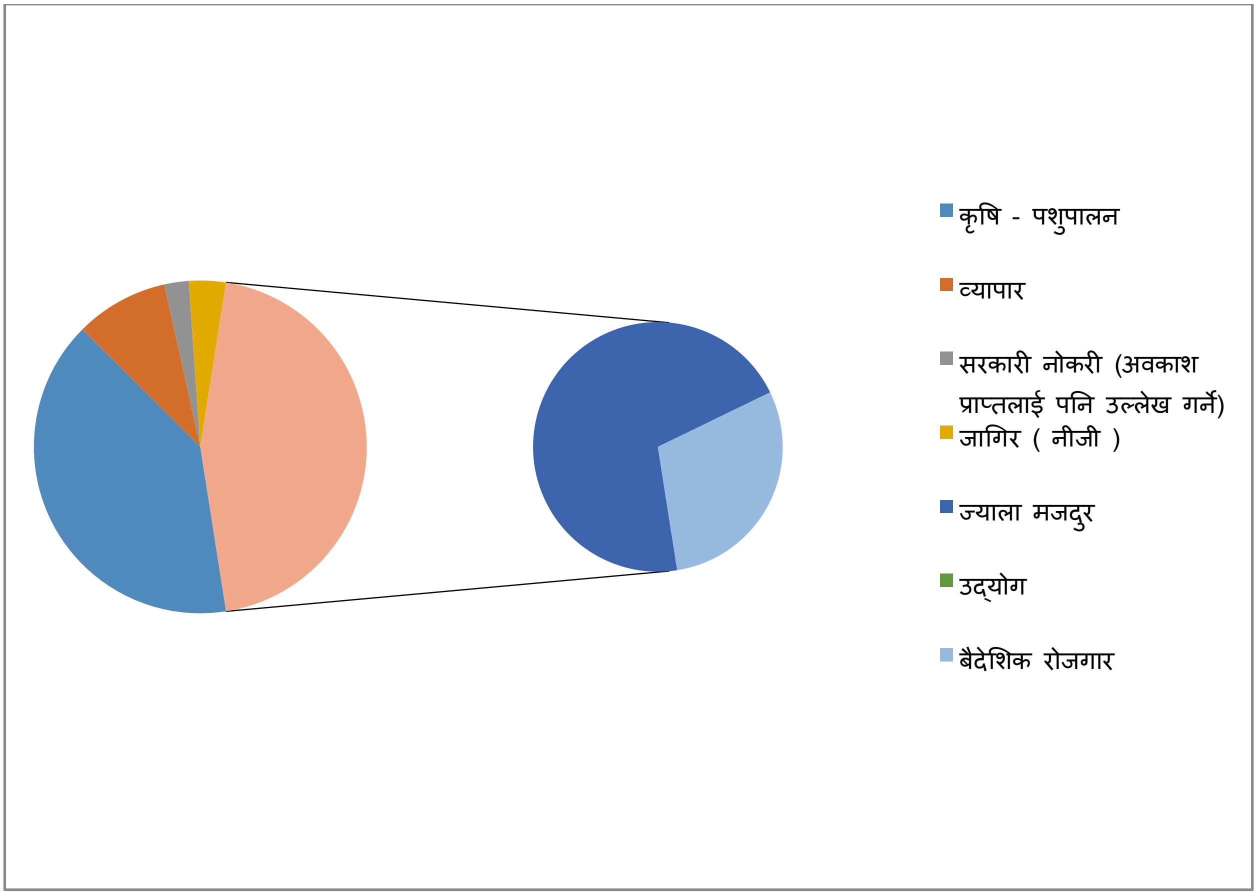
कृषि - पशुपालन
व्यापार
सरकारी नोकरी (अवकाश प्राप्तलाई पनि उल्लेख गर्ने)
जागिर (नीजी)
ज्याला मजदुर
उद्योग
बैदेशिक रोजगार

३.९. अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण

भजनी नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५६३०२ मध्ये १२८४ अर्थात २.२८ प्रतिशत जनसंख्या अपांगता भएका व्यक्तिहरुको जनसंख्या रहेको छ। अपांगता भएका कुल जनसंख्यामा सवैभन्दा अधिक ६७३ अर्थात ५२.४१ प्रतिशत जनसंख्या शारिरीक अपांगता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ, त्यसपछि दृष्टि सम्वन्धि अपांगता २०५ अर्थात १५.९७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम ४ जना अर्थात ०.३१ प्रतिशत अटिज्म सम्वन्धि अपांगता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ। वडा अनुसार अपांगता भएका व्यक्तिहरुको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं. १७ अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण

वार्ड	पु	म	जम्मा	कुल जन्शंख्यामा %
1	52	47	99	0.18%
2	34	41	75	0.13%
3	65	48	113	0.20%
4	186	129	315	0.56%
5	109	80	189	0.34%
6	77	44	121	0.21%
7	136	98	234	0.42%
8	31	26	57	0.10%
9	32	49	81	0.14%
जम्मा	**722**	**562**	**1284**	**2.28%**
अपाङ्गता (%) लिङ्ग अनुसार	**56.23%**	**43.77%**		

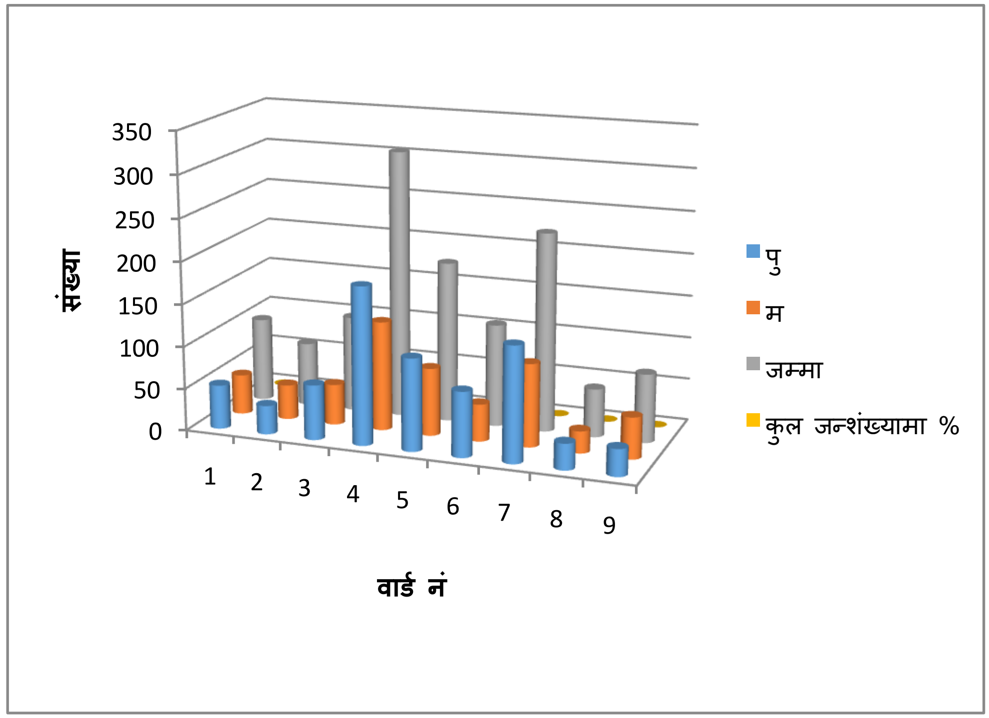

अपाङ्गताको प्रकार										
वार्ड	अटिज्म सम्वन्धि अपाङ्गता	दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता	बौद्धिक अपाङ्गता	मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता	वहु अपाङ्गता	शारिरिक अपाङ्गता	श्रवण दृष्टिविहिन अपाङ्गता	सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता (वहिरा, सुस्त श्रवण)	स्वर र वोलाई सम्बन्धि अपाङ्गता	जम्मा
1		10	2	3	3	68		3	10	99
2		12	13	4	1	33	1	7	4	75
3		7		19	1	67	1	7	11	113
4		43	3	19	5	181	2	40	22	315
5		37	2	20	5	86	2	29	8	189
6	1	19		8	4	72	2	10	5	121
7	1	59	7	16	13	83	1	43	11	234
8		5	2			39		2	9	57
9	2	13	1	5	3	44		4	9	81
जम्मा	4	205	30	94	35	673	9	145	89	1284
%	0.31%	15.97%	2.34%	7.32%	2.73%	52.41%	0.70%	11.29%	6.93%	100.00%

दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता				
वार्ड	दृष्टि विहिनता	न्यून दृष्टियुक्त	पुर्ण दृष्टि विहिन	जम्मा
1	1	6	3	10
2	1	7	4	12
3		4	3	7
4	8	27	8	43
5	3	26	8	37
6	2	12	5	19
7	1	51	7	59
8	1	1	3	5
9	4	7	2	13
जम्मा	21	141	43	205

३.१०. व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि विवरण

संविधानले नागरिकलाई विभिन्न अधिकारको प्रत्याभूत गरेको छ । त्यसको केन्द्र विन्दु भनेकै व्यक्तिगत घटना दर्ता हो । कहाँ कति जन्मे, कतिको मृत्यु भयो कतिले बसाइँसराइँ गरे, कतिको विवाह र सम्बन्ध विच्छेद भयो भन्ने कुराको जानकारी राज्यले पाउनु पर्छ किनकी यस तथ्यांकले देश विकासको योजनामा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्दछ । त्यसकारण स्थानीय सरकार वा संघीय सरकारले सामाजिक, पुर्वाधार, आर्थिक वा अन्य क्षेत्रमा नीति नियम बनाउन, योजना तर्जुमा गर्न बजेट बनाउनका लागी नागरिकको अवस्था बारे जान्न पाउनुपर्ने अधिकार रहन्छ भने नागरिकको पनि बेलैमा व्यक्तिगत घटनाको दर्ता गरी सरकारलाई सहयोग गर्ने कर्तव्य रहन्छ। व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि नीतिमा कुनैपनि घटना भईसकेपछि ३५ दिन भित्र वडा वा नगरपालिका कार्यालयलाई जानकारी गराउनुपर्ने हुन्छ । तर अझै पनि नागरिकहरुमा आफुलाई जतिबेला चाहियो त्यो बेला दर्ता गर्ने परिपाटिले वास्तविक तथ्यांक पाउनका लागी अप्ठ्यारो भईरहेको देखिन्छ । त्यसैले नगरपालिकाले विभिन्न टोल विकास समिति, नागरिक सचेतना केन्द्र र अन्य समुहहरु मार्फत व्यापक जनचेतना जगाउनुपर्ने देखिन्छ । यस नगरपालिकाको गत २०७४ श्रावण १ देखि २०७५ चैत्र मसान्त सम्मको घटना दर्ता सम्वन्धि विवरणमा जम्मा २७७८ जनाले व्यक्तिगत घटनादर्ता गराएका छन् । जसमध्ये १४०१ जन्मदर्ता भएको छ, १९६ जनाको मृत्यु दर्ता भएको छ । त्यसैगरी ७७१ ले विवाह दर्ता गराएका छन् भने १ जनाको मात्र सम्वन्ध विच्छेद भएको दर्ता भएको छ । नगरपालिका वनि सकेपछि बसाई सराई गरी आउने र जानेको संख्यामा पनि ठूलो परिवर्तन आएको देखिन्छ । वसाईसरी जानेको भन्दा आउने को संख्या १०१ जनाले बढी देखिन्छ । गत एक वर्षमा २५५ घरपरिवारका सदस्य वसाई सरि आएका थिए भने वसाई सरी जानेमा १५४ घरपरिवारका सदस्यहरु रहेको पाईन्छ बसाईसराई गरी आउने र जाने कारणमा अध्ययन, नोकरी, आर्थिक उन्नती, व्यापार, द्वन्द्ध र सामाजिक अवस्था मुख्य कारक तत्व रहेको पाईन्छ ।

तालिका नं. १८ व्यक्तिगत घटना सम्वन्धि विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराइ		जम्मा
					आएको	गएको	
१	१२६	२५	१५६	०	०	५	**३१२**
२	१४९	१८	५१	१	४१	२५	**२८५**
३	१६८	२९	५३	०	७	१०	**२६७**
४	२५०	१९	१२०	०	११२	६८	**५६९**
५	१६८	२५	१०९	०	२०	१३	**३३५**
६	१०३	३२	३५	०	७	१०	**१८७**
७	१४२	१२	१४२	०	०	४	**३००**
८	१२८	१४	३०	०	२	१४	**१८८**
९	१६७	२२	७५	०	६६	५	**३३५**
जम्मा	**१४०१**	**१९६**	**७७१**	**१**	**२५५**	**१५४**	**२७७८**

स्रोत: सा.सु तथा पंजिकरण शाखा, भजनी २०७५

तालिका नं. १८ बसाईसराई विवरण

बसाईसरी आएको			
वार्ड	**हो**	**होइन**	**जम्मा**
1	7	1337	1344
2	22	837	859
3	29	1126	1155
4	139	1177	1316
5	4	1145	1149
6	2	1117	1119
7	22	892	914
8	1	1025	1026
9	26	1385	1411
जम्मा	**252**	**10041**	**10293**

बसाई सरि आएको संख्या							
वार्ड	**१ जना**	**२ जना**	**३ जना**	**४ जना**	**५ जना**	**सम्पूर्ण परिवार**	**जम्मा**
1		2		1	1	3	7
2				1	2	19	22
3	2	3	2	6	5	11	29
4		9	9	33	24	64	139
5				3		1	4
6		1				1	2
7		3	2	3	5	9	22
8						1	1
9	2	3	3	6	5	7	26
जम्मा	**4**	**21**	**16**	**53**	**42**	**116**	**252**

बसाई सम्बन्धी व्यवस्था					
वार्ड	**आरक्ष - विस्थापित**	**स्थानीय**	**विस्थापित**	**सुकुम्बासी**	**जम्मा**
1		921	318	105	1344
2		714		145	859
3		1139		16	1155
4		1159	24	133	1316
5	4	1124	19	2	1149
6		1017		102	1119
7	6	493	59	356	914
8		996		30	1026
9	161	610	2	638	1411

जम्मा	171	8173	422	1527	10293

३.११. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण

सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण गरिबी न्युनिकरण र मानव सुरक्षाको महत्वपूर्ण साधन हो । नेपालको संविधानले सामाजिक सुरक्षाको हक मौलिक हकको रुपमा स्थापित गरेको छ । मुलुकको समावेशी विकास गर्न र दिगो विकास लक्ष्यका प्रमुख नतिजाहरुको प्राप्तीका लागी सामाजिक सुरक्षाले महत्वपूण योगदान गर्न सक्छ । सामाजिक सुरक्षा ऐन २०७५ अनुसार जेष्ठ नागरिक (दलितका हकमा ६० वर्ष र अन्यका हकमा ७० वर्ष), आर्थिक रुपले विपन्न, असक्त र असहाय अवस्थामा रहेका व्यक्ति, असहाय एकल महिला, अपांगता भएका व्यक्ति, वालवालिका, आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने र लोपोन्मुख जातिले सामाजिक सुरक्षाभत्ता पाउने व्यवस्था गरेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार भजनी नगरपालिकाले पनि आफ्नो नगरवासीका यी वर्गलाई प्रत्येक चौमासिकमा वडा कार्यालय मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आईरहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७५/७६ सम्ममा ६५१५ जनाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाईरहेको जसमध्ये ४७९ जना ५ वर्षमुनिका दलित वालवालिका सुरक्षा भत्ताबाट लाभान्वित भएका छन् भने १२०४ अन्य जेष्ठ नागरिक र २६९ दलित जेष्ठ नागरिकले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाईरहेका छन्, १५०८ जेष्ठ नागरिकले उपचार भत्ता प्राप्त गरिरहेका छन् जवकी नगरपालिकाको वस्तुगत तथ्यांक २०७५ अनुसार ७१ वर्ष भन्दा माथीको जनसंख्या १२१९ रहेको छ। त्यसकारण नगरपालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता र यसको सुविधाका लागी उमेर पुगेका नागरिकले गर्नुपर्ने प्रक्रियाका बारेमा वडा वडाबाट जानकारी दिन पनि जरुरी देखिन्छ ।

तालिका नं. १९ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाईरहेकाको विवरण

	सामाजिक सुरक्षा भत्ताको किसिम								जम्मा
	जेष्ठ नागरिक भत्ता- अन्य	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	बिधवा भत्ता	लोपोन्मुख /आदिवास /जनजाति	पूर्णअपाङ्गता भत्ता	अतिअशक्त अपाङ्गता भत्ता	बालबलिका सुरक्षा भत्ता दलित	जे .ना. आषधी उपचार भत्ता	
पुरुष	६४४	१३३	०	८४२	१८	११०	२६३	७१९	**२७२९**
महिला	५५९	१३६	११२९	८४९	१९	८८	२१६	७८८	**३७८४**
अन्य	१	०	०	०	०	०	०	१	**२**
जम्मा	**१२०४**	**२६९**	**११२९**	**१६९१**	**३७**	**१९८**	**४७९**	**१५०८**	**६५१५**

स्रोतः सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा भजनी, २०७५

अनुसूची-५

दफा १० को उपदफा २ सँग सम्बन्धित

(लाभग्राहीहरुको एकिकृत सङ्ख्यात्मक विवरण)

जिल्ला : कैलाली **गा.पा/न.पा. :** भजनी **आर्थिक वर्ष :** २०७५/७६

लक्षित समुह	गत आ.व. बाट नविकरण भएको संङ्ख्या (१)	पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			बार्षिक कायम संङ्ख्या			जम्मा संङ्ख्या
		नयाँ थप संङ्ख्या (२)	लगत कट्टा (३)	जम्मा कायम संङ्ख्या (क=१+२-३)	नयाँ थप संङ्ख्या (४)	लगत कट्टा (५)	जम्मा कायम संङ्ख्या (ख=क+४-५)	नयाँ थप संङ्ख्या (६)	लगत कट्टा (७)	जम्मा कायम संङ्ख्या (ग=ख+६-७)	पुरुष	महिला	अन्य	
जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	१०७०	१८१	३०	१२२१	१२	२४	१२०९	५	१०	१२०४	६४४	५५९	१	१२०४
जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	२३७	३५	३	२६९	२	३	२६८	२	१	२६९	१३३	१३६	०	२६९
बिधवा भत्ता	१०६१	३८	१९	१०८०	३२	११	११०१	२८	०	११२९	०	११२९	०	११२९
लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाती	१६५५	२५	१०	१६७०	१२	१	१६८१	१४	४	१६९१	८४२	८४९	०	१६९१
पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	३७	१	०	३८	०	०	३८	०	१	३७	१८	१९	०	३७
अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता	१९१	१२	२	२०१	३	५	१९९	२	३	१९८	११०	८८	०	१९८
बालबलिका सुरक्षा भत्ता - दलित	४६५	४६	४८	४६३	३९	४६	४५६	४८	२५	४७९	२६३	२१६	०	४७९
जे .ना. आैषधी उपचार भत्ता	१३१८	१८३	३३	१४६८	१८	०	१४८६	२२	०	१५०८	७१९	७८८	१	१५०८
जम्मा	४७१६	३३८	११२	४९४२	१००	९०	४९५२	९९	४४	५००७	२०१०	२९९६	१	५००७

३.१३. घर भाडामा लगाइएको आधारमा परिवार संख्याको विवरण

यस भजनी नगरपालिकाका ९ वटै वडामा रहेका कुल १०२९३ घरपरिवार मध्ये १६३ अर्थात १.६० घरपरिवारले आफ्नो घर भाडामा दिएको देखियो । वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा वढी घरभाडामा दिने वडा नं. ६ रहेको छ । त्यसपछि क्रमशः वडा नं. ३, १, ७ र ४ रहेका छन् भने वडा नं.८ र ९ मा १ । १ परिवारले मात्र घरभाडामा दिएको देखिन्छ भने वडा नं. २ र ५ मा कुनैपनि घरपरिवारले घरभाडा लगाएको देखिदैन । भजनी नगरपालिका धनगढी उप महानगरपालिकाबाट टाढा भएपनि धनगढी जिल्लाको सदरमुकाम तथा प्रदेशको राजधानी भएकोले पनि अधिकांश मानिसहरु धनगढीबाट नै आवतजावत गर्ने गरेको पनि देखिन्छ ।

तालिका नं.२१ घर भाडामा लगाएको आधारमा परिवार संख्या विवरण

घरमा भाडामा बस्नेको संख्या			
वार्ड	भाडामा बस्ने परीवार शंख्य	भाडामा न दियेको परीवार शंख्य	जम्मा
1	9	1335	1344
2		859	859
3	31	1124	1155
4	6	1310	1316
5		1149	1149
6	108	1011	1119
7	7	907	914
8	1	1025	1026
9	1	1410	1411
जम्मा	163	10130	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

नक्शा - उद्दयोग व्यबसाय

४.१. प्रमुख आर्थिक विवरण

४.१.१. औसत आम्दानी विवरण

१५ औ आवधिक योजनाको आधारपत्र अनुसार ६० प्रतिशत मानिसहरु अहिलेपनि कृषिपेशामा आवद्ध रहेको पाईन्छ । जसले नेपालको कुल ग्राहस्त उत्पादनको २७ प्रतिशत योगदान दिएको देखिन्छ । भजनी नगरपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार ६६.९२ प्रतिशत मानिसहरु कृषिपेशामा संलग्न भएको देखिन्छ । तर अधिकांशले कृषि पेशालाई व्यवसायिकमूलक भन्दा पनि निर्वाहमुखिका रुपमा गर्दै गरेको देखिन्छ । त्यसैले औसत आम्दानीको विवरण हेर्दा नगरपालिकाको कुल घरधुरी १०२९३ मध्ये .... प्रतिशत घरपरिवारको वार्षिक औसत रु. १ लाख भन्दा कम आम्दानी भएको देखिन्छ, १ लाख देखि ३ लाख सम्म वार्षिक आम्दानी भएको परिवारको संख्या ...... प्रतिशत रहेको छ, त्यसैगरी रु.३ लाख देखि ५ लाख सम्म आम्दानी हुने घरपरिवार .... प्रतिशत छन्, ५ देखि ७ लाख आम्दानी गर्नेमा .... प्रतिशत घरपरिवार छन् भने ७ लाख भन्दा वढी वार्षिक आम्दानी गर्ने घरपरिवार .... प्रतिशत रहेको देखिन्छ । समग्रमा यस नगरपालिकामा १००० अमेरिकी डलर भन्दा कम वार्षिक आम्दानी गर्ने परिवारको संख्या अत्यधिक देखिन्छ । वडागत रुपमा वार्षिक आम्दानी विवरण निम्नउल्लेखित तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. २२ वार्षिक आम्दानीका आधारमा परिवार संख्याको विवरण

वडा	घरधुरी	रु. १ लाख भन्दा कम		रु. १ - ३ लाख		रु. ३ - ५ लाख		रु. ५ - ७ लाख		रु. ७ लाख भन्दा बढी	
		घरधुरी	प्रतीसत्	घरधुरी	प्रतीसत्	घरधुरी	प्रतीसत्	घरधुरी	प्रतीसत्	घरधुरी	प्रतीसत्
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
९											
जम्मा											

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.२. ऋणका आधारमा घरपरिवार संख्या विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका कुल घरधुरी मध्ये ६८०६ घरपरिवार ऋणमा रहेको पाइएको छ । तीमध्ये बैंक तथा बित्तिय संस्थाबाट ऋण लिने परिवारको संख्या ३१४८, सहकारीबाट ऋणलिनेको संख्या २०३९ र व्यक्तिबाट ऋण लिनेको संख्या १२३३ रहेको पाइएको छ । यो विवरण हेर्दा सहकारीबाट ऋण लिने परिवारको संख्या भन्दा बैंक तथा वित्तियसंस्थाबाट ऋण लिनेको संख्या अधिक देखिन्छ । ऋण खासगरी घरधन्दा चलाउनका लागी, जग्गा जमिन खरिद गर्न, घरवनाउन, अध्ययन, व्यापारका लागी लिने गरेको

देखिन्छ । गाउँघरमै सस्तो व्याजमा सहजै ऋण प्राप्त गर्न सकिने भएका कारण विभिन्न साना साना समुहहरुमा पनि वचत तथा ऋण गर्ने गरेको पाईन्छ ।

तालिका नं. २३ ऋणको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

	ऋणको श्रोत			
वार्ड	ब्यक्तीगत	बैंक वित्तीय संस्थाबाट	सहकारी	जम्मा
1	64	420	343	828
2	48	223	217	488
3	319	283	310	912
4	289	478	287	1080
5	131	285	362	824
6	149	480	97	728
7	210	301	161	712
8	22	225	217	464
9	1	453	45	770
जम्मा	**1233**	**3148**	**2039**	**6806**

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.३. ऋणको उद्देश्यका आधारमा घरपरिवार विवरण

नगरपालिकामा रहेको कुल घरपरिवार मध्ये ६८०६ अर्थात ६६.१२ प्रतिशत घरपरिवारले विभिन्न प्रयोजनका लागी ऋण लिएको देखिन्छ। कुल ऋण लिएका घरपरिवार मध्ये सबैभन्दा वढी १५६६ अर्थात २३.०१ प्रतिशत घरपरिवारले घर निर्माण र जग्गा खरिदका लागी कृणलिने, कृषि उपज औजार किन्नका लागि ११८७ अर्थात १७.४४ प्रतिशत घरपरिवारले ऋण लिएको देखिन्छ । व्यापारिक प्रयोजनका लागी ७९७ अर्थात ११.७१ प्रतिशत घरपरिवारले ऋण लिएको देखिन्छ । सबैभन्दा कम अर्थात ८.१८ प्रतिशत घरपरिवारले विवाह चाडपर्वका लागी कृण लिएको देखिन्छ । कृणको उद्देश्य अनुसार कृण लिने घरपरिवारको विवरण तलको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.२४ ऋणको उद्देश्यको आधारमा घरपरिवार विवरण

वार्ड	कृषि उपज र औजार किन्न	स्वास्थ - उपचार	उच्च - शिक्षा	व्यापार	बिवाह / चाड पर्व	बैदेशिक रोजगारमा जनाको लागी	घरायसी खर्च	घर निर्माण - जग्गा किन	जम्मा
1	143	23	54	78	23	78	94	335	828
2	67	34	64	23	51	45	54	150	488
3	295	13	81	173	82	68	78	122	912
4	180	93	92	84	93	198	159	181	1080

5	124	104	96	159	114	127	48	52	824
6	128	165	104		31	89	51	160	728
7	96	78	92	75	71	52	49	199	712
8	48	26	36	84	34	36	33	167	464
9	106	35	30	121	58	71	149	200	770
जम्मा	1187	571	649	797	557	764	715	1566	6806
%	17.44%	8.39%	9.54%	11.71%	8.18%	11.23%	10.51%	23.01%	100.00%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.४. छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

घरधुरी सर्वेक्षणका क्रममा घरको छानाको प्रकारका बारेमा जान्नका लागी ५ प्रकारका प्रश्न राखी प्रश्न सोधिएको थियो । जसमा नगरपालिकाको कुल घरधुरी मध्ये सवैभन्दा वढी अर्थात ४१.८१ प्रतिशत घरपरिवारले जस्ता, टिन वा च्यादर लगाएको देखियो, त्यसैगरी ३२.५३ प्रतिशत घरपरिवारको छाना टायलले छाएर बनाएको देखिन्छ भने १२.६ प्रतिशतको घर खर । परालले छाएको देखिन्छ र सबैभन्दा कम सिमेन्ट/ढलान गरेको घर ६.२२ प्रतिशत देखिन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.२५ छानाका प्रकारका आधारमा घरधुरी संख्या

घरको छानाको प्रकार						
वार्ड नम्बर	**खर / पराल / छावाली**	**जस्ता / टिन / च्यादर**	**टायल/ झिगटी/ढुंगा**	**सीमेंट/ ढलान**	**काठ/ फल्याक**	**जम्मा**
1	90	411	278	184	381	1344
2	86	344	411	16	2	859
3	99	775	205	76		1155
4	193	418	684	21		1316
5	361	592	167	29		1149
6	4	554	497	63	1	1119
7	122	463	153	98	78	914
8	25	430	411	107	53	1026
9	313	317	542	46	193	1411
जम्मा	1293	4304	3348	640	708	10293
%	12.56%	41.81%	32.53%	6.22%	6.88%	

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.१.५. तलाको आधारमा घरधुरी संख्या

नगरपालिकाको कुल घरधुरी १०२९३ मध्ये सबैभन्दा वढी ७६१९ अर्थात ७४.०२ प्रतिशत घरधुरीहरु भुई तला भएका छन्, त्यसपछि १९६६ अर्थात १९.१० प्रतिशत घरहरु एकतला, ०.३९ प्रतिशत दुईतला, तीन

तला र चारतला भएका घरधुरी क्रमशः १४ र ३ वटा रहेका छन् भने पांचतला भन्दा माथिको १ घर मात्र रहेको पाईयो । अधिकांश थारु चौधरीको वसोवास भएको यस नगरपालिकामा माटोले पोतेको घरहरु वढीमात्रामा देख्न सकिन्छ ।

तालिका नं. २६ तलाको आधारमा घरधुरी संख्या

वार्ड	भुई - तल्ला	एक तल्ला	दुई तल्ला	तीन तल्ला	चार तल्ला	पांच वा पांच भन्दा बढी	जम्मा
1	1230	80	26	7	1		1344
2	664	194		1			859
3	1105	49		1			1155
4	763	547	4	2			1316
5	462	685	2				1149
6	1076	31	7	2	2	1	1119
7	703	211					914
8	861	165					1026
9	755	654	1	1			1411
जम्मा	7619	1966	40	14	3	1	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.१.३ पारिवारिक खर्च (ने रु. हजारमा) का आधारमा परिवारहरुको खर्च सम्वन्धी विवरण

यस नगरपालिकाको पारिवारिक खर्च विवरण हेर्दा सबैभन्दा वढी खर्च खाद्यान्न क्षेत्रमा अर्थात कुल खर्च रकमको १३.९९ प्रतिशत स्वास्थ्य उपचारका लागि, त्यसपछि क्रमशः लत्ताकपडा खरिदमा १३.८३ प्रतिशत, चाडपर्व, धर्म संस्कारमा १२.९९ प्रतिशत, पानी विजुली इन्धनमा १२.८५ प्रतिशत खर्च हुने गरेको पाईयो । त्यसैगरी सबैभन्दा कम खर्च घडी, रेडियो टेलिफोन आदि खर्च हुने गरेको देखियो ।

तालिका नं. २७ पारिवारिक खर्च विवरण (रु हजारमा)

पारिवारिक खर्च के - के मा हुन्छ (रु हजारमा)										
वार्ड	खाद्यान्न खरिद	शिक्षा	स्वास्थ्य उपचार	लत्ताकपडा खरिद	सामाजिक चाडपर्व/ धर्म संस्कार	कर, तिरो, सेवा शुल्क	पानी, विजुली, इन्धन	घडी रेडियो टेलिफोन आदि खरिद	सञ्चार खर्च	जम्मा खर्च
1	1328	1074	1337	1337	1321	1147	1268	546	954	10312
2	674	652	855	853	852	828	839	288	388	6229
3	741	956	1153	1154	1150	1120	1140	1030	1094	9538
4	1036	1084	1310	1314	1305	1286	1279	295	1087	9996
5	767	865	1118	1108	620	388	940	141	128	6075
6	314	869	1112	1116	1097	963	1062	806	1072	8411

7	754	703	909	911	899	769	859	611	647	7062
8	321	776	1023	1022	1019	1011	1012	563	456	7203
9	673	956	1154	1047	994	588	762	62	222	6458
जम्मा	6608	7935	9971	9862	9257	8100	9161	4342	6048	71284
%	9.27%	11.13%	13.99%	13.83%	12.99%	11.36%	12.85%	6.09%	8.48%	100.00%

४.१.६ खाद्यान्न आत्मनिर्भरतका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

नेपालको संविधानले नै खाद्यान्न संम्वन्धि हकलाई मौलिक हकका रुपमा स्थापित गरेको छ । साथै सन् २०३० सम्मा कुनैपनि मानिसले भोगको कारणले ज्यान गुमाउन नपरोस् भन्नकालागी दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तका लागी पनि नेपाल सरकारले विभिन्न कार्यक्रमहरु गरिरहेको छ । भजनी नगरपालिका तराईक्षेत्र भएका कारण पनि यस क्षेत्रमा कृषि वाहेक पनि आयआर्जनका अन्य सम्भावना पनि रहन्छन् त्यसकारण खाद्य संकटकै अवस्था भने त्यति आउदैन । यस नगरपालिकाको कुल घरपरिवार मध्ये २३२७ अर्थात २२.६१ प्रतिशत घरपरिवारलाई आफ्नो खेतीबाट १२ महिना सम्म खानपुगेर बेचबिखन गर्ने छन त्यस्तै गरि १२ महिना खान पुग्ने घरपरिवार संख्या ३५०२ अर्थात ३४.०२ प्रतशित रहेका छन भने २३५९ अर्थात २२.९२ प्रतिशत घरपरिवारलाई आफ्नो खेतीपातीले ३ महिना भन्दा कम पुग्ने गरेको देखिन्छ । बाँकी महिनाका लागी यी घरपरिवारले अन्य जिविकोपार्जनका कार्यहरु गरेको देखिन्छ ।

तालिका नं.२८ खाद्यान्न सुरक्षाको विवरण

वार्ड	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने	४-६ महिना खान पुग्ने	७-९ महिना खान पुग्ने	१०-१२ महिना खान पुग्ने	आफ्नो खेतबारीको उत्पादनबाट खान पुगेर बेचबिखन गर्ने	जम्मा
1	606	121	40	431	146	1344
2	302	170	68	193	126	859
3	178	140	77	425	335	1155
4	262	223	88	350	393	1316
5	208	141	99	488	213	1149
6	310	94	46	279	390	1119
7	211	178	124	263	138	914
8	84	111	119	438	274	1026
9	198	109	157	635	312	1411
जम्मा	**2359**	**1287**	**818**	**3502**	**2327**	**10293**
%	**22.92%**	**12.50%**	**7.95%**	**34.02%**	**22.61%**	**100.00%**

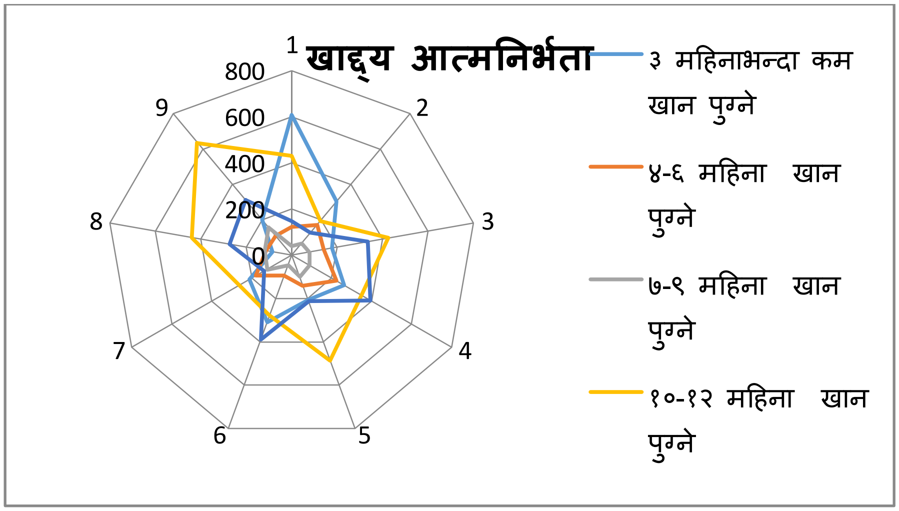

४.१.७ बैदेशिक रोजगारीमा गएका र विप्रेषणको विवरण

नगरपालिकाको संस्थागत विवरण संकलनगर्ने क्रममा ४ वटा वडाहरुबाट मात्र बैदेशिक रोजगारीका लागी गएका व्यक्तिहरुको विवरण प्राप्त भयो । जसमा युवाहरु विभिन्न कामको खोजीमा मलेसिया, साउदी अरब, जापान, कतार, दुवै, अमेरिका र छिमेकी राष्ट्र भारत जाने गरेको पाईयो । अन्य वडाहरुबाट वैदेशिक रोजगारीका लागी गएका देशहरुको नाम आएतापनी कामदारको संख्या आउन नसकेका कारण यहाँ उल्लेख गर्न सकिएको छैन । बैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण वढेतापनी युवा जनशक्तिको विदेश पलायनका कारण भविष्यमा नगरपालिकामा दक्ष युवा जनशक्तिको अभाव भई विकासका काम गर्नका लागी वाह्य जनशक्ति मगाउनुपर्ने अवस्था आउन सक्छ । त्यसकारण युवाहरुलाई विदेशिन नदिन रोजगारमुलक योजनावद्ध रोजगारमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं.२९ बैदेशिक रोजगारीमा गएका र विप्रेषणको विवरण

वडा नं.	यस ठाउँबाट रोजगारीको लागि गएको मुख्य देशहरु	बैदेशिक रोजगारमा गएको कामदारहरुको अनुमानित सख्या:	बार्षिक आयतित (भित्रने) रकम
३	दुवै		
	मलेसिया		
	कोरिया		
	जापान		
४	मलेसिया		
	साउदी अरब		
	कतार		
१	भारत		
	ओमन दुवै		

	कतार		
	साउदी अरब		
7	दुवै		
	मलेसिया		
	कतार		
	साउदी अरब		
	दुवै		
	मलेसिया		
	कतार		
	साउदी अरब		
	भारत		

स्रोतः संस्थागत तथ्यांक, २०७५

४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१ सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरुको विवरण

यस नगरपालिकाको सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण संकलनका क्रममा वडा नं. .... मा जमिनहरु रहेको देखियो । यी सार्वजनिक जमिनहरु हाल विभिन्न प्रयोजन जस्तै, राष्ट्रिय आवास कम्पनी (तत्कालिन पुर्नवास कम्पनी), मन्दिर, क्लव, सामुदायिक भवन, विद्यालय, खेलमैदानका रुपमा प्रयोग हुदै आईरहेको छ । जग्गाको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख भएको छ ।

तालिका नं.३० सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरुको विवरण

राष्ट्रिय आवास कम्पनी लि. (कम्पनी) को नाममा दर्ता श्रेस्ता कायम रहेको जग्गाको विवरण				
सि.नं.	**नगरपालिका**	**कित्ता नं.**	**क्षेत्रफल (व.मि)**	**कैफियत**
१				
२				
७				
८				
९				
	जम्मा			

वडा नं.	जग्गा रहेको स्थान	क्षेत्रफल (वर्ग मि.)	स्वामित्व	कैफियत
१				

२				
३				

श्रोत: वडा कार्यालय, भजनी २०७५

४.२.२ कृषियोग्य जमिनका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा कुल घरपरिवार मध्ये १८९३ अर्थात १८.३९ प्रतिशत घरपरिवारसँग खेतीयोग्य जमिन नभएको पाईयो । खेती योग्य जमिन भएको परिवार मध्ये ७६५६ घरपरिवारमा जमिनको स्वामित्व पुरुषको रहेको छ, ५७२ घरपरिवारमा महिलाको स्वामित्वमा छ भने १७२ घरपरिवारमा संयुक्त स्वामित्व रहेको छ । त्यसैगरी ५४९३ घरपरिवारसँग खेतीपातीका लागी खेत रहेको छ, ५११ परिवारसँग पाखोवारी र २३९६ घरपरिवारसँग ऐलानी जमिन रहेको छ ।

४.२.२.१ कृषियोग्य जमिनका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण

तालिका नं.३१ कृषि योग्य जमिनका आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिन छ			
वार्ड	छ	छैन	जम्मा
1	920	424	1344
2	734	125	859
3	1047	108	1155
4	1165	151	1316
5	1087	62	1149
6	971	148	1119
7	810	104	914
8	964	62	1026
9	702	708	1410
जम्मा	**8400**	**1893**	**10293**
%	**81.61%**	**18.39%**	

४.२.२.२ कृषियोग्य जमिनको प्रकार

तालिका नं.३२ कृषि योग्य जमिनको प्रकारको आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिनको प्रकार				
वार्ड	ऐलानी	खेत	पाखोबारी	जम्मा
1	116	800	4	920
2	205	529	0	734
3	194	621	232	1047
4	519	612	34	1165
5	520	542	25	1087

6	43	851	77	971
7	241	444	125	810
8	257	707	0	964
9	301	387	14	702
जम्मा	**2396**	**5493**	**511**	**8400**
%	**28.52%**	**65.39%**	**6.08%**	**100.00%**

४.२.२.३ कृषियोग्य जमिनको अवस्था

तालिका नं.३३ कृषि योग्य जमिनको अवस्थाको आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिनको अवस्था							
वार्ड	अरुको कमाएको	अरुलाई कमाउन दिएको	आफै कमाएको	आफै कमाएको / अरुको कमाएको	आफै कमाएको / अरुलाई कमाउन दिएको	आफै कमाएको / बाँझो राखेको	जम्मा
1	62	3	855				920
2	1		733				734
3	4	9	1032	1	1		1047
4	1		1164				1165
5	10	9	1059	2	4	3	1087
6		2	969				971
7	1	17	787	1	3	1	810
8	5	15	904	37	3		964
9		4	697		1		702
जम्मा	84	59	8200	41	12	4	8400

४.२.२.४ कृषियोग्य जमिनको स्वामित्व

तालिका नं.३४ कृषि योग्य जमिनका आधारमा परिवार संख्या विवरण

कृषियोग्य जमिन र स्वामित्व				
वार्ड	पुरुषको नाममा भएको	महिलाको नाममा भएको	पुरूष र महिलाको संयुक्त स्वामित्व भएको	जम्मा
1	893	24	3	920
2	637	75	22	734
3	956	84	7	1047
4	1090	63	12	1165
5	1018	65	4	1087
6	881	68	22	971
7	696	44	70	810
8	850	86	28	964

9	635	63	4	702
जम्मा	7656	572	172	8400

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.३ कृषि तथा पशु विकास

४.३.१ कृषियोग्य जमिनको सिचाइका आधारमा परिवारको संख्या सम्वन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा जम्मा खेतियोग्य जमिन भएका ८४०० परिवार मध्ये कूल ५८४६ परिवारले सिँचाईको सुविधा पाइरहेको अध्ययनले देखाएको छ । त्यसमा ५३५७ परिवारको खेतमा बाह्रै महिना सिँचाई पुग्ने गरेको छ । वर्षातको समयमा मात्र सिँचाई हुने परिवारको संख्या ३०४३ रहेको छ ।

तालिका नं. ३५ सिंचाईको सुविधा

वार्ड	छ	छैन	जम्मा
1	593	327	920
2	389	345	734
3	829	218	1047
4	666	499	1165
5	1006	81	1087
6	583	388	971
7	568	242	810
8	864	100	964
9	348	354	702
जम्मा	5846	2554	8400

तालिका नं. ३६ सिंचाई सुबिधाको प्रकार

सिचाई सुविधाको प्रकार			
वार्ड	बाह्रै महिना सिंचाई	वर्षातको समयमा सिंचाई	जम्मा
1	161	759	920
2	372	362	734
3	744	303	1047
4	524	641	1165
5	976	111	1087
6	645	326	971
7	685	125	810
8	931	33	964
9	319	383	702
जम्मा	5357	3043	8400

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

४.३.२ सिचांईको स्रोत

यस नगरपालिकामा सिंचाईको असुविधा रहेको छ । यहां अधिकास क्षेत्रमा नदी नालाहरु भएता पनि धेरै कम मात्रामा त्यसबाट कम मात्रामा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको देखिन्छ । वोरिङ (डीपट्यूवेल) बाट पनि धेरैकम मात्रामा सिंचाईको सुविधा उपलब्ध भएको देखिन्छ । नगरपालिका भित्र सबै वडामा सिंचाईको सुविधा पुगेको देखिदैन । धेरैजसोले खेती हुने समयमा मात्र प्रयोग गर्ने गरेर वोरिङबाट सिंचाई गर्ने गरेको देखिन्छ । कम्तीमा पनि ९ वटै वडाका खेतहरुमा मात्र पनि सिंचाईको सुविधा पुग्ने हो भने अहिले भईरहेको उत्पादनमा दोब्बर गर्न सकिन्छ । यस नगरपालिका भित्र बाह्रै महिना सिंचाई गर्नका लागी उपयोग भईरहेका नदी मोहना, कान्द्रा र ताल हुन । यी नदी तथा तालले पनि केही वडालाई मात्र सिंचाईको सुविधा दिईरहेको छ । नगरपालिकालाई अन्न उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन जरुरी छ । तथ्यांक संकलनका क्रममा यस नगरपालिका भित्र भएका सिंचाईका स्रोतको विवरण तलको तालिकाबाट लिन सकिन्छ ।

तालिका नं. ३७ सिंचाईको स्रोतको विवरण

वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
	(सतह (कुलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, टयु वेल/ वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदि)	इकाई कि.मि. क्षेत्रफल	परिमाण	(बर्षैभरि वा मौसमी)		
१	नहर	नहर, कुलो	१.५	१ मुख्य	मौसमी	५० विगाह	८० घर
१	वोरिङ	पाईप	२		वर्षौभरी	बाँकी सबै	२५०
२	नहर	नहर	२		वर्षौभरी	२०० विघा	२५०
२	बाँध	कुलो			वर्षौभरी	२०० विघा	
२	बोरिङ	पाईप			वर्षौभरी	बाँकी सबै	
३	बोरिङ	पाईप			वर्षौभरी	सबै	
३	नहर	नहरकुलो	२	५ कुलो नहर	वर्षौभरी	५०० विघा	४००
४	बोरिङ	पाईप			बर्षौभरी	२०००	१०००
५	बोरिङ	पाईप			मौसमी	४००० विघा	१५००
६	बोरिङ	पाईप			मौसमी		८००
७	बोरिङ	पाईप			बर्षौभरी	२०००	९००
८	बोरि मात्र	पाईप			वर्षौभरी	१००० विघा	१२००

स्रोत: वडा कार्यालय, भजनी नपा २०७५

४.३.३ कृषि उत्पादन (प्रति के.जि.)

यस नगरपालिकाको अधिकांस जमीन खेतियोग्य भएकोले अन्न उत्पादनको दृष्टिले यो नगरपालिका अगाडी रहेको छ । यस नगरपालिकाको मुख्य उत्पादन धान, मकै, गहुँ, उखु, आलु, दलहन, तेलहन तथा तरकारी मुख्य कृषि रहेका छन् । त्यसमध्ये पनि सबैभन्दा बढी धान उत्पादन हुने गरेको छ भने दोस्रोमा गहुँ उत्पादन हुने गरेको छ । धान ७७९० टन, गहुँ ७४९० टन, मकै १४ टन, आलु ४२८६ टन तथा त्यसपछि दलहन, तलहन र तरकारी क्रमश: २९९६ टन, ३६८५ टन, र ३५८५ टन वार्षिक उत्पादन हुने गरेको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा उखुको उत्पादन सबैभन्दा कम हुने गरेको देखिन्छ । वडागत कृषि उत्पादनको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.३७ कृषि उत्पादनको विवरण (प्रति किग्रा)

धान							
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	जम्मा
1		6	16	34	52	591	699
2	10	17	30	91	185	339	672
3	5	8	54	127	274	488	956
4	5	17	91	287	182	557	1139
5	1	13	50	99	132	735	1030
6	9	23	41	52	111	666	902
7	1	8	29	164	174	416	792
8	7	26	43	181	189	464	910
9	2	7	9	149	204	319	690
जम्मा	40	125	363	1184	1503	4575	7790

मकै						
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	१००० के जी भन्दा बढी
1	44	95	20	5	4	4
2	24	55	27	3	1	1
3	63	43	11	6	2	1
4	54	10	4	1	2	1
5	4	1	1			2
6	3	3	1			
7	66	25	1		1	2
8	2	1			1	1

9	7	12	5	4	1	2
जम्मा	267	245	70	19	12	14

गहुँ								
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	५१ -१०० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	Grand Total
1	1	14	31	21	26	14	533	626
2		9	33	76	131	9	268	517
3	3	5	32	164	241	5	519	964
4	1	24	143	389	149	24	397	1103
5	1	9	40	93	130	9	754	1027
6	12	23	38	75	141	23	578	867
7	3	4	25	171	156	4	427	786
8	5	11	33	186	157	11	523	915
9	2	5	14	139	198	5	327	685
जम्मा	28	104	389	1314	1329	104	4326	7490

कोदो							
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००0 के जी	१००० के जी भन्दा बढी	जम्मा
1	1				1	2	4
2		1	1	1	1	2	6
3	1	2			2		5
4		2	2	3			7
5	1						1
6	2	1	1	1	1	1	7
7				2	2	1	5
8				1			1
9	2		1	2	2	2	9
जम्मा	7	6	5	10	9	8	45

आलु							
वार्ड	१- ५० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	५१ -१०० के जी	जम्मा
1	70	8	90	26	23	234	451
2	39	3	129	65	33	77	346
3	327	3	135	42	4	334	845
4	291	5	219	86	10	197	808
5	231	2	15	6	2	97	353
6	365	1	36	6	5	138	551
7	101	2	41	7	2	173	326
8	194		50	13	2	268	527
9	33		14	14	4	13	78

जम्मा	1651	24	729	265	85	1531	4285

दलहन							
वार्ड	१- ५० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००0 के जी	५१ -१०० के जी	जम्मा
1	18	118	46	37	34	65	318
2	26	2	49	11	1	51	140
3	183	2	127	43	9	267	631
4	372	1	47	8	1	143	572
5	49	6	7	4		39	105
6	93	3	136	74	8	210	524
7	62	2	59	20	5	102	250
8	47	7	119	58	16	148	395
9	22		3	14	18	4	61
जम्मा	872	141	593	269	92	1029	2996

तेलहन							
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००0 के जी	१००० के जी भन्दा बढी	जम्मा
1	21	53	69	41	40	117	341
2	83	89	113	60	26	3	374
3	88	235	272	73	20	4	692
4	232	267	103	32		1	635
5	75	60	11	4	2	9	161
6	102	210	174	97	19	4	606
7	64	104	68	16	6	3	261
8	16	83	214	177	44	9	543
9	20	10	9	14	18	1	72
जम्मा	701	1111	1033	514	175	151	3685

तरकारी							
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	जम्मा
1	71	221	166	80	26	23	587
2	103	90	160	86	47	3	489
3	430	208	63	32	2	3	738
4	455	188	132	21	6	2	804
5	45	7	1	2			55
6	422	94	13	9	1	2	541

7	269	25	1	1		1	297
8	8	5	4	3	3		23
9	12	10	17	11	1		51
Grand Total	1815	848	557	245	86	34	3585

फलफुल							
वार्ड	१- ५० के जी	५१ -१०० के जी	१०१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	जम्मा
1	3	4	1	1			9
2	3	23	43	12	6		87
3	109	14	4	2	1	2	132
4	3	2	3	4	1	3	16
5	2	1					3
6	4	1	1	1	1		8
7	8	5	1			1	15
8							
9		1	3	1			5
जम्मा	132	6	56	21	9	51	275

उखु							
वार्ड	१- ५० के जी	१००० के जी भन्दा बढी	१०१ - १५० के जी	१५१ - २०० के जी	२०१ - ५०० के जी	५०१ - १००० के जी	जम्मा
1				1			1
2	1	2	1				4
3						1	1
4							0
5							0
6		1	1				2
7		3					3
8					1		1
9					1		1
जम्मा	1	6	2	1	2	1	13

अन्न / बाली बिक्री गर्ने घरधुरी

अन्न - बाली बिक्री गर्नुहुन्छ ।			
वार्ड	गर्दछौ	गर्दैनै	जम्मा
1	227	693	920
2	129	605	734

3	448	599	1047
4	401	764	1165
5	510	577	1087
6	434	537	971
7	358	452	810
8	502	462	964
9	170	532	702
जम्मा	3179	5221	8400

धान बिक्री गर्ने घरधुरी							
वार्ड	०-५० के. जी	५१ - १०० के जी	१०१ - २०० के. जी	२०१ - ५०० के. जी	५०१ - १००० के. जी	१००० के.जी भन्दा बढी	जम्मा
1		1	4	4	11	188	208
2		1	11	14	26	39	91
3		5	25	84	66	208	388
4		2	65	83	53	110	313
5	1	3	9	64	54	310	441
6		1	10	12	46	307	376
7		2	9	37	28	164	240
8		1	13	56	116	219	405
9	2		1	31	42	84	160
जम्मा	3	16	147	385	442	1629	2622

मकै बिक्री गर्ने घरधुरी							
वार्ड	०-५० के. जी	५१ - १०० के जी	१०१ - २०० के. जी	२०१ - ५०० के. जी	५०१ - १००० के. जी	१००० के.जी भन्दा बढी	जम्मा
1		1				2	3
2	1	1	1				3
3	12	9	6	4		2	33
4							0
5							0
6	1				1		2
7	1		1				2
8				1	1		2
9				1	1	1	3
जम्मा	15	11	8	6	3	5	48

गहुँ बिक्री गर्ने घरधुरी							
वार्ड	०-५० के. जी	५१ - १०० के जी	१०१ - २०० के. जी	२०१ - ५०० के. जी	५०१ - १००० के. जी	१००० के.जी भन्दा बढी	जम्मा

1		1	3	3	13	197	217
2		4	13	18	32	58	125
3		2	19	84	108	222	435
4		3	45	125	73	145	391
5		3	10	54	70	368	505
6		1	6	15	62	348	432
7		1	20	53	55	226	355
8			2	34	140	314	490
9	1		3	19	39	106	168
जम्मा	1	15	121	405	592	1984	3118

आलु बिक्री गर्ने घरधुरी							
Row Labels	०-५० के. जी	५१ - १०० के जी	१०१ - २०० के. जी	२०१ - ५०० के. जी	५०१ - १००० के. जी	१००० के.जी भन्दा बढी	जम्मा
1	1	5	4	1		1	12
2		1					1
3	20	7	3	4			34
4	4	1	3	7			15
5	5	2	1	1			9
6	6	1	2	1	2	1	13
7		1				2	3
8	4	10	3	1			18
9	6	2	1	1			10
जम्मा	46	30	17	16	2	4	115

दलहन बिक्री गर्ने घरधुरी							
वार्ड	०-५० के. जी	५१ - १०० के जी	१०१ - २०० के. जी	२०१ - ५०० के. जी	५०१ - १००० के. जी	१००० के.जी भन्दा बढी	जम्मा
1	1	3	5	3	4	50	66
2							
3	12	19	14	17	5		67
4	2	4	5	2		1	14
5	1		2				3
6	3	9	19	19	2	1	53
7		1	3	3			7
8	1	6	28	21	7	2	65
9	3	1		4	1		9
जम्मा	23	43	76	69	19	54	284

तेलहन बिक्री गर्ने घरधुरी							
वार्ड	०-५० के.	५१ - १००	१०१ - २००	२०१ - ५००	५०१ - १०००	१००० के.जी	जम्मा

	जी	के जी	के. जी	के. जी	के. जी	भन्दा बढी	
1	1	4	2	4	4	51	66
2	1	2					3
3	10	30	21	13	7	2	83
4	1	10	6	2			19
5	3					3	6
6	2	6	21	18	4	1	52
7			1	3			4
8	5	36	53	57	12	3	166
9	4	2		3	2		11
जम्मा	27	90	104	100	29	60	410

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.३.४ पशु धन र उत्पादन सम्वन्धि विवरण

भजनी नगरपालिकामा रहेका कुल १०२९३ घरपरिवारमा पशुपंक्षीहरुको विवरण र तीनबाट हुनेगरेको उत्पादनका तथ्यांक लिने क्रममा सबैभन्दा वढी १३३९३ वटा कुखुरा पलन पाईयो भने ५२११ बाखा भेडाको संख्या रहेको पाईयो । त्यसैगरी ३५०५ गाई गोरु र २५९१ भैसी रागाको संख्या रहेको पाईयो । त्यसै गरि २७१६ वटा बंगूर/सुंगूर पालन गरेको पाईयो । यी पशुपंक्षीहरुबाट मासु, दुधजन्य चिजहरु उत्पादन भएको देखिन्छ । मासु वार्षिक ५३३१००० के.जि., दुध २०३२००० लिटर, अण्डा २३५४००० गोटा र मह ११२८००० के.जी. उत्पादन हुने गरेको पाईन्छ । यस तथ्यांकमा व्यवसायिक रुपमा र व्यक्तिगत प्रयोजनका लागी पालन गरेको पशुपंक्षीहरुको विवरण छुट्याईएको छैन । तर अधिकांश परिवारले व्यवसायिक रुपमा भन्दा पनि व्यक्तिगत उपभोगका लागी पशुपालन गरेको पाईन्छ । त्यसकारण नगरपालिकाले युवाहरुलाई उद्यमी बनाउनकालागी परिवेश सुहाउँदो योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ । वडागत पशुधन र तीनको उत्पादन सम्वन्धि विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.३८ पशुपालन सम्वन्धि विवरण

पशु - पालन गर्नु भएको छ			
वार्ड	छ	छैन	जम्मा
1	918	426	1344
2	623	236	859
3	888	267	1155
4	1066	250	1316
5	870	279	1149
6	855	264	1119
7	636	278	914
8	850	176	1026
9	547	864	1411
जम्मा	7253	3040	10293

तालिका नं.३८ पशुधन सम्वन्धि विवरण

पशुधन											
वार्ड	गाइगोरु	भैसी रागा	घोडा - खच्चर	बाख्रा, भेडा, च्याङ्ग्रा	सुँगुर/बंगुर	खरायो	हास - परेवा	कुखुरा	माछा - पोखरी	मौरी घार	जम्मा
1	343	156	5	664	185	7	168	1512	1		3041
2	259	142	1	468	202	5	138	1308	1		2524
3	638	641	443	744	555	45	507	1636	34		5243
4	513	320	6	699	423	50	171	1592	8	8	3790
5	357	426	1	667	149	3	302	1721			3626
6	401	281	71	597	382	68	158	1490	24	26	3498

7	252	241		354	216	1	134	1236	2	1	2437
8	454	210	29	661	325	32	147	1618	30	27	3533
9	288	174	10	357	279	14	130	1278	9	9	2548
जम्मा	3505	2591	566	5211	2716	225	1855	13391	109	71	30240

तालिका नं.३८ पशुधनबाट उत्पादन सम्वन्धि विवरण

पशुधनबाट हुने उद्पादन (केजि, लिटर, गोटा हजारमा)				
वार्ड	मासु (के.जी)	दुध (लीटर)	मह (के.जी)	अन्डा
1	649	208		380
2	564	256		52
3	754	201		414
4	933	257	28	450
5	464	206		66
6	546	241	500	54
7	448	220	5	125
8	763	227	550	613
9	210	216	45	200
जम्मा	5331	2032	1128	2354

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७५

४.३.५ कृषि सेवा प्रवाह विवरण

यस भजनी नगरपालिका मा कृषि तथा पशुसेवाको क्षेत्रमा विकास गर्नका लागी एक कृषि विकास शाखा र एक पशुसेवा शाखा रहेको छ । जसले नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ९ वटै वडामा सेवा प्रवाह गरेको पाईन्छ । त्यसकारण प्रत्येक वडामा कृषि समुह र पशुपालन समुहको गठन गरी विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिरहेको पाईन्छ । ९ वटै वडामा जम्मा १७४ वटा कृषक समुहहरु र ४४ वटा पशुपालनका समुहहरु गठन भएको छ । वडा नं. १ मा कृषि तथा पशुपालन सम्वन्धि समुह गठन नभएको देखियो । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ३९ कृषि सेवा प्रवाह

कृषि सेवा प्रवाह विवरण (भवन गोटा)													
सि.नं.	विवरण	वडा नं.											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	कृषि शाखा												
२	उपकेन्द												
३	कृषक समूह												
जम्मा													

पशु सेवा प्रवाह विवरण (भवन गोटा)													
सि.नं.	विवरण	वडा नं.											जम्मा
		1	2	3	4	5	6	7	8	9			
१	पशु सेवा शाखा												
२	उपकेन्द												
३	पशुपालन समूह	२	३	०	३	३	७	४	३	१			
जम्मा													

तालिका नं ४० पशुपालन समूह सम्वन्धि विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाखा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
कुखरा	२	रजवारा	कखुरा	किलो	५५००	शरद मल्ल	२	२
कुखरा	२	रजवारा	कखुरा	किलो	१२००	बेनुलाल चौधरी	१	१

कुखरा	२	रजवारा	कखुरा	किलो	१२००	शिवलाल चौधरी	१	१
कुखरा	२	रजवारा	कखुरा	किलो	१६००	नेत्र चौधरी	१	१
कुखरा	२	रजवारा	कखुरा	किलो	१६००	राम ब. चौधरी	१	१
कुखरा	२	कटानपूर	कखुरा	किलो	१३००	विस राम चौधरी	१	१
बंगुर	२	रजवारा	बंगुर	वटा	७५	टिकाराम चौधरी	१	२
बंगुर	२	तिनघरुवा	बंगुर	वटा	५	धन बं. चौधरी	१	१
कुखुरा	३	पडरीया	कुखुरा	किलो	१६००	प्रदिप मल्ल	१	२
कुखुरा	४	विजुलिया	कुखुरा	किलो	१५००	कृष्ण चौधरी		
कुखुरा	४	विजुलिया	कुखुरा	किलो	१५००	कृष्ण चौधरी		
कुखुरा	४	विजुलिया	कुखुरा	किलो	१५००	श्याम वुढाथोकी		
कुखुरा	४	झलझलिया	कुखुरा	किलो	१०००	रामचन्द्र न्यौपाने		
कुखुरा	४	झलझलिया	कुखुरा	किलो	१०००	धर्मराज न्यौपाने	१	१
कुखुरा	४	झलझलिया	कुखुरा	किलो	१०००	अमरराज जोशी	१	१
कुखुरा	४	झलझलिया	कुखुरा	किलो	१०००	मिन बं. धामी	१	१
कुखुरा	४	झलझलिया	कुखुरा	किलो	१०००	गंगा राम रेग्मी	१	१
कुखुरा	४	झलझलिया	कुखुरा	किलो	१०००	पूर्ण वन्तोला	१	१
कुखुरा	४	खैलाड	कुखुरा	किलो	१०००	प्रेम चौधरी	१	१
कुखुरा	४	खैलाड	कुखुरा	किलो	१०००	लक्षिराम चौधरी	१	१
कुखुरा	४	खैलाड	कुखुरा	किलो	१०००	प्रितम चौधरी	१	१
कुखुरा	५	कुट्टी	कुखुरा	किलो	१५००	धनीराम डंगौरा	१	१
कुखुरा	६	विष्णापूर	कुखुरा	किलो	७००	राम चन्द्र चौधरी	१	१
कुखुरा	६	विष्णापूर	कुखुरा	किलो	८००	विनोद चौधरी	१	१
कुखुरा	६	नवलपूर	कुखुरा	किलो	८००	धन बं. डगौरा	१	१
कुखुरा	६	नवलपूर	कुखुरा	किलो	८००	चक्र बं. चौधरी	१	१
प्रयास पोल्ट्रीफर्म	६	थापापूर	कुखुरा	किलो	१०००	टेक राज ज्ञावली	१	१
कुखुरा	६	बसाहा	बंगुर	किलो	४००	विजय चौधरी	१	१
कुखुरा	६	मसामखाम	कुखुरा	किलो	१५००	दिपक चौधरी	१	२

कुखुरा	६	महादउती	भैंसीपालन	दुध लि.	३०००	श्याम बं.चौधरी	०	१
कुखुरा	७	चर्रा मधेशी टोल	कुखुरा	किलो	१५००	रियाज खान	१	१
कुखुरा	७	हिम्मतपूर	कुखुरा	किलो	१५००	मनिराम कुमाल	१	१
कुखुरा	७	पृथ्वीपूर	भैंसीपालन	दुध लि.	४५०००		३	९
कुखुरा	८	गोरचौरा	कुखुरा	वटा	२५००	विजय चौधरी	१	१
कुखुरा	८	बहानदुरपुर	कुखुरा	वटा	२५००	कृष्ण चौधरी	१	१
कुखुरा	९	अम्बारी	कुखुरा					
कुखुरा	९	अम्बारी	कुखुरा					
कुखुरा	९	भुरुवा	कुखुरा					
कुखुरा	९	भुरुवा	कुखुरा					
कुखुरा	९	भुरुवा	कुखुरा					
कुखुरा	९	गन्जाहुवा	कुखुरा					
कुखुरा	९	डोम्पुर	कुखुरा					
कुखुरा	९	पचमुडिया	बंगुर					
कुखुरा	९	भुरुवा	बंगुर					
जम्मा					९१०८०		३३	४३

स्रोतः पशुसेवा शाखा,भजनी, २०७५

४.३.६ कृषि सहकारी सम्वन्धि विवरण

यस नगरपालिकाको कृषि विकास शाखा अनुसार कृषि सम्वन्धि विभिन्न सिप, ज्ञान वढाउन र लगानी आफ्नै स्थानीय तहमा सस्तो व्याजदरमा लगानी गर्न पाईने गरी कृषकहरुलाई निर्वाहमुखि भन्दा जीवनोपयोगी कृषिको विकास गर्ने उद्देश्यका साथ विभिन्न वडाहरुमा कृषक सहकारी संस्थाहरु गठन गरिएको छ । जसको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.४० कृषि सहकारी सम्वन्धि विवरण

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा सहकारी, समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यावसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउ विजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	फर्म संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	सहकारी संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	संख्या	संख्या	संख्या
१															
२	७	१२०	२०												
३	१३	२२५	३५				१	२					३		
४	३७	७४०	१८५	०	०	०	०	०	०	२	३००	२००	३	०	०
५	३०	७२०	१८०							२				१	
६	३७	६७५	२२५				१	१	१	४	०	०	६		
७	१५	२७६	६९	१	०	१				१	३	४	२		
८	१५	२७५	२५	१											
९	२०	४४९	१२३							१	५	६	२		
जम्मा	१७४														

स्रोत कृषि विकास शाखा, भजनी

४.३.७. भजनी नगरपालिका क्षेत्रभित्र एग्रोभेट एवं विउ तथा मलखाद विक्रेताहरुको विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र कृषि तथा पशुपालनको विकास संगसंगै विभिन्न एग्रोभेट खुल्ने क्रममा १६ वटा एग्रोभेट पशलहरु ख्लेको देखिन्छ । जसले किसानहरुलाई कृषि वालीमा तथा पशुपंक्षीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरुको उपचार, आधुनिक विउ विजनका साथै अन्य कृषि जन्य सामग्री पाउन सहज भएको देखिन्छ । भजनी क्षेत्रभित्र भएको एग्रोभेट तथा मलखाद विक्रेताको विवरण तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.४१ एग्रोभेट एवं वीउ तथा मलखाद विक्रेताहरुको विवरण

कृषि सेवा केन्द्र भजनी अर्न्तगत अनुमति पत्र प्राप्त विउ व्यवसायिकहरुको विवरणः				
सि.न.	प्रोपराईटरको नाम	फर्म वा संस्थाको नाम	ठेगाना	अनुमति पत्र नं.
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				

स्रोत कृषि विकास शाखा, भजनी

४.४ उद्योग, व्यापार तथा बैंकिङ

४.४.१ व्यापार तथा व्यवसाय (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफुल आदी) सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाको वस्तुगत अध्ययनको क्रममा प्रत्येक वडाबाट व्यापार तथा व्यवसायको विवरण संकलन गरिएको थियो । जसमा वडा नं. १ मा बाहेक अरु सबै वार्डहरुमा विद्युत मिल १ भन्दा बढी संख्यामा रहेको पाइएको छ । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.४२ व्यापार तथा व्यवसाय सम्वन्धि विवरण

मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण								
वडा नम्बर	चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	३	०	०	०	०
३	०	०	०	७	०	०	०	०
४	०	०	०	५	०	०	०	०
५	०	०	०	४	०	०	०	०
६	०	०	०	४	०	०	०	०
७	०	०	०	५	०	०	०	०
८	०	०	०	६	०	०	०	०
९	०	०	०	६	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	४०	०	०	०	०

स्रोतः वस्तुगत विवरण, २०७५

४.४.२ नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यापार तथा व्यवसायको विवरण

भजनी नगरपालिकामा राजस्व शाखाका अनुसार विभिन्न प्रकारका व्यवसाय तथा व्यापार दर्ता भएको पाईयो । जसमा चिया पसल देखि लिएर कृषि व्यवसाय फर्महरु पनि रहेका छन् । ४.४.१ को तालिका अनुसार .... वटा व्यवासायहरु संचालनमा रहेका देखिन्छन् भने नगरपालिकाको विवरण हेर्दा जम्मा .... वटा व्यवसायमात्र दर्ता भएको देखिन्छ । त्यसकारण नगरपालिकाले साना ठूला सवै प्रकारका व्यवसायीलाई नगरपालिकामा दर्ता गर्नका लागी सम्वन्धित वडाबाट पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ । जसले नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा पनि वृद्धि गर्न सकियोस् । विभिन्न व्यवसायीहरुको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ४३ नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यापार तथा व्यवसायहरु

स्रोतः राजस्व शाखा, भजनी नपा, २०७५

४.४.४ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको विवरण

भजनी नगरपालिका भित्र २ प्रकारका बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु रहेको छ । जसमध्ये १ वटा विकास बैक, १ वाणिज्य बैंक रहेका छन् । जसले गर्दा ग्रामीण क्षेत्रमा वसोवास गर्ने मानिसहरुलाई विभिन्न व्यवसायका लागी सजिलै ऋण प्राप्ती गर्न, लघुकर्जाहरुको सुविधा भएको छ भने वचत गर्ने वानीको विकास पनि भएको पाईन्छ ।

तालिका नं.४४ बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको विवरण

वडा नं.	नाम	बैंक तथा सहकारीको किसिम	वित्तीय कारोबार	
			वार्षिक कारोबार	लगानि
३	राष्टीय बाणिज्य बैंक	क वर्ग	६०००००००	५०००००००
	कृषि विकास बैंक	क वर्ग	१९०००००००	१८००००००

स्रोतः संस्थागत विवरण संकलन, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

५.१.१ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था हेर्दा पढन र लेख्न नसक्नेको संख्या १८३९४ अर्थात ३२.६७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आधाभुत तहको संख्या २७०५१ अर्थात ४८.०५, मावितहको संख्या ९७१५ छ भने उच्च शिक्षा हांसिल गरेको संख्या ११४२ रहेको पाईन्छ ।

तालिका नं. ४५ उमेर अनुसार शैक्षिक अवस्था

वार्ड	पढन, लेख्न नसक्ने	आधारभूत तह	मावि (प्रवेशिका/ S.E.E.)	मावि (दश जोड दुई)	स्नादतक उतीर्ण	स्ना्त कोत्तर उत्तीर्ण	विद्या वारिधी हासिल	जम्मा
1	2139	3763	669	499	217	65	14	7366
2	1647	2420	547	217	58	30	1	4920
3	2094	3162	771	424	102	18	8	6579
4	2306	3908	1182	437	112	45	5	7995
5	3341	2457	809	475	91	32	3	7208
6	2132	2717	1091	414	119	30	2	6505
7	2294	2704	497	119	31	4		5649
8	1699	3215	656	340	93	24		6027
9	742	2705	418	150	33	5		4053
जम्मा	18394	27051	6640	3075	856	253	33	56302
%	32.67%	48.05%	11.79%	5.46%	1.52%	0.45%	0.06%	100.00%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.१.२ विद्यालयको विवरण

नेपालको संविधानको भाग ३ को धारा ३१ मा शिक्षा सम्वन्धि हकलाई मौलिक हकको रुपमा राखेको छ र भाग ४ को धारा ५१ को राज्यका नीतिमा पनि शिक्षालाई आधारभुत आवश्यकताको रुपमा वर्गिकरण गरेको छ । यसका साथै दिगो विकास लक्ष्य अन्तर्गत गुणस्तरीय शिक्षालाई लक्ष्य नम्बर ४ मा राखेको छ । नागरिकलाई शिक्षाको अवसर उपलब्ध गराउनका लागी राज्यबाट विभिन्न प्रयासहरु भईरहेका छन् । शिक्षालाई अझै व्यवहारिक तथा सिपमुलक बनाई जिवनोपयोगी बनाउनका लागी संविधानले शैक्षिक क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, व्यवस्थापकीय, नीति तथा कार्यक्रम बनाई गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई दिईएको छ । सो अधिकार बमोजिम हाल नगरपालिकाले शिक्षा नीति, कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्दै आईरहेको छ । यस भजनी नगरपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ सम्म संचालनमा रहेका सामुदायिक तथा नीजि विद्यालयको विवरण तपशिल बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ४६ भजनी नगरपालिकामा रहेका शिक्षण संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सामुदायिक	निजी विद्यालय	कुल	कैफियत
वालविकास केन्द्र	२०	०	२०	
आधारभुत	२७	१६	२७	
मा. वि.	१२		१२	
क्याम्पस	३	०	३	
जम्मा	६२	१६	७८	

स्रोतः शिक्षा शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

५.१.३ तहगह रुपमा शैक्षिक संस्था तथा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत र विद्यार्थिक विवरण

यस भजनी नगरपालिकामा जम्मा ७८ वटा शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन जसमध्ये वालविकास केन्द्र २०, आधारभूत तह २७, मावि तह १२ र क्याम्पस ३ रहेका छन । सामुदायिक अवस्था हेर्दा १२ वटा माध्यमिक तथा २७ आधारभुत विद्यालय गरेर जम्मा ३९ वटा सामुदायिक विद्यालयहरु र १६ वटा नीजि विद्यालयहरु रहेका छन् । साथै तनिवटा क्याम्पसहरुपनि संचालनमा रहेका छन् ।

तालिका नं. ४७ तगहत विद्यालयको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१–८)			माध्यमिक (९–१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
श्री महुन्याल मा. वि.	१	सामुदायिक	१७	२०	३७	३९५	३४२	७३७	५०५	३७९	८८४	९१७	७४१	१६५८
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	सामुदायिक	१४	१२	२६	७७	४६	१२३	०	०	०	९१	५८	१४९
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	सामुदायिक	४३	३७	८०	१९५	२२४	४१९	०	०	०	२३८	२६१	४९९
श्री प्रगती आ. वि.	१	सामुदायिक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	सामुदायिक	१६	११	२७	१९२	१३५	३२७	२८	२४	५२	२३६	१७०	४०६
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	मदर्सा	११	११	२२	३९	१२	५१	०	०	०	५०	२३	७३
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	सामुदायिक	१८	२६	४४	११५	११६	२३१	४२	२५	६७	१७५	१६७	३४२
श्री दुर्गा मा. वि.	३	सामुदायिक	१५	१६	३१	११८	११७	२३५	६५	३५	१००	१९८	१६८	३६६
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	सामुदायिक	५	१०	१५	४१	३७	७८	०	०	०	४६	४७	९३
श्री जाल्पा आ. वि.	३	सामुदायिक	०	०	०	२२	१७	३९	०	०	०	२२	१७	३९
श्री सरस्वती आ. वि.	३	सामुदायिक	८	११	१९	४१	४४	८५	०	०	०	४९	५५	१०४
श्री कालिका आ. वि.	४	सामुदायिक	२१	२३	४४	२२९	१४३	३७२	०	०	०	२५०	१६६	४१६
श्री नवज्योती आ. वि.	४	सामुदायिक	९	६	१५	११३	८७	२००	०	०	०	१२२	९३	२१५
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	सामुदायिक	९	६	१५	१३३	९७	२३०	१५८	११०	२६८	३००	२१३	५१३
श्री कनरा आ. वि.	४	सामुदायिक	१४	१७	३१	१०४	८९	१९३	०	०	०	११८	१०६	२२४
श्री सरस्वती आ. वि.	५	सामुदायिक	१६	१७	३३	२८	६	३४	०	०	०	४४	२३	६७
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	सामुदायिक	१	४	५	२७	२७	५४	०	०	०	२८	३१	५९
श्री अमर आ. वि.	५	सामुदायिक	०	१	१	१४२	१२३	२६५	०	०	०	१४२	१२४	२६६
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	सामुदायिक	५	१५	२०	१९३	१३४	३२७	५४	२४	७८	२५२	१७३	४२५
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	सामुदायिक	६	१२	१८	२१	३३	५४	०	०	०	२७	४५	७२
श्री जनजागृती आ. वि.	६	सामुदायिक	२३	१२	३५	६७	७०	१३७	०	०	०	९०	८२	१७२
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	सामुदायिक	८	१४	२२	८९	९९	१८८	४३	४०	८३	१४०	१५३	२९३
श्री सरस्वती मा. वि.	६	सामुदायिक	५	४	९	६२	५१	११३	१२०	६७	१८७	१८७	१२२	३०९
श्री गणेशमान आ. वि.	७	सामुदायिक	१५	१८	३३	२८७	२७१	५५८	०	०	०	३०२	२८९	५९१
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	सामुदायिक	२२	२२	४४	९१	७२	१६३	०	०	०	११३	९४	२०७
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	सामुदायिक	१७	१८	३५	४६	५६	१०२	०	०	०	६३	७४	१३७
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	सामुदायिक	३३	२०	५३	२००	२१३	४१३	१०९	१३९	२४८	३४२	३७२	७१४
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	सामुदायिक	३	२	५	११	६	१७	०	०	०	१४	८	२२

श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	सामुदायिक	१०	१०	२०	०	०	०	०	०	०	१०	१०	२०
श्री कालिका आ. वि.	८	सामुदायिक	१०	१४	२४	४४	२९	७३	०	०	०	५४	४३	९७
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	सामुदायिक	१६	२३	३९	३६	२३	५९	०	०	०	५२	४६	९८
श्री शिव आ. वि.	८	सामुदायिक	७	९	१६	७३	५२	१२५	०	०	०	८०	६१	१४१
श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	सामुदायिक	०	०	०	१२१	१०९	२३०	०	०	०	१२१	१०९	२३०
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	सामुदायिक	१४	१२	२६	१५३	११८	२७१	७१	५७	१२८	२३८	१८७	४२५
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	सामुदायिक	१७	१६	३३	२३७	१९०	४२७	८४	८३	१६७	३३८	२८९	६२७
श्री शिव आ. वि.	९	सामुदायिक	१८	१९	३७	६२	४६	१०८	०	०	०	८०	६५	१४५
श्री सोनपाल आ. वि.	९	सामुदायिक	१८	१५	३३	७३	५५	१२८	०	०	०	९१	७०	१६१
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	सामुदायिक	१०	१३	२३	४०	४३	८३	०	०	०	५०	५६	१०६
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	सामुदायिक	९	७	१६	२२	२५	४७	०	०	०	३१	३२	६३

तहगत विद्यार्थी तथा सरकारी शिक्षक दरबन्दी अनुपात :

क्र.स.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	सन्चालित कक्षा	बालविकास			आधारभुत तह (१-५)			आधारभुत तह(६-८)			माध्यमिक तह (९ - १०)			माध्यमिक तह (११ - १२)			कुल जम्मा		
				शिक्षक	विद्यार्थी	अनुपात	शिक्षक	विद्यार्थी	अनुपात	शिक्षक	विद्यार्थी	अनुपात	शिक्षक	विद्यार्थी	अनुपात	शिक्षक	विद्यार्थी	अनुपात	शिक्षक	विद्यार्थी	अनुपात
१	श्री प्रगती आ. वि.	गौनहिया , भजनी-१	०-३	२	३०	१:१५	०	३३	०:३३										२	६३	
२	श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	ठेंगरपुर ,भजनी-१	०-५	१	१८	१::१८	१	१२३	१:१२३										२	१४१	
३	श्री केदारेश्वर आ. वि.	चकुलिया , भजनी-१	०-८	२	८०	१:४०	५	२७५	१:५५	०	१४७	०:१४७							७	५०२	
४	श्री महुन्याल मा. वि.	भजनी , भजनी- १	०-१२	१	३७	१:३७	८	२७१	१:३४	४	४२९	१:१०७	६	४२८	१:७१	३	४८९	१:१६३	२२	१६५४	
५	श्री राष्ट्रिय मा.वि.	पल्टुपुर ,	०-१०	१	२७	१:१५	४	१८३	१:४६	२	१४४	१:७२	०	५२	०:५२				७	४०६	

		भजनी- २																			
६	श्री केदारनाथ आ. वि.	पडरिया , भजनी- ३	०-५	१	१५	१:२२	१	६०	१:६०										२	७५	
७	श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	काँढा , भजनी- ३	०-४	१	२२	१:२२	०	५१	०:५१										१	७३	
८	श्री जाल्पा आ. वि.	वर्दवाफाँटा , भजनी- ३	०-५	०	०	१:२२	३	३९	१:१३										३	३९	
९	श्री सरस्वती आ. वि.	जवलपुर , भजनी- ३	०-५	१	२२	१:४२	२	६२	१:३१										३	८४	
१०	श्री राष्ट्रिय मा.वि.	धुसी , भजनी- ३	०-१०	१	४२	१:१६	५	१०६	१:२२	२	१०१	१:५१	०	६७	०:६७				८	३१६	
११	श्री दुर्गा मा. वि.	कुसुमघाट , भजनी- ३	०-१०	२	३१	१:३०	४	१०५	१:२७	४	१३०	१:३३	१	१००	१:१००				११	३६६	
१२	श्री कनरा आ. वि.	कुँडी , भजनी- ४	०-८	१	३०	१:४४	४	१०५	१:२७	१	९५	१:९५							६	२३०	
१३	श्री कालिका आ. वि.	झलझलिया , भजनी- ४	०-८	१	४४	१:१४	३	२२७	१:७६	०	१४५	०:१४५							४	४१६	
१४	श्री नवज्योती आ. वि.	विजुलिया , भजनी-४	०-८	१	१४	१:१५	४	१०६	१:२७	०	९१	०:९१							५	२११	
१५	श्री राष्ट्रिय मा.वि.	खैलाड , भजनी- ४	०-१२	१	१५	१:३३	६	९३	१:१६	३	१२२	१:४१	५	१९३	१:३९	२	७५	१:३८	१७	४९८	
१६	श्री सरस्वती आ. वि.	कौवाखेडा , भजनी- ५	०-३	१	३३	१:३३	०	३४	०:३४										१	६७	
१७	श्री नवदुर्गा आ. वि.	पगियापसार , भजनी- ५	०-३	१	२०	१:२०	१	६२	१:६२										२	८२	
१८	श्री अमर आ. वि.	कर्मदेव , भजनी- ५	०-५		०	१:१४	३	२४७	१:८३										३	२४७	
१९	श्री महेन्द्र मा. वि.	पगियापसार , भजनी- ५	०-१२	१	१४	१:१६	६	१०८	१:१८	३	१८९	१:६३	२	७३	१:३७				१२	३८४	

२०	श्री वालउद्धान आ. वि.	वसहा , भजनी- ६	०-५	१	१६	१:२६	०	५२	०:५२										१	६८	
२१	श्री जनजागृती आ. वि.	थापापुर , भजनी- ६	०-८	१	२६	१:११	३	७३	१:२५	१	५९	१:५९							५	१५८	
२२	श्री राष्ट्रिय मा.वि.	महादेवली , भजनी- ६	०-१०	२	२२	१:१०	५	७९	१:१६	२	१०९	१:५५	०	८४	०:८४				९	२९४	
२३	श्री सरस्वती मा. वि.	नवलपुर , भजनी- ६	०-१२	१	१०		५	५२	१:११	४	५९	१:१५	४	९३	१:२३	२	१३६	१:६८	१६	३५०	
२४	श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	चर्रा , भजनी- ७	१ मात्र		०	१:२३	०	२२	०:२२										०	२२	
२५	श्री हलौनावावा आ. वि.	चर्रा , भजनी- ७	०-५	२	४५	१:३५	१	१६४	१:१६४										३	२०९	
२६	श्री मनमोहन स्मृति आ.वि.	हिम्मतपुर , भजनी- ७	०-५	१	३५	१:३५	१	१०२	१:१०२										२	१३७	
२७	श्री गणेशमान आ. वि.	चर्रा , भजनी- ७	०-८	१	३५	१:२५	४	२५९	१:६५	०	३००	०:३००	३	२४८	१:८३	१	६६	१:६६	९	९०८	
२८	श्री कर्मेश्वर मा.वि.	कुटी, चर्रा , भजनी- ७	०-१२	२	५०	१:१५	७	१५९	१:२३	३	२५४	१:८५							१२	४६३	
२९	श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	खैरा , भजनी- ८	०-४	१	१५	१:२३	०	३८	०:३८										१	५३	
३०	श्री कालिका आ. वि.	सोनाफाँटा , भजनी- ८	०-५	१	२३	१:३९	३	७३	१:२४										४	९६	
३१	श्री बाबाइभन आ. वि.	जनकपुर , भजनी- ८	०-५	१	३९	१:१२	०	६०	०::६०										१	९९	
३२	श्री शिव आ. वि.	छछरहवा , भजनी- ८	०-८	१	१२	१:२२	३	६०	१:२०	०	६६	०:६६							४	१३८	
३३	श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	कृष्णनगर ,खैरा , भजनी- ८	०-८	१	२२	१:२६	२	१२०	१:६०	०	१०१	०:१०१							३	२४३	
३४	श्री कृष्णध्वज चन्द	खैरा , भजनी- ८	०-१०	१	२६	१:३३	४	११३	१:२८	२	१५८	१:७९	१	१२७	१:१२७				८	४२४	

	मा. वि.																				
३५	श्री सोनपाल आ. वि.	भुरुवा , भजनी- ९	०-५	१	३३	१:१४	१	१२८	१:१२८										२	१६१	
३६	श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	ओखरपुर , भजनी- ९	०-५	१	१४	१:३१	१	४७	१:४७										२	६१	
३७	श्री शिव आ. वि.	गन्जुहुवा , भजनी- ९	०-५	१	३१	१:२३	३	९५	१:३२										४	१२६	
३८	श्री ज्ञानोदय आ. वि.	पहलवान , भजनी- ९	०-५	१	२३	१:३३	३	८३	१:२८										४	१०६	
३९	श्री राष्ट्रिय मा.वि.	पचमुडिया , भजनी- ९	०-१०	१	३३		६	१४८	१:२५	२	१०६	१:५३	०	१७०					९	४५७	
	जम्मा :			४२	१००४		११२	४२१७	०	३३	२८०५	०	२२	१६३५	०	८	७६६	०	२१७	१०४२७	०

भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा र गुम्बा)	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धि दर			उत्तीर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
श्री महुन्याल मा. वि.	१	३७	७३७	८८४	२६	७३७	८८४	५१.१	१.८३	४७.१	९४.५	०	०
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	३५	१२३	०	२६	१२०							
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	८०	४९९	०	८०	४९९							
श्री प्रगती आ. वि.	१	३०	३३	०	३०	३०							
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	२७	३२७	५२	२७	३२७	५२	५९.६	०	०	१००	४२.८	०
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	२२	५१	०	२२	५१	०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	४१	२३१	०	४१	२३१	६७	४२.६	५२.३	०	१००	९२	०
श्री दुर्गा मा. वि.	३	३१	२३५	६७	३१	२३५	१००	५३.९	०	०	१००	०	०

श्री केदारनाथ आ. वि.	३	१५	७८	१००	१५	७८	०	०	०	०	०	०	०
श्री जाल्पा आ. वि.	३	०	३९	०	०	३९	०	०	०	०	०	०	०
श्री सरस्वती आ. वि.	३	१९	८५	०	१९	८५	०	०	०	०	०	०	०
श्री कालिका आ. वि.	४	४४	३७२	०	44	३७२	०	५४	०	०	१००	०	०
श्री नवज्योती आ. वि.	४	१५	२००	०	९	१९५	०	५९.५	०	०	१००	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	१५	२३०	२६८	१५	२३०	२६८	५८.७	०	०	१००	०	०
श्री कनरा आ.वि.	४	३१	१९३	०	३१	१९२	०	४८.४	०	०	९२.१	०	०
श्री सरस्वती आ. वि.	५	३३	३४		३३	३४	०	०	०	०	०	०	०
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	५	५४		५	५४	०	०	०	०	०	०	०
श्री अमर आ.वि.	५	१	२६५		१	२६५	०	०	०	०	०	०	०
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	२०	३२७	78	२०	३२७	७८	५३.५	०	०	१००	०	०
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	१८	५४	०	१८	५४	०	०	०	०	०	०	०
श्री जनजागृती आ. वि.	६	३५	१३७	०	३५	१३७	०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	२२	१८८	१४०	२२	१८८	१४०	५५.४	०	०	१००		
श्री सरस्वती मा. वि.	६	९	११३	१८७	९	११३	१८७	५६.२	०	०	१००		
श्री गणेशमान आ. वि.	७	३५	५५८	०	३३	५४८	०	५२	०	०	१००	०	०
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	४६	२०७	०	४४	१९४	०	०	०	०	०	०	०
श्री मनमोहनस्मृति आ. वि.	७	३५	१०२	०	३३	९७	०	०	०	०	०	०	०
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	५३	४१३	२४८	५३	४१३	२४८	४८.८	४०.७	०	१००	०	०
श्री गुलसनेरजा मदर्शा आ. वि.	७	५	१७	०	५	१७	०	०	०	०	०	०	०
श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	२४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री कालिका आ. वि.	८	२४	७३	०	२४	७३	०	०	०	०	०	०	०
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	३९	५९	०	३९	५९	०	०	०	०	०	०	०
श्री शिव आ.वि.	८	१६	१२५	०	१६	१२५	०	०	०	०	०	०	०

श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	०	२३०	०	०	२३०	०	०	०	०	०	०	०
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	२६	२७१	७१	२६	२७१	७१	५१.३	०	०	१००	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	३३	४२७	१६७	३०	४२५	१६५	५८	४५	०	९६	०	०
श्री शिव आ.वि.	९	३६	१०८	०	३०	१०५	०	०	०	०	०	०	०
श्री सोनपाल आ. वि.	९	३३	१२८	०	२३	२२१	०	०	०	०	०	०	०
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	२३	१०६	०	२३	१०६	०	०	०	०	०	०	०
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	१६	४७	०	१५	४६	०	०	०	०	०	०	०

विद्यार्थी उत्तीर्ण दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा र गुम्बा)	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पूरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री महुन्याल मा. वि.	१	७४१	९१७			६२	४३३			०	०	०	०
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	५८	९१			१२	७७	५८	९१	०	०	०	०
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	२६१	२३८			३०	१९५			०	०	०	०
श्री प्रगती आ. वि.	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	१७०	२३६	१३५	१९२	२	१९२	०	०	०	०	०	०
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	२३	५०	१२	३९	०	३९	२३	५०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	१६७	१७५	११६	११५	१	११५	०	०	०	०	०	०
श्री दुर्गा मा. वि.	३	१६८	१९८	११७	११८	४१	११८	०	०	०	०	०	०
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	५२	४६	३७	४१	०	४१	५२	४६	०	०	०	०

श्री जाल्पा आ. वि.	३	१७	२२	१७	२२	७	२२	१७	२२	०	०	०	०
श्री सरस्वती आ. वि.	३	६६	४९	४४	४१	१	४१	६६	४९	०	०	०	०
श्री कालिका आ. वि.	४	१६६	२५०	१४३	२२९	७८	२२९	०	०	०	०	०	०
श्री नवज्योती आ. वि.	४	९३	१२२	८७	११३	३	११३	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	२१३	३००	९७	१३३	४	१३३	०	०	०	०	०	०
श्री कनरा आ. वि.	४	१०६	११८	८९	१०४	३	१०४	०	०	०	०	०	०
श्री सरस्वती आ. वि.	५	२३	४४	६	२८	३	२८	२३	४४	०	०	०	०
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	३१	२८	२७	२७	७	२७	३१	२८	०	०	०	
श्री अमर आ. वि.	५	१२४	१४२	१२३	१४२	५९	१४२	०	०	०	०	०	०
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	१७३	२५५	१३४	१९३	३६	१९३	०	०	०	०	०	०
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	४५	२७	३३	२१	२	२१	४५	२०	०	०	०	०
श्री जनजागृती आ. वि.	६	८२	९०	७०	६७	१	६७	८२	९०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	१५३	१४०	९९	८९	१५	८९	०	०	०	०	०	०
श्री सरस्वती मा. वि.	६	१२२	१८७	५१	६२	३	६२	०	०	०	०	०	०
श्री गणेशमान आ. वि.	७	२८९	३०२	२७१	२८७	१०	२८७	०	०	०	०	०	०
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	९४	११३	७२	९१	५	९१	९४	११३	०	०	०	०
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	७४	६३	५६	४६	०	४६	७४	६३	०	०	०	०
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	३७२	३४२	२१३	२००	५७	२०	०	०	०	०	०	०
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	८	१४	६	११	०	११	०	०	०	०	०	०

श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री कालिका आ. वि.	८	४३	५४	२९	४४	२९	०	०	०	०	०	०	०
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	४६	५२	२३	३६	२३	०	०	०	०	०	०	०
श्री शिव आ.वि.	८	६१	८०	५२	७३	५२	०	०	०	०	०	०	०
श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	१०९	१२१	१०९	१२१	१०९	०	०	०	०	०	०	०
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	१८७	२३८	११८	१५३	११८	०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	२०६	२५४	१९०	२३७	७	२३७	०	०	०	०	०	०
श्री शिव आ.वि.	९	६५	८०	४६	६२	१७	६२	६५	०	०	०	०	०
श्री सोनपाल आ. वि.	९	७०	९१	५५	७३	१	७३	७०	०	०	०	०	०
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	५६	५०	४३	४०	०	४०	५६	०	०	०	०	०
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	३२	३१	२५	२२	०	२२	३२	०	०	०	०	०

विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द (छ/छैन)	प्रयोग-शाला	डेस्क/वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षमता (वर्ग मि.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्ची, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ,,छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ,छैन)
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
श्री प्रगती आ. वि.	१	०	३	०	५	छैन	छैन	४	१ विगाहा	पर्खाल, तारवार	छ	छैन
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	४	१	८	३	छैन	छैन	४	५ कट्ट	तारवार	छ	छैन
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	६	०	११	०	छ	छ	४	२ कट्टा	तारवार	छ	छ

श्री महुन्याल मा. वि.	१	१२	०	४१	०	छ	छ	४	४ कट्टा	छैन	छ	छ
श्री राष्ट्रिय मा.वि	२	५	०	११	०	छैन	छैन	५	६ कट्टा	पक्की अधुरो	छ (अपुग)	छ
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	१	१	१	३	छैन	छैन	५	२ कट्टा	छैन	छ	छ
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	६	१	१५	१	छैन	छैन	४	१५ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री दुर्गा मा. वि.	३	५	०	१२	०	छैन	छैन	४	१५ कट्टा	अधुरो पक्की	छ	छैन
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	२	०	५	०	छैन	छैन	४	३ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री जाल्पा आ. वि.	३	०	०	०	०	छैन	छैन	४	५ कटटा	अधुरो तारवार	छ	छैन
श्री सरस्वती आ. वि.	३	२	१	४	१	छैन	छैन	४	४ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री कालिका आ. वि.	४	६	०	९	०	छैन	छैन	४	४ कट्टा	छैन	छ, जीर्ण	छैन
श्री नवज्योती आ. वि.	४	६	०	१२	०	छैन	छैन	४	१० कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	७	०	२१	०	छैन	छैन	४	१ विघा	पर्खाल, तारवार	छ	छैन
श्री कनरा आ. वि.	४	५	०	१५	०	छैन	छैन	४	४ कट्टा	अधुरो पर्खाल	छ	छैन
श्री सरस्वती आ. वि.	५	१	१	२	१	छैन	छैन	४	२ कट्टा	छैन		
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	१	१	२	१	छैन	छैन	४	१ क्टा	पक्कीवाल		
श्री अमर आ. वि.	५	३	१	६	२	छैन	छैन	४	६ कट्टा	पर्खाल अधुरो		
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	५	०	१४	०	छैन	छैन	४	५ कट्टा	पक्की छ		
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	३	०	७	०	छैन	छैन	४	४ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री जनजागृती आ. वि.	६	४	०	१२	०	छैन	छैन	४	१.५ विघा	छैन	छ	छैन
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	४	०	१४	०	छैन	छैन	५	८ कट्टा	अधुरो पर्खाल	छ	छ

श्री सरस्वती मा. वि.	६	७	०	१६	०	छैन	छैन	४	१५ कट्टा	एकभाग पर्खाल	छ	छ
श्री गणेशमान आ. वि.	७	७	०	१२	०	छ	छैन	५	१.५ विघा	पर्खाल, तारवार	छ	छैन
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	२	२	४	२	छैन	छैन	४	२ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	३	१	९	२	छैन	छैन	४	५ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	४	०	११	०	छ	छैन	५	४ कट्टा	पर्खाल	छ	छैन
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	१	०	२	०	छैन	छैन	४	छैन	छैन	छ	छैन
श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	२	०	४	०	छैन	छैन	४	१५ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री कालिका आ. वि.	८	४	०	८	०	छैन	छैन	४	३ कट्टा	३० मि. मात्र	छ	छैन
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	२	०	६	०	छैन	छैन	४	१ क्ट्टा	छैन	छ	छैन
श्री शिव आ. वि.	८	४	०	८	०	छैन	छैन	४	१० कट्टा	अधुरो पर्खाल	छ	छैन
श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	४	०	१०	०	छैन	छैन	४	३ कट्टा	अधुरो पर्खाल	छ	छैन
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	५	०	१८	०	छ	छ	४	१ विघा	एकभाग पर्खाल	छ	छैन
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	६	०	१८	०	छ	छैन	५	४ विघा	पर्खाल अधुरो	छ	छैन
श्री शिव आ. वि.	९	२	१	५	२	छैन	छैन	५	१ विघा	छैन	छ	छैन
श्री सोनपाल आ. वि.	९	३	०	७	०	छैन	छैन	४	३ कट्टा	छैन	छ	छैन
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	५	०	११	०	छैन	छैन	४	५ कट्टा	पर्खाल अधुरो	छ	छैन
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	१	२	२	४	छैन	छैन	४	१ विघा	तारवार अधुरो	छ	छैन

५.१.६ नीजि विद्यालयको विवरण

तालिका नं. ४९ नगरपालिका अन्तर्गत रहेका संस्थागत विद्यालयहरुको बिबरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	विद्यार्थी			शिक्षक			कार्यालय सहयोगि
			छात्रा	छात्र	जम्मा	शिक्षीका	शिक्षाक	जम्मा	
१	श्री सनराईज ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल भजनी	भजनी न.पा. १			236	5	10	15	1
२	श्री भानु मेमोरियल ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल भजनी	भजनी न.पा. १			361	7	9	16	1
३	श्री कल्प वृक्ष ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल भजनी	भजनी न.पा. १			450	10	8	18	1
४	श्री भिमसेन बाबा ऐकेडेमी स्कुल भजनी	भजनी न.पा. १	100	140	240	5	8	13	1
५	श्री त्रिनेत्र ब्राईट फ्यूचर ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल चर्रा	भजनी न.पा. ७	111	204	315	4	8	12	1
६	श्री मल्टिपल मन्टेश्वरी ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल भजनी	भजनी न.पा. १			420	9	8	17	1
७	श्री मदर ल्याण्ड ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल भजनी	भजनी न.पा. १			509	14	8	22	3
८	श्री पुष्पाञ्जली एकाडेमी स्कुल चर्रा	भजनी न.पा. ७			159	4	5	9	1
९	श्री एभर ग्रिन ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल नवलपुर	भजनी न.पा. ६			76	4	2	6	1
१०	श्री महादेवली एकादेमी स्कुल महादेवली	भजनी न.पा. ६	76	94	170			0	1
११	श्री जी.एन. ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल नवलपुर	भजनी न.पा. ६	54	75	129	4	4	8	1
१२	श्री एजुकेशन लाईट ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल खैलाड	भजनी न.पा. ४	94	110	204	4	5	9	1
१३	श्री राधा कृष्ण ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल	भजनी न.पा. १			0			0	
१४	श्री घोडताल एकाडेमी स्कुल पचमुडिया	भजनी न.पा. ९	78	86	164	4	5	9	1
१५	श्री यूनिक ईङ्गलिस बोडिङ्ग स्कुल गञ्जाहुवा	भजनी न.पा. ९	30	70	100	3	3	6	1
१६	श्री काँढा एकाडेमी स्कुल काँढा	भजनी न.पा. २			111	3	5	8	1

तालिका नं. ५० नगरपालिकामा रहेका क्याम्पसहरुको विवरण

कलेज/क्याम्पसको नाम	वडा नम्बर	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरु	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्राविधिक							
श्री महुन्याल मा. वि.	१	व्यवस्थापन, मानवीकी, स्वास्थ्य	प्रमाणपत्र तह	लेखा, सामाजिक, स्वास्थ्य, जनसंख्या			०
राष्टिय मा.वि	४	व्यवस्थापन, मानवीकी, शिक्षा	प्रमाणपत्र तह	लेखा, सामाजिक, स्वास्थ्य, जनसंख्या	४६	२९	७५
सरस्वती मा.वि	६	शिक्षा, वाणिज्य र मानवीकि	प्रमाणपत्र तह	स्वास्थ्य, जनसंख्या, समाजशास्त्र	६३	३०	९३

५.१.४ शिक्षकहरुको विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका ७८ वटा सामुदायिक विद्यालयहरुमा जम्मा ३५० जना शिक्षक/शिक्षिकाहरु अध्यापन गराईरहेका छन् जसमा स्वीकृत दरवन्दीमा स्थायी २१७ जना शिक्षण गरिरहेका छन । वालविकास तर्फ ४२ जना सहजकर्ता र अनौपचारिक तर्फ ... जना कार्यरत रहेको देखिन्छ । लिंगका आधारमा शिक्षक संख्या हेर्ने हो भने स्वीकृत दरवन्दी स्थायी तर्फ पुरुषको संख्या वढी छ भने महिलाको अनुदान तर्फ वालविकासमा पढाउनेको संख्या अधिक छ । यस तथ्यांकले अझै महिलाहरुको संख्या स्वीकृत दरवन्दी तर्फ र औपचारिक शिक्षामा कम भएको देखिन्छ । यसका लागी नरपालिकाले पनि शिक्षक सेवा आयोगका कक्षा संचालन मार्फत महिलाहरुलाई शिक्षक सेवाका लागी प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ । शिक्षक/शिक्षिकाको तहगत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.५१ सामुदायिक विद्यालयमा रहेका शिक्षक/शिक्षिकाहरुको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
श्री महुन्याल मा. वि.	१	सामुदायिक	२०	२२	१३	८	४	३	३	५
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	सामुदायिक	१	०	३	३	०	१	१	१
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	सामुदायिक	५	३	८	७	०	५	६	४
श्री प्रगती आ. वि.	१	सामुदायिक	२	१	१	१	०	१	१	१
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	सामुदायिक	६	१२	३	२	०	१	१	१
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	मदर्शा		२	२	१	०	१	१	१
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	सामुदायिक	७	१२	४	२	२	१	१	१
श्री दुर्गा मा. वि.	३	सामुदायिक	१	३	२	१	०	१	१	१
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	सामुदायिक	२	३	०	०	०	१	१	१
श्री जाल्पा आ. वि.	३	सामुदायिक	२	०	३	३	०	१	१	१
श्री सरस्वती आ. वि.	३	सामुदायिक	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री कालिका आ. वि.	४	सामुदायिक	३	७	२	२	०	१	१	१
श्री नवज्योती आ. वि.	४	सामुदायिक	४	५	३	२	०	१	०	१
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	सामुदायिक	१६	१७	३	१	१	२	२	३
श्री कनरा आ. वि.	४	सामुदायिक	४	७	२	१	०	२	३	४
श्री सरस्वती आ. वि.	५	सामुदायिक	२	१	२	१	०	१	१	१

श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	सामुदायिक	१	१	२	१	०	१	१	१
श्री अमर आ. वि.	५	सामुदायिक	३	४	२	१	०	१	१	१
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	सामुदायिक	८	१०	३	२	१	१	१	१
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	सामुदायिक	०	२	२	१	०	१	१	१
श्री जनजागृती आ. वि.	६	सामुदायिक	४	५	१	१	०	१	१	१
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	सामुदायिक	७	१३	६	३	१	२	१	२
श्री सरस्वती मा. वि.	६	सामुदायिक	१५	१८	४	३	०	२	१	२
श्री गणेशमान आ. वि.	७	सामुदायिक	४	११	३	२	०	२	२	२
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	सामुदायिक	१	३	४	२	०	२	३	२
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	सामुदायिक	१	४	२	१	०	३	३	३
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	सामुदायिक	१४	१५	५	२	१	१	१	१
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	सामुदायिक	१	२	०	०	०	१	१	१
श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	सामुदायिक	०	२	१	१	०	१	२	१
श्री कालिका आ. वि.	८	सामुदायिक	३	२	३	२	०	१	१	१
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	सामुदायिक	०	२	४	३	०	१	१	१
श्री शिव आ. वि.	८	सामुदायिक	३	४	३	२	०	१	१	१
श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	सामुदायिक	३	६	२	१	०	१	१	१
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	सामुदायिक	५	१३	३	२	१	२	२	२
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	सामुदायिक	६	१२	३	२	०	२	१	२
श्री शिव आ. वि.	९	सामुदायिक	३	३	३	२	०	१	१	१
श्री सोनपाल आ. वि.	९	सामुदायिक	१	१	४	३	०	२	२	२
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	सामुदायिक	३	३	३	२	०	२	२	१
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	सामुदायिक	१	३	२	२	०	२	२	१
जम्मा			१६२	२३४	११६	७६	११	५७	५७	५९

शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा (भएको/ नभएको)	**CBEGRA** कार्यान्वयन भएको/ नभएको)	एकीकृत पाठयक्रम(भएको/ नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/ नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको
श्री महुन्याल मा. वि.	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री प्रगती आ. वि.	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री दुर्गा मा. वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री जाल्पा आ. वि.	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सरस्वती आ. वि.	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री कालिका आ. वि.	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री नवज्योती आ. वि.	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री कनरा आ. वि.	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सरस्वती आ. वि.	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री अमर आ. वि.	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री जनजागृती आ. वि.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सरस्वती मा. वि.	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री गणेशमान आ. वि.	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री कालिका आ. वि.	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री शिव आ. वि.	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री शिव आ. वि.	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री सोनपाल आ. वि.	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
श्री महुन्याल मा. वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री प्रगती आ. वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री दुर्गा मा. वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री जाल्पा आ. वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री सरस्वती आ. वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री कालिका आ. वि.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री नवज्योती आ. वि.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री कनरा आ. वि.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री सरस्वती आ. वि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री अमर आ. वि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको

श्री जनजागृती आ. वि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री सरस्वती मा. वि.	६	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री गणेशमान आ. वि.	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री कालिका आ.वि.	८	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री शिव आ.वि.	८	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री शिव आ.वि.	९	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री सोनपाल आ.वि.	९	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	भएको	भएको	भएको	भएको

३.१.९ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग			विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री महुन्याल मा. वि.	१	६२	८६	१	४	०	०	०	०	०	०	०
श्री वालविद्या मन्दिर आ. वि.	१	१२	१७	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री केदारेश्वर आ. वि.	१	३०	५७	१	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री प्रगती आ.वि.	१	०				०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	२	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री मदर्शा गौसिया मदारुल उलुम आ. वि.	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

श्री राष्ट्रिय मा. वि.	३	०	३	१	२	०	०	०	०	०	०	०
श्री दुर्गा मा. वि.	३	४०	३३	१	२	०	०	०	०	०	०	०
श्री केदारनाथ आ. वि.	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री जाल्पा आ. वि.	३	७	१३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री सरस्वती आ. वि.	३	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री कालिका आ. वि.	४	७८	१२२	१	२	०	०	०	०	०	०	०
श्री नवज्योती आ. वि.	४	३	४	१	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	४	४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री कनरा आ. वि.	४	३	५	१	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री सरस्वती आ. वि.	५	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री नवदुर्गा आ. वि.	५	७	८	०	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री अमर आ. वि.	५	५७	४७	२	२	०	०	०	०	०	०	०
श्री महेन्द्र मा. वि.	५	३४	३१	२	०	०	०	०	०	०	०	०
श्री वालउद्धान आ. वि.	६	२	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री जनजागृती आ. वि.	६	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	६	०	०	१५	४	०	०	०	०	०	०	०
श्री सरस्वती मा. वि.	६	०	२	३	१	०	०	०	०	०	०	०
श्री गणेशमान आ. वि.	७	10	8	5	2	0	0	0	0	0	0	0
श्री हलौनावावा आ. वि.	७	5	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0
श्री मनमोहन स्मृति आ. वि.	७	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
श्री कर्मेश्वर मा. वि.	७	57	49	4	3	0	0	0	0	0	0	0
श्री गुलसने रजा मदर्शा आ. वि.	७	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
श्री मदिन तुन तुर मोहर्मूल मदर्शा आ. वि.	८	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
श्री कालिका आ. वि.	८	5	8	8	5	8	5	8	0	0	0	0
श्री बाबाइभन आ. वि.	८	2	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0
श्री शिव आ. वि.	८	15	16	16	13	16	13	11	0	0	0	0
श्री त्रिपुरासुन्दरी आ. वि.	८	3	8	8	3	8	3	8	0	0	0	0
श्री कृष्णध्वज चन्द मा. वि.	८	1	5	5	1	5	1	5	0	0	0	0
श्री राष्ट्रिय मा. वि.	९	7	21	1	0	0	0	0	0	0	0	0
श्री शिव आ. वि.	९	17	23	2	0	0	0	0	0	0	0	0

श्री सोनपाल आ. वि.	९	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
श्री ज्ञानोदय आ. वि.	९	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
श्री गुप्तेश्वर आ. वि.	९	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

५.१.५ वालवालिका विद्यालय जाने आधारमा परिवार संख्या सम्वन्धि विवरण

यस भजनी नगरपालिकामा रहेका जम्मा घरधुरी १०२९३ मध्ये ८१६७ घरपरिवारका वालवालिकाहरु विद्यालय जाने तथ्यांक देखिएको छ भने २१२६ घरपरिवारका वालवालिकाहरु विद्यालय नजाने देखिन्छ। जसमा नगरपालिका भित्र नै रहेका सामुदायिक विद्यालयमा ४८९६ घरपरिवारका वालवालिका विद्यालय जाने गरेको देखिन्छ भने नगरपालिका वाहिरका सरकारी विद्यालयमा ५७९ परिवारका वालवालिका अध्ययनरत रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी नगरपालिका भित्र रहेका १६ वटा वोर्डिङ स्कुलमा १५६७ घरपरिवारका वालवालिकाले पढ्ने गरेको देखिन्छ र वाहिरका वोर्डिङमा ११२५ वालवालिकाहरु पढ्ने गरेको देखिन्छ ।

बालबालिका स्कुल जानछन्			
वार्ड	जादैनन्	जानछन्	जम्मा
1	276	1068	1344
2	186	673	859
3	283	872	1155
4	240	1076	1316
5	250	899	1149
6	255	864	1119
7	247	667	914
8	260	766	1026
9	129	1282	1411
जम्मा	2126	8167	10293

तालिका नं. ५२ वालवालिका विद्यालय जाने आधारमा परिवार संख्या

बालबालिका कहाँ अध्यनरत छन्? नगरपालिका / गाउँपालिका अन्तर्गतका /वाहिरका विद्यालयमा					
वार्ड	नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी विद्यालयमा	नगरपालिका बाहिरका सरकारी विद्यालयमा	नगरपालिका अन्तर्गतका बोर्डिंग विद्यालयमा	नगरपालिका बाहिरका बोर्डिंग विद्यालयमा	जम्मा
1	476	69	376	147	1068
2	470	30	27	146	673
3	469	67	202	134	872
4	506	98	297	175	1076
5	587	87	143	82	899
6	342	96	168	258	864

7	457	18	151	41	667
8	454	84	132	96	766
9	1135	30	71	46	1282
जम्मा	4896	579	1567	1125	8167

५.१.६ वालवालिका विद्यालय नजाने अथवा छाडने आधारमा परिवार संख्या

तालिका नं ५३ वालक वालीका विद्यालय नजाने वा छाडने आधारमा परिवारसंख्या सम्वन्धि विवरण

वार्ड	अपांगता भएका वालक			अपांगता भएका वालीका			अपांगता नभएका वालक			अपांगता नभएका वालीक		
	3 - 5 वर्ष	५ - १३ वर्ष	१४ - १८ वर्ष	3 - 5 वर्ष	५ - १३ वर्ष	१४ - १८ वर्ष	3 - 5 वर्ष	५ - १३ वर्ष	१४ - १८ वर्ष	3 - 5 वर्ष	५ - १३ वर्ष	१४ - १८ वर्ष
1							10		17	9		17
2						1	3	1	1	2	2	1
3			1		1	1	20		5	18		4
4			1			1	90	21	48	89	21	48
5			2			2	64	3	10	46	3	8
6	2		1				7	4	13	6	3	6
7		1	4			1	9	5	17	2	2	2
8					1		8		17	7		17
9	1	1	2	1	2	3	13	7	51	10	7	50
जम्मा	3	2	11	1	4	9	224	41	179	189	38	153

५.१.७ सामुदायिक विद्यालयमा रहेको शौचालयको अवस्था

यस भजनी नगरपालिकामा रहेका ६२ वटा सामुदायिक विद्यालय मध्ये शिक्षक शिक्षिका, छात्रछात्रा र अपांगता भएका विद्यार्थिहरुको छुट्छुट्टै र अपांग मैत्री शौचालयको व्यवस्थापन भएको देखिदैन र भएका विद्यालयहरुमा पनि उचित व्यवस्थापनको कमी छ । जसले गर्दा विद्यार्थि त्यसमा पनि छात्राहरुलाई पठनपाठनमा समस्या परिरहेको हुन्छ । त्यसकारण नगरपालिकाले पनि विद्यालयमा शौचालय र खानेपानीको निर्माणकालागी योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

नेपालको संविधानले प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त गर्ने हक हुनेछ र कसैलाईपनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट वञ्चित गरिने छैन भनि धारा ३५ मौलिक हकमा नै व्यवस्था गरेको छ । साथै अनुसूची ८ वमोजिम स्थानीय तहले आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने र गराउने सम्वन्धि अधिकारको व्यवस्थापनि गरेको छ । सो बमोजिम नगरपालिकाले नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागी स्वास्थ्य संस्था तथा सेवाको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने, स्वास्थ्य सम्वन्धि विभिन्न जनचेतनामुलका कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै निःशुल्क

स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस भजनी नगरपालिकाले पनि स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासका लागी सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक लगायत, स्वास्थ्य चौकीहरुको स्तोरोन्नतिका लागी भौतिक पूर्वाधारहरुको सुधार पनि गर्दै आईरहेको छ । नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागी स्वास्थ्य संस्थाहरुमा पर्याप्त स्वास्थ्यकर्मीहरु, स्वास्थ्य उपकरणहरु, सामग्री र औषधीको उपलब्धता हुन पनि जरुरी देखिन्छ । साथै समय समयमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरुको आयोजना गर्न सकेमा गरिब, विपन्न, असहायहरुले स्वास्थ्य जाँचको अवसर प्राप्त पनि गर्न सक्छन् । त्यसकारण नगरपालिकाले यस विषयमा पनि ध्यान दिन जरुरी देखिन्छ ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था र उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरु (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थय केन्द्र र आयुर्वेद औषधालय) को विवरण

हाल नगरपालिका भित्र एउटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, ३ वटा स्वास्थ्य चौकी र एउटा प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी । भजनी नगरपालिका अर्न्तगत रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुविधा रहेको छ । .... स्वास्थ्य चौकीहरुमा एम्वुलेन्सहरु रहेका छन् जसले गर्दा विरामीहरुलाई छिटो छरितो स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नका लागी सुविधा पुगेको छ र रिफर गर्नुपर्ने विरामीहरुलाई स्वास्थ्य जोखिम पनि न्युन हुने गरेको छ । सुरक्षित सुत्केरीका लागी दक्ष स्वास्थ्य कर्मीहरुबाट सुत्केरी सेवा उपलब्ध होस् र मातृशिशु मृत्युमा कमी होस् भन्ने उद्देश्यका साथ नगरपालिका भित्र रहेका ३ वटै स्वास्थ्य चौकीहरुमा वर्थिङ सेन्टरहरु रहेका छन् जसले गर्दा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरुबाट स्वास्थ्य संस्थामा नै शतप्रतिशत सुत्केरी हुने गरेको पाईन्छ । स्वास्थ्य सम्वन्धि अन्य विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

तलिका नं.५४ स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचकांकहरु

क.सं.	सूचक	प्रतिशत
१	शिशु मृत्युदर	
२	६ महिना सम्म शिशुलाई आमाले अनिवार्यरुपमा पूर्ण स्तनपान गराएको	
३	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको २ वटा खोप लगाएको	
४	कुपोषणको अवस्था	

तालिका नं. ५५ यस नगरपालिकामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्वीकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसूति सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एस सिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा
प्राथमिक स्वास्थ्यक केन्द्र	१	सरकारी	२०	२	१५	छ	छ	०	छ	छ	छ	०	छ	छ	छैन
लालबोझी स्वा.चौकी	५	सरकारी	७	०	०	छैन	छ	०	छैन	छ	छ	०	छ	छ	छैन
शहरी स्वा.के, चर्रा	७	सरकारी	३	३	०	छैन	छैन	०	छैन	छ	छैन	०	छ	छ	छैन
स्वास्थ्य चौकी थापापुर	६	सरकारी	१०	०	०	छ	छ	०	छैन	छ	छ	०	छ	छ	छैन
स्वास्थ्य चौकी गज्जाहुवा	९	सरकारी	११	०	०	छ	छ	०	छैन	छ	छ	०	छ	छ	छैन

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

भजनी नगरपालिका अन्तरगत रहेका ५ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा जम्मा ४० जना स्वास्थ्य कर्मीरहेको पाईयो । नगरपालिको वार्ड नं. १ मा २ जना डाक्टर रहेको छ । नगरपालिकाले अन्य डाक्टरको पदपूर्तिका लागी सम्वन्धित निकायसँग मांग गर्नुपर्ने देखिन्छ । स्वास्थ्य संस्था अनुसार स्वास्थ्य कर्मीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५६ भजनी नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत स्वास्थ्य कर्मीको विवरण

चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
			विशेषज्ञ चिकित्सक	चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसयन	अन्य
प्राथमिक स्वास्थ्यक केन्द्र	१	सरकारी	०	२	०	१	५	७	२	२
लालबोझी स्वा.चौकी	५	सरकारी	०	०	१	०	२	३	०	१
शहरी स्वा.के, चर्रा	७	सरकारी	०	०	०	०	१	१	०	१
स्वास्थ्य चौकी थापापुर	६	सरकारी	०	०	०	०	४	३	१	२
स्वास्थ्य चौकी गज्जाहुवा	९	सरकारी	०	०	०	०	२	४	१	२
			०	२	१	१	१४	१८	४	८

५.२.३ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीबाट स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय)

शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र अस्पताल जस्ता स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध हुने स्थलसम्मको पहुँचबारे थाहा पाउनका लागि यो अध्ययन गरिएको हो । यसमा विभिन्न सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई सम्म पुग्नका लागी ३० मिनेट लाग्ने घरपरिवारको संख्या सबैभन्दा वढी अर्थात १९११ घरपरिवार रहेका छन् । अस्पताल सम्म सेवा लिनका लागी सबै भन्दा बढी समय लाग्ने सबैभन्दा वढी अर्थात ४५८२ घरपरिवारलाई १ देखि २ घण्टा समय लाग्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५७ प्रमुख वस्तीहरुबाट स्वास्थ्य संस्थामा पुग्न लाग्ने समय

वडा कार्यालय पुग्न लाग्ने समय					
वार्ड	१ घण्टा देखि २	२ घण्टादेखि ४	३० मिनेटभन्दा	३०-६० मिनेट	जम्मा

	घण्टा	घण्टा सम्म	कम		
1	0		985	358	1344
2	58		24	775	859
3	87		361	704	1155
4	9		851	452	1316
5	3	20	865	256	1149
6	6		557	550	1119
7	0		638	269	914
8	0		209	809	1026
9	41	43	940	378	1411
जम्मा	204	63	5430	4551	10293

आधार तह पुग्न लाग्ने समय					
वार्ड	१५ मिनेटभन्दा कम	१५-३० मिनेट	३० - ६० मिनेट	१ घण्टा भन्दा बढी	जम्मा
1	792	403	129	20	1344
2	189	567	102	1	859
3	789	301	55	10	1155
4	1078	147	70	21	1316
5	999	85	63	2	1149
6	869	99	82	69	1119
7	502	298	76	38	914
8	561	339	70	56	1026
9	1083	256	56	16	1411
Grand Total	7713	2543	35	2	10293

बाल विकास पुग्न लाग्ने समय					
वार्ड	१५ मिनेट भन्दा कम	१५-३० मिनेट	३० - ६० मिनेट	१ घण्टा भन्दा बढी	जम्मा
1	1152	182	10		1344
2	271	587	0	1	859
3	791	363	0	1	1155
4	1278	25	13	0	1316
5	1063	86	0	0	1149

6	969	150	0	0	1119
7	538	376	0		914
8	556	470	0	0	1026
9	1095	304	12	0	1411
Grand Total	7713	2543	35	2	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि विवरण

सरकारले मातृमृत्यु र वालमृत्युदर घटाउनका लागी देशभरी आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालनमा ल्याएको छ । जसले गर्दा अति गरिब, पिछडीएका समुदायका महिलाहरुले पनि निशुल्क गर्भवती जाँच र सुत्केरी हुने अवसर प्राप्त गरेका छन् । यस वाहेक सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि संचालनमा आएका सुनौला हजार दिन, वहुक्षेत्रीय पोषणकार्यक्रम र अन्य गत विगतमा चलेका सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि कार्यक्रमले शिशु तथा नवजात शिशु र मातृ मृत्युदरमा कमी ल्याएको छ । चौधौ आवधिक योजना अनुसार शिशु तथा नवजात शिशु मृत्युदर प्रतिहजारमा क्रमशः ३३ र २३ मा झरेको छ भने मातृमृत्युदर प्रतिलाखमा २८१ बाट २५८ मा झरेको छ । तर अझैपनि यो दर अन्य विकसित मुलुकको भन्दा उच्च नै हो । यसको मुख्य कारण भनेको स्वास्थ्य सम्वन्धि जनचेतनामा कमी हुनु, भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा स्वास्थ्यकर्मीको कमी, दक्ष स्वास्थ्यकर्मी नहुनु, स्वास्थ्य सम्वन्धि उपकरण तथा औजारहरु नहुन र स्वास्थ्य क्षेत्रको विकास भन्दा अन्य वाटोघाटो र अन्य भौतिक पूर्वाधारलाई मात्र विकासका रुपमा लिनुले पनि यो संख्यामा कमी हुन सकेको छैन ।

क) सुरक्षित मातृत्वको अवस्थाः सरकारले स्वास्थ्य सेवा विभाग मार्फत सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्यका लागी समुदायमा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिरहेको छ । यसको सेवा शहरी क्षेत्र देखि ग्रामीण क्षेत्रका मानिसले लिईरहेका छन् । स्थानीय तहहरुले पनि यस विषयमा कार्यक्रमहरु बनाई लागुगर्दै आईरहेको पाईन्छ । तर पनि ग्रामीणभेगमा अझैपनि यस विषयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गनुपर्ने र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागी स्वास्थ्य संस्थाहरुमा दक्ष जनशक्ति र उपकरणहरु हुन आवश्यक देखिन्छ । भजनी नगरपालिकाको विगत १ वर्षमा ४९० जना महिलाहरु प्रसुति भएको देखिन्छ । सबै महिलाहरु प्रसुतिका लागी स्वास्थ्य संस्थामा गई सुरक्षित सुत्केरी गरेका थिए । जसमध्ये २ जना महिलाको शिशुको मृत्यु भएको पाईयो । सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि अवस्था तल उल्लेख गरिएको छ ।

- प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भवति जाँच सेवा लिनेको संख्या ५४१
- दक्ष प्रसुतिकर्मीबाट (डाक्टर, नर्स र तालिम प्राप्त नर्स) प्रसुति गराएको जम्मा संख्या ५१५
- स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति भएको संख्या ५०२
- सुत्केरी पाश्चात जांच गराउनेको संख्या ३६३

वडा नम्बर	गत बर्षको गर्भवती/प्रसूति भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूति भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
	५५२	५११	४३२	५४१	५०२	१३	
जम्मा	**५५२**	**५११**	**४३२**	**५४१**	**५०२**	**१३**	**०**

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

ख) खोप सम्वन्धि विवरण

वालवालिकाहरुलाई खोप तथा मातृशिशु स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने कार्य गरिन्छ । नगरपालिकाले पूर्ण खोप सेवा उपलब्ध गराउनका लागी खोप सम्वन्धि स्वास्थ्य स्वयम् सेविका मार्फत आमा समुहहरुमा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु पनि संचालन गर्ने गरेको देखिन्छ । ६ किसिमका विभिन्न प्राणघातक रोगहरुबाट बचाउनका लागी जन्मेको १ वर्ष भित्र ७ वटा खोपहरु लगाई सक्नु पर्ने हुन्छ । जसले वाल्यावस्थामा लगाएको खोपले युवावस्थाको स्वास्थ्य कस्तो हुन्छ भन्ने कुरा निर्धारण गर्दछ ।

विगत १ वर्षमा भजनी नगरपालिकाभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुले दिएको खोप तथा सुरक्षित मातृत्व सेवाबाट लाभान्वितको विवरण तलका तालिकाहरुमा हेर्न सकिन्छ ।

० - २ बर्ष मुनिको बच्चाहिरुको आधारभूत खोपको अवस्था					
वार्ड	बी. सी. जी.	डी. पी. टी	पोलियो	दादुरा	जापानी - इंसीपलाईटीस
1	631	625	635	609	370
2	455	448	457	389	178
3	570	566	549	529	506
4	675	660	649	584	389
5	777	745	712	608	405
6	463	457	400	397	367
7	558	536	482	455	264
8	220	484	486	473	4
9	225	229	242	199	36
जम्मा	4574	4750	4612	4243	2519

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ बर्ष मुनिका	२ बर्ष मुनिका	५ बर्ष मुनिका	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा/रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धि अनुगमन गरिएका	बृद्धि अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१	१६४	३१३	७३०							
२	१०७	२१६	५०४							
३	१६५	२८८	६६८							
४	१५३	२९७	७३८							
५	१५७	३४३	८४९							
६	१४८	२६८	५८९							
७	१२४	२४४	६३५							
८	१४९	२८२	६५१							
९	१४७	३०९	७४९	८४८	८३२	८३२	६८९	७८९	३६१२	५०
जम्मा	१३१४	२५६०	६११३	८४८	८३२	८३२	६८९	७८९	३६१२	५०

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

५.२.५ वाल स्वास्थ्य र कुपोषणको अवस्था

नेपाल जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०१६ का अनुसार नेपालमा ३६ प्रतिशत वालवालिकाहरु अझै कुपोषणको घेरामा रहेका छन् । जसले गर्दा ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाको मृत्युदर अझैपनि प्रतिहजार जिवित जन्ममा ३९ जनाको मृत्यु हुने गर्दछ । यो दर ग्रामीण क्षेत्रमा अधिक रहेको छ । यसै गरी यस नगरपालिकामा पनि पाँचवर्षमुनिका जम्मा वालवालिका मध्ये ३४ जना वालवालिका अझैपनि कुपोषित रहेको पाईयो जसमा कुपोषित हुने वालकको संख्या वढी छ। त्यसैगरी वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा वढी कुपोषित वालवालिका वडा नं. ३, ४, ५ र ७ रहेको पाईयो तर वार्ड नं. २ मा कुपोषित वालवालिका नभउको देखिन्छ ॥ त्यसकारण वडा कार्यालयहरुले आफ्नो योजना बनाउँदा स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्र सुधार जस्ता कार्यक्रमहरु बनाउनुपर्ने देखिन्छ । वडागत रुपमा कुपोषित वालवालिकाको अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५९: ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाको विगत ३ वर्षको कुपोषणको अवस्था

परिवारमा कसैलाई कुपोषण छ ?		
वार्ड	छ	% (वडा-जनशंख्यामा)
1	4	0.05%
2		0.00%
3	20	0.30%
4	23	0.29%
5	22	0.31%
6	4	0.06%
7	16	0.28%
8	3	0.05%
9	7	0.17%
जम्मा	99	1.52%

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

५.२.७ प्रमुख रोग र उपचार सम्वन्धि विवरण

यस नगरपालिकाको पारिवारिक तथ्यांकको विवरण, २०७५ अनुसार नगरवासिहरुमा विभिन्न किसिमका सरुवा तथा नसर्ने रोगहरु देखापरेको छ । जुन रोगको उपचार तथा रोकथाम सम्वन्धि नगरपालिकाले विभिन्न जनचेतनामुलक र प्रद्धर्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै समय समय निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण शिविरहरुको आयोजनाको आवश्यकता पनि देखिन्छ । जसले गर्दा गरिब, असहाय व्यक्तिहरुले पनि आफ्नो गाउँघरमा नै स्वास्थ्य सेवा पाउन सकुन । खासगरि नगरपालिका भित्र देखापरेका रोगहरुमा सबभन्दा बढी मुटु रोग देखिएको छ भने एच.आई.भि. एड्स, हेपाटाईटिस वी, सबभन्दा कम देखिएको छ । देखापरेका अन्य रोगहरुमा क्यान्सर, क्षयरोग, मलेरिया, सुगर, मेनेन्जाईटिस, कुष्ठरोग, अनुवंशीय रक्तश्राब, सिकलसेल एनिमिया देखा परेका छन ।

दिर्घ रोगलागेको सदश्य										
वार्ड	एच.आई. भी./एड्स	क्षयरोग	हेपाटाइटिस	मलेरिया	क्यान्सर	मधुमेह	मुटु सम्मबन्धी	मेनेन्जाइटिस	कुष्ठरोग	उच्च रक्ताश्राब
1	1	1	1		2	25	21	1		
2		2		1		7	8		2	
3		14			8	43	103	16	1	70
4	1	18	3	14	10	37	174	10	5	141
5	2	6		2	3	21	37			1
6		3		1	1	32	49		1	1
7		2	1	4	2	4	34	8	10	5
8	1	14			1	10	4		1	
9	3	7	3	1	3	6	27	5	12	6
जम्मा	8	67	8	23	30	185	457	40	32	224

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

गाउँपालिका/नगरपालिकाभित्र देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	१०९	१०९	०	०	०
२	झाडा पखाला	२०४४	२०४४	०	०	०
३	मलेरिया	२५	२५	०	०	०
४	कालाजार	०	०	०	०	०
५	क्षय रोग (टिवी)	५३	५१	४१	०	२
६	कुष्ठ रोग	२२	२२	२२	०	०
७	रक्तचाप	२०८	२०८	२०८	०	०
८	मुटु रोग	०	०	०	०	०
९	ग्यास्टीक/अल्सर	१२२२	१२२२	१२२२	०	०
१०	पक्षघात	८	८	८	०	०
११	एचआइभि एडस्	०	०	०	०	०
१३	क्यान्सर	०	०	०	०	०
१४	मधुमेह (चिनी रोग)	१०	१०	१०	०	०
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	१३०	१३०	१३०	०	०
१६	प्रसूतिजन्य रोग	९	९	९	०	०
१७	अन्य पाठेघर झरेको	११	११	११	०	०
	जम्मा					

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

५.२.८ उपचारका लागि सर्वप्रथम जाने स्थानको आधारमा परिवार संख्या सम्वन्धि विवरण

परिवारका सदस्य विरामी भएपछि स्वास्थ्य सेवाका लागी सर्वप्रथम कहाँ जान्छन् भन्ने बारेको तथ्यांक लिंदा सबैभन्दा बढी २९९४ परिवार सबैभन्दा पहिले धामि झंक्री/स्वास्थ्य चौकी/अस्पताल गएको पाइयो। त्यस्तै दोस्रोमा २३३९ परिवार स्वास्थ्यचौकी/अस्पताल जाने गरेको पाइएको छ। १८ मात्रै परिवार बिरामी हुँदा सर्बप्रथम धामी/झाँक्री/लामाकोमा जाने गरेको देखिएको छ। जसले गर्दा अझैपनि परम्परागत उपचार प्रणालीबाट मानिसहरुको विश्वास हटेको छैन भन्ने कुरा यो तथ्यांकले देखाउँछ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ६० परिवारको सदस्य विरामी हुँदा सर्वप्रथम उपचारका लागी जाने स्थान

परिवारमा कुनै सदस्य विरामी भएमा उपचारका कहाँजानुहुन्छ								
वार्ड	अस्पताल	धामी/ झाँक्री/लामा	धामी/झाँक्री/ लामा अस्पताल	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी अस्पताल	स्वास्थ्य चौकी धामी/ झाँक्री/लामा	स्वास्थ्य चौकी धामी/झाँक्री/ लामा अस्पताल	जम्मा
1	84	1	1	3	463	182	610	1344
2	142	2	301	66	45	177	126	859
3	255		1	668	105	14	112	1155
4	401	2	118	70	230	14	481	1316
5	12			1127	8	1	1	1149
6	1		1	52	246	239	580	1119
7	28	6	55	9	11	59	746	914
8	43		15	81	565	55	267	1026
9	167	7	156	182	666	163	71	1412
जम्मा	1133	18	648	2258	2339	904	2994	10294

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.९ प्रसुतिको लागी सर्वप्रथम जाने स्थानका आधारमा परिवारको संख्या विवरण

नगरवासीहरु सुरक्षित सुत्केरीको बारेमा कत्तिको जानकार छन् भनी उनीहरुको जनचेतनाको स्तरमापन गर्नका लागी यो प्रश्न राखिएको थियो पारिवारिक तथ्यांक संकलनमा प्रसुतिका लागि सबैभन्दा पहिले जाने स्थानबारे ३ ओटा बिकल्प दिइएको थियो । जसमा जम्मा परिवार संख्या मध्ये ४१५१ परिवारले प्रसुतिका लागी सर्वप्रथम स्वास्थ्य चौकी जान्छौ भनी उत्तर दिए, २०४३ परिवारले अस्पताल वा क्लिनिकमा सुत्केरी गराउछौ भनी उत्तर दिए भने ७६८ अर्थात ७.४६ प्रतिशत परिवारले सर्वप्रथम घरमै सुत्केरी गराउछौ भनी उत्तर दिएको पाईयो । सर्वप्रथम घरमै सुत्केरी गराउँछौ भन्नेको संख्या कम देखिएतापनि यसले मातृशिशु मृत्युको जोखिम भने वढाउने सम्भावना रहन्छ । त्यसकारण नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका स्वास्थ्य चौकीहरु र अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई Zero home delivery गराउनका लागी प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ । सोही अनुसारका जनचेतनामुलक कार्यक्रम आमासमुह मार्फतसंचालन गर्दा वढी प्रभावकारी देखिन्छ ।

तालिका नं. ६१ प्रसुतिका लागी सर्वप्रथम जाने स्थानका आधारमा परिवार संख्याको विवरण

वार्ड	अस्पताल/ क्लिनिक	अस्पताल/ क्लिनिक घरमै	घरमै	नजिकको स्वास्थ्य संस्था	नजिकको स्वास्थ्य संस्था अस्पताल/ क्लिनिक	नजिकको स्वास्थ्य संस्था अस्पताल/ क्लिनिक घरमै	नजिकको स्वास्थ्य संस्था घरमै

1	82			2	429	437	394
2	670	15	45	117	8	1	3
3	3		107	928	2	111	4
4	95	20	139	784	45	10	223
5	21			1116	12		
6			1	438	661	2	17
7	275	76	475	20	26	24	18
8	422			599	4		1
9	223	159	1	147	856	15	11
जम्मा	1791	270	768	4151	2043	600	670

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.१० खानेनुन प्रयोगका आधारमा परिवार संख्या

खानामा प्रयोग हुने नुनका कारणबाट उत्पन्न हुने रोगहरुको जोखिमबाट बच्नका लागी सरकारले देशभरी नै आयोडिन नुनको आपूर्ति गरीरहेको छ र विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम मार्फत आयोडिन नुन खानका लागी नागरिकलाई सचेत गरिरहेको पाईन्छ । फलस्वरुप यस भजनी नगरपालिका भित्र अहिले पनि ११९२७ अर्थात ९९.३८ घरपरिवारले आयोडिन नुन प्रयोग गरेको पाईयो भने जम्मा ४१५ अर्थात ४.०३ प्रतिशतले धुलो वा ढिक्का खुला नुन प्रयोग गरेको पाईयो । वडागत रुपमा यसको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६२ आयोडिन नुन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

घरमा कस्तो नुन प्रयोग गर्नुहुन्छ ?			
वार्ड	आयोडिन भएको नुन (दुई बच्चाको छाप भएको)	धुलो खुल्ला - नुन	जम्मा
1	1164	180	1344
2	833	26	859
3	1122	33	1155
4	1266	50	1316
5	1090	59	1149
6	1107	12	1119
7	891	23	914
8	1015	11	1026
9	1390	21	1411
जम्मा	9878	415	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

५.२.१२ भजनी नगरपालिका भित्र सञ्चालित एम्बुलेन्स बिवरण

नगरवासीहरुलाई छिटो छरितो सेवा प्रदान गरी हुन सक्ने जोखिमबाट बचाउने उद्देश्यका साथ भजनी नगरपालिकामा रहेका ३ वटै स्वास्थ्य संस्थामा एक, एक गरी ३ वटा एम्वुलेन्स सेवाहरु रहेका छन् । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ६३ नगरपालिका भित्र रहेका एम्बुलेन्स सेवाको विवरण

वडा नम्बर	संस्थाको नाम	एम्बुलेन्स नं	मोबाईल नम्बर

स्रोतः स्वा.शाखा, भजनी नगरपालिका, २०७५

५.२.१३ स्वास्थ्य स्वयम् सेवीकाको विवरण

नेपाल सरकारको स्वास्थ्य नीति अनुसार प्रत्येक वडामा त्यहाँको जनसंख्या अनुसार महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेवीकाहरु राख्ने रहेको छ । जसले हाल नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुधार ल्याउन ठूलो भूमिका निर्वाह गरेका छन् । ग्रामीण जनताको स्वास्थ्य क्षेत्रको विकास गर्नका लागी प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक सेवा प्रदान गर्दै आईरहेका यीनले खासगरी आमा र ५ वर्षमुनिका वालवालिकाको स्वास्थ्य सुधारमा महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ । भजनी नगरपालिका अन्तर्गत ५८ स्वांस्वयम् सेवीका रहेका छन् । त्यसैले नगरपालिकाले पनि स्वास्थ्य स्वयम् सेवीकाको भूमिकालाई अझै वलियो बनाउनका लागी उत्प्रेरकमूलक कार्यक्रमका संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ६४ स्वयम् सेविकाको विवरण

<table>
<tr><th rowspan="3">वडा नं.</th><th rowspan="3">गर्भावस्था/प्रसूति अवस्था/सुतकेरी पछिको ६ हप्ताभित्र मृत्यु भएका महिला</th><th rowspan="3">जीवित नवजार शिशु संख्या</th><th rowspan="3">मृत जन्म नवजात शिशु</th><th rowspan="3">जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु</th><th rowspan="3">१५-५९ बर्षका महिलाको संख्या</th><th colspan="4">परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने</th><th rowspan="3">महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या</th></tr>
<tr><th colspan="2">महिला</th><th colspan="2">पुरुष</th></tr>
<tr><th>स्थायी</th><th>अस्थायी</th><th>स्थायी</th><th>अस्थायी</th></tr>
<tr><td>१</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>८</td></tr>
<tr><td>२</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>६</td></tr>
<tr><td>३</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>१२</td></tr>
<tr><td>४</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>१०</td></tr>
<tr><td>५</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>१५</td></tr>
<tr><td>६</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>१४</td></tr>
</table>

७										१०
८										१२
९										११
	जम्मा	५२४	९	०	०	७४४	३२१२	१२	७११	९८

स्रोतः स्वास्थ्य शाखा, भजनी नगरपालिका २०७५

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानी सुविधाको अवस्था

खानेपानी तथा सरसफाई सेवा आधारभुत मानव अधिकारको रुपमा स्थापित छ। खानेपानीको पहुँचलाई नेपालको संविधानमा मौलिक हकको रुपमा नै व्याख्या भएबाट यस क्षेत्रमा थप जोड दिनु आवश्यक भएको छ । चौधौ आवधिक योजना अनुसार हाल खानेपानी सेवाको संरचना पुगेको जनसंख्या ३.६ प्रतिशत रहेको छ। अझैपनि वर्षेनी पानीजन्य रोगबाट ग्रामीण भेगमा मृत्यु हुनेको संख्या अधिक रहेको छ। तराई क्षेत्रमा जमिनमुनि थोरै सतहमा पानी निस्कने भएतापनी पिउनयोग्य पानीमा भने अझै कमै नागरिकहरुको पहुँच पुगेको देखिन्छ। यस भजनी नगरपालिकामा ९७.८० प्रतिशत मानिसहरुले अहिले सम्म ट्युवेल वा हातेपम्पबाट पानीको प्रयोग गरिरहेका छन् भने जम्मा १.५३ प्रतिशत मानिसले मात्र खानेपानीको सेवा धाराबाट लिईरहेको पाईयो। स्वास्च्छ खानेपानीको प्रयोग गर्ने परिवार संख्या वडा नं. ९ मा वढी रहेको पाईन्छ । नगरपालिकाको केन्द्र र पुरानो बजार भएका कारण वार्ड नं. ३ मा धारा।पाईपबाट पनि खानेको संख्या सबभन्दा धेरै ६७ घरपरिवार रहेको छ जो अरु वार्डहरु भन्दा बढी छ। त्यसैगरी स्वच्छ खानेपानी सेवाबाट वार्ड नं. ९ को दुईटा घरधुरी बंचित भएको देखिन्छ। अन्य विवरण तलको तालिकाबाट हेर्नसकिन्छ।

तालिका नं. ६५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

यस परिवारले पिउने खानेपानीको मुख्य स्रोत कुन हो					
वार्ड	टुबेल /हाते पम्प	ढाकिएको इनार / कुवा	धारा /पाईप	नदी खोला	जम्मा
1	1298	1	45		1344
2	854	3	2		859
3	1088		67		1155
4	1316				1316
5	1128	13	8		1149
6	1105		14		1119
7	897	2	15		914
8	1024	1	1		1026
9	1397	7	5	2	1411
जम्मा	10067	8	157	2	10293
%	97.80%	0.08%	1.53%	0.02%	

५.३.२ शौचालयको प्रयोगको अवस्था

मुलुकलाई खुला दिसापिसाब मुक्त क्षेत्रको घोषणा गरी वातावरणीय सरसफाईमा विशेष जोड दिने र खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रको दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्ने अपेक्षा नेपाल सरकारको रहेको छ। सोही लक्ष्य पूरागर्न सरकारलाई मद्दत पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ भजनी नगरपालिकाले पनि २०७३ सालमा नगरपालिकालाई खुला दिसापिसाब मुक्त नगरपालिका भनि घोषणा गरेको थियो।

नगरपालिकाको वस्तुस्थिती विवरण २०७५ अनुसार नगरपालिकाको कुल घरपरिवार १०२९३ मध्ये ८२५४ अर्थात ८०.१९ प्रतिशत घरपरिवारमा साधारण शौचालय रहेको छ भने १०८२ अर्थात १०.५१ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्लसभएको (सेफ्टी ट्याङ्की) र बाथरुम पनि भएको शौचालय रहेको पाइएको छ। ९५७ वटा घरपरिवारमा अझैपनि कुनैप्रकारको शौचालय नरहेको पाईयो। शौचालयका साथसाथै नुहाउनका लागी वाथरुमको प्रयोग गर्ने परिवारहरु पनि रहेको पाईयो। नगरपालिका खुला दिसापिसाब मुक्त भईसकेको कारण शौचालय नबनेका घरपरिवारहरुको विवरण लिई बनाउनकालागी सहयोग तथा सल्लाह दिई पूर्णसरसफाई युक्त नगरपालिका बनाउनका लागी योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ। सानो सङ्ख्याले मात्र खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब गर्दासमेत समुदायको ठूलो हिस्साको जनस्वास्थ्य प्राणघातक संक्रामक रोगहरूको जोखिममा पर्ने हुँदा चर्पी प्रयोगलाई अनिवार्य गर्ने र चर्पीको गुणस्तर सुधारमा ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ। शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं.. ६६ शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

शौचालय प्रयोगको अवस्था						
वार्ड	चर्पी नभएको	साधारण शौचालय	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेफ्टिक ट्याङ्की)	बाथ रुम भएको	जम्मा
1	127	1016	107	78	16	1344
2	161	694		1	3	859
3	103	718	4	299	31	1155
4	80	1024	2	199	11	1316
5	120	996	12	9	12	1149
6	12	913		191	3	1119
7	178	659	44	26	7	914
8	77	943		4	2	1026
9	99	1291	2	18	1	1411
जम्मा	957	8254	171	825	86	10293

५.३.३ शौचालयको प्रयोगको अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका मुख्य स्थान जस्तै: वसपार्क, वजारक्षेत्र, पार्कहरुमा आउने नागरिकहरुलाई दिसापिसाबका लागी सुविधाहोस् साथै वातावरणीय सरसफाईमा मद्दत पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ नगरपालिकाका विभिन्न ५ स्थानमा सार्वजनिक शौचालय रहेको पाईयो। तर ती

शौचालयहरुलाई सुविधाजनक, सफा र स्वच्छ बनाउनका लागी उचित व्यवस्थापनको आवश्यकता रहेको छ । जसका लागी नगरपालिकाले उचित योजना सहित यसतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । साथै दिन प्रतिदिन वढ्दै गईरहेको शहरीकरणले गर्दा नगरको वातावरणमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्षरुपमा असरपर्ने भएका कारण अन्यवडाका पनि वजारक्षेत्रमा पर्यटकीय गन्तव्यहरुमा सार्वजनिक शौचालयको निर्माण र उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस नगरपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक शौचालयको विवरण तपशिल वमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ६७ सार्वजनिक शौचालयको विवरण

क्र.स.	विवरण	ठाउँको नाम	जम्मा सदस्य

५.३.४ फोहोरमैला व्यवस्थापन

स्वच्छ नगरपालिका, हरित नगरपालिका भन्ने अवधारणा अनुरुप नगरपालिकालाई वातावरणमैत्री बनाउनका लागी नगरपालिकाले सरसफाई सम्वन्धि अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्ने देखिन्छ । खुला दिसापिसाबमुक्तले मात्र नगरपालिकालाई स्वस्थ र सफा राख्न सकिदैन । दैनिक जसो सार्वजनिक स्थल, वजार, घरबाट निस्कने फोहोरमैलाका उचित व्यवस्थापन गर्नाले मात्र सुन्दर नगरपालिका सफा नगरपालिका बनाउन सकिन्छ । जसले विश्वको वढ्दो तापमानलाई घटाउनका लागी मद्दत पुग्दछ । जसका लागी नगरपालिकाले फोहोर व्यवस्थापनका लागी ल्याण्डफिल साईटको पहिचान गरि त्यसको IEE पनि गर्नुपर्ने हुन्छ । टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने फोहोरको वर्गिकरणगरी पुनः प्रयोग गर्न सकिने वस्तुलाई रिसाईकिलिङकालागी जम्मा गर्न नागरिकलाई जिम्मेवार र सचेत बनाउनुपर्ने देखिन्छ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागी नगरपालिकामा भएका प्रयास ।

तालिका नं.६८ नगरपालिका क्षेत्रमा निस्कने फोहोरमैला सम्वन्धि विवरण

क्र.सं.	फोहोरमैला व्यवस्थापन	ल्याण्डफिल साईट को व्यवस्था	कुहिने नकुहिने वस्तुको वर्गिकरण	सरसफाई व्यवस्थापन सवारी साधनको अवस्था

५.३.५ फोहोर विसर्जन, करेसावारी आदिका आधारमा घरधुरी संख्या

नगरवासीहरुले आफ्नो घरभित्रबाट निस्कने फोहोरमैलाको व्यवस्थापन कसरी गर्दछन् भन्ने कुरा पत्तालगाउनका लागी यो तथ्यांक संकलन गरिएको हो । जसबाट स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धिको चेतनाको स्तर जाँच्न र आगामी दिनमा नगरपालिकालाई पूर्ण सफा नगरपालिका घोषणा गर्नका लागी नगरपालिकाले आफ्नो वार्षिक तथा आवधिक योजनामा यस विषय सम्वन्धि कार्यक्रम तयार पार्न यो तथ्यांकले मद्दत पुर्‍याउने छ । यस नगरपालिकामा रहेका कुल घरधुरी संख्या १०२९३ मध्ये ६६४१ अर्थात ६४.५२ प्रतिशत घरपरिवारले निश्चित स्थान खाल्डोमा फाहोर फाल्ने गरेको देखियो । त्यसैगरी जैविक अजैविक फोहोर व्यवस्थापनमा ३०.५१ प्रतिशत घरपरिवारले मात्र जैविक अजैविक छुट्याई फोहोर व्यवस्थापन गर्ने गरेको, १०.६६ प्रतिशत परिवारले करेशावारीमा फाल्ने गरेको यस तथ्यांकले देखाउँछ भने अझै पनि २२.२९ प्रतिशत परिवारले फोहर जथाभावी फल्ने पाइएको छ ।

करेसावारीमा विभिन्न प्रकारका मलको प्रयोग गर्ने घरपरिवारमा २८.३६ प्रतिशतले कम्पोष्ट गोबरको प्रयोग गर्ने गरेको पाईएको छ । त्यसैगरी, तरकारीमा लाग्ने विभिन्न प्रकारका रोग तथा किराहरुबाट बचाउन र छिटो, धेरै तरकारी फलाउने उद्देश्का साथ करेसावारीमा विषादीको प्रयोग गर्ने घरपरिवार. २५.३६ प्रतिशत रहेको पाईयो भने नगर्नेमा ७४.६४ प्रतिशत रहेको छ । यस्ता विषादीले स्वास्थ्यमा पार्ने असरका वारेमा विभिन्न समुहहरुमार्फत नगरपालिकाले सचेतनामुलक कार्यक्रम संचलनगर्नुपर्ने देखिन्छ । फोहोरको व्यवस्थापन र करेसावारी सम्वन्धि वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ६९ फोहोर विसर्जन, करेसावारीको प्रयोगका आधारमा घरधुरी संख्या

घरबाट निस्केको फोहोर कहाँ विसर्जन गर्नु हुन्छ					जैविक - अजैविक छुट्टै	
वार्ड नम्बर	करेसाबारीमा	जथाभावी	निश्चित स्थान / खाल्डो	जम्मा	छ	छैन
1	37	872	435	1344	७४	1270
2	442	80	337	859	360	499
3	34	366	755	1155	205	950
4	74	38	1204	1316	782	534
5	16	113	1020	1149	529	620
6	18	4	1097	1119	746	373
7	128	186	600	914	426	488
8	6	330	690	1026	48	978
9	342	304	765	1411	171	1240
जम्मा	1097	2294	6641	10293	3140	6952

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण २०७५

घरमा करेसाबारी छ / छैन			करेसाबारी मल प्रयोग					करेसाबारीमा बिसदीको प्रयोग		जम्मा
वार्ड	छ	छैन	जम्मा	कम्पोस्ट / गोवर	छासमिस	जैविक	रसायनिक	छ	छैन	
1	1019	325	1344	543	38	427	11	291	1053	1344
2	760	99	859	448	278	26	8	317	542	859
3	985	170	1155	158	651	29	147	579	576	1155
4	923	393	1316	496	241	115	71	327	989	1316
5	668	481	1149	623	2	40	3	256	893	1149
6	806	313	1119	228	376	110	92	332	787	1119
7	437	477	914	97	105	203	32	201	713	914
8	840	186	1026	324	4	504	8	306	720	1026
9	1015	396	1411	2	5	1006	2	1	1410	1411
जम्मा	7453	2840	10293	2919	1700	383	374	2610	7683	10293
	72.41%	27.59%						25.36%	74.64%	100.00%

५.३.६ व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाई

कुनैपनि ठाउँको सभ्यता जनाउने भनेको उक्तठाउँमा वसोवास गर्ने नागरिकहरुको व्यक्तिगत सरसफाई तथा आफ्नो घर र घरवरपरको वातावरण कस्तो छ भन्ने कुरालेपनि निर्धारण गर्दछ । जसले उक्त ठाउँको स्वास्थ्य अवस्थाका बारेमा पनि सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ । घरधुरी सर्वेक्षणका क्रममा यस नगरपालिका विभिन्न वडामा वस्ने परिवारहरुमा ९३.५४ प्रतिशत घरपरिवारका सदस्यहरुले खाना खानुभन्दा अगाडी र दिशापिसाब गरिसकेपछि साबुन पानीले हातधुने गरेको पाईयो । त्यसैगरी ६७.०६ प्रतिशत घरपरिवारले कुहिने फोहोर चिज वस्तुलाई खाल्डोमा हाल्ने गरेको पाईयो । भाडा धोईसके पछि चाङ वा सफाठाउँमा सुकाउने घरपरिवारमा ४६.५१ प्रतिशत रहेका छन्, ८१.०४ प्रतिशत घरपरिवारको घरआँगन सफाहुने गरेको पाईयो । अधिकांस ग्रामीण क्षेत्रमा गाईवस्तुको गोठ आफू वस्ने घरसँग हुने गरे भएतापनी यस नगरपालिकामा ५७.२५ घरपरिवारमा गाईभैसी र अन्य वस्तुभाउको गोठ छुट्टै रहेको छ । त्यसैगरी यस नगरपालिकामा अधिक ग्रामीण वस्ती रहेकाले अधिकांस कच्ची घरहरु रहेका छन् । सरसफाईको दृष्टिकोणले हेर्ने हो भने ७५.६२ घरपरिवारहरुले घरको भित्री भित्ता लिपपोत गरेको भेटियो भने ७६.८२ प्रतिशतले घरको वाहिरी भित्तापनि लिपपोत गरेको देखियो । वडागत रुपमा व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाईको अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७० व्यक्तिगत तथा घरेलु सरसफाइको अवस्थाका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्था							
वार्ड	साबुन पानीले हात धुने	फोहर व्यवस्थापन खाल्डो	भाँडा सुकाउने ठाउँ	घर आगन सरसफाई	गाइ भैंसी वस्तुभाउ राख्ने छुट्टै गोठ भएको	घरको भित्री भित्ता लिपपोत गरिएको	घरको बाहिरी भित्ता लिपेको
1	1278	435	70	535	510	616	615
2	493	337	452	649	520	758	726
3	1102	755	443	1067	868	1080	1079
4	1307	1204	239	1277	961	1236	1232
5	1068	1020	522	823	708	877	860
6	1115	1097	1022	1098	903	1070	1062
7	893	600	643	858	534	712	714
8	1021	690	798	991	360	710	709
9	1351	765	598	1043	529	725	910
जम्मा	9628	6903	4787	8341	5893	7784	7907
	93.54%	67.06%	46.51%	81.04%	57.25%	75.62%	76.82%

५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण

५.४.१ लिंग अनुसार बालवालिकाको (उन्नाईस वर्ष मुनिका) विवरण

नेपालको वालवालिका सम्वन्धि ऐन २०७५ अनुसार वालवालिका भन्नाले १९ वर्ष उमेर पूरा नगरेको व्यक्ति सम्झनुपर्दछ । यो भन्दा पहिला वालवालिका सम्वन्धि ऐन २०४८ अनुसार वालवालिका भन्नाले १६ वर्ष उमेर पूरा नभएकालाई वालवालिका भनिन्थ्यो । भजनी नगरपालिकामा कुल जनसंख्याको ३६.७३ प्रतिशत जनसंख्या वालवालिकाको रहेको छ । वालवालिकाको सबैभन्दा वढी संख्या वडा नं. ५ मा २८८६ रहेको छ भने सवैभन्दा कम वडा नं. ९ मा १२७८ रहेको छ । वडागत लिंग अनुसार वालवालिकाको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ७१ लिङ्ग र उमेर अनुसार वालवालिकाको विवरण

वार्ड	० - ५ वर्ष			६ - १२ वर्ष			१३ - १९ वर्ष			कुल जम्मा
	पुरुष	महिला	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
1	374	278	652	481	516	997	530	578	1108	2757
2	275	233	508	327	337	664	370	355	725	1897
3	314	266	580	373	425	798	510	490	1000	2378
4	368	317	685	537	567	1104	634	662	1296	3085
5	404	354	758	485	520	1005	588	535	1123	2886
6	227	246	473	319	354	673	418	462	880	2026
7	324	275	599	376	415	791	445	452	897	2287
8	268	233	501	383	371	754	434	397	831	2086
9	158	149	307	214	223	437	280	254	534	1278

जम्मा	2712	2351	5063	3495	3728	7223	4209	4185	8394	20680
			8.99%			12.83%			14.91%	36.73%

५.४.२ कामदारको रुपमा घर वाहिर रहेका बालवालिका

यस नगरपालिकामा रहेको १९ वर्ष सम्मका वालवालिकाको कुल परिवार १०२९३ मध्ये ८६ परिवारबाट १६ वर्षमुनिका वालवालिका अन्यत्र कामगर्नको गएको पाईयो जसमा होटल रेष्टुरेन्टमा कामगर्ने वालवालिकाको संख्या वढीरहेको पाईन्छ त्यसमा पनि वालिकाहरुको संख्या वढी रहेको छ । नेपालको संविधानले वालवालिकाको हक सम्वन्धि धारा ३९ मा नै मौलिकहकहरुको व्यवस्थागरेको छ । नेपालको कानुनले कुनैपनि वालवालिकालाई जोखिमपूर्ण कार्य लगाउन नपाउने व्यवस्था गरेको छ। १४ वर्ष उमेर नपुगेका वालवालिकालाई श्रमिकका रुपमा कुनैपनि काममा लगाउन नपाउने व्यवस्था रहेको छ ।

होटल रेष्टुरेन्ट जस्ता क्षेत्रमा वालवालिकाहरु माथी मानसिक, शारिरीक तथा यौनहिंसा हुने वढी जोखिम भएका कारण यस्ता क्षेत्रमा वालवालिकालाई काममा नपठाउन र काममा नराख्न घरपरिवार तथा व्यवसायिलाई सचेत पार्न नगरपालिकाले जरुरी देखिन्छ । यस्ता श्रममा गएका वालवालिकाको पहिचान गरी अभिभावकलाई आयमुलक कार्यको लागी सहयोग गर्ने र वालवालिकालाई शिक्षा आर्जन गराउनकालागी नगरपालिकाले विशेष कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ । एक जना वालवालिका मात्र श्रममा देखापरे पनि नगर क्षेत्रलाई वालमैत्री बनाउनका निम्ती अप्ठ्यारो पर्न जान्छ । यस नगरपालिकामा रहेका जम्मा ९ वटा वडा मध्ये सबै वडाहरुबाट वालवालिका अन्यत्र कामगर्न गएको देखियो जसमा ७ र ९ वार्डबाट बढी गएको देखिएको छ ।

तालिका नं. ७२ वाल वालीका अन्यत्र काम गर्न गएका आधारमा परिवार संख्या विवरण (उमेर १६ वर्ष भन्दा कम भएका)

तपाईको घरबाट १६ वर्षभन्दा कम उमेरका केटा - केटी अरुकोमा काम गर्न गएका छन् ? (बाल श्रमिक)				
वार्ड	घरेलु कामदार	होटेल / रिसोर्ट / रेस्टुराँ	उद्योग / व्यपार	जम्मा
1	11			11
2	3		1	4
3	6		1	7
4	6	6		12
5		6	1	7
6	5			5
7	11	2	6	19
8			1	1
9	12	4	4	20
जम्मा	54	18	14	86

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.३ अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या

२०६८ को जनगणना अनुसार नेपालको कुल जनसंख्याको १.९४ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको रहेको छ । जसमा शारिरीकरुपमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ३६.३ प्रतिशत रहेका छन् । नेपालको संविधानले अपाङ्गता भएका नागरिकलाई विविधताको पहिचान सहित मर्यादा र आत्मसम्मानपूर्वक जीवनयापन गर्न पाउने र सार्वजनिक सेवा तथा सुविधामा समान पहुँचको हक स्थापित गरेको छ । नेपाल सरकारले विभिन्न अन्तराष्ट्रिय महासन्धिहरुको कार्यान्वयनका लागी समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम, आर्थिक, सामाजिक तथा राजनीतिक समावेशीकरण, सकारात्मक विभेद तथा निजामति सेवामा आरक्षण, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुद्धारा संञ्चालित संघसंस्थाहरु मार्फत अपाङ्गता भएका क्षेत्रका कार्यक्रमहरु सञ्चालन, पूर्ण असक्त र अति अशक्तहरुका लागी सामाजिक सुरक्षा भत्ता एवम् व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमपनि संचालन गर्दै आएको छ ।

यस भजनी नगरपालिकामा पनि जम्मा जनसंख्यामा १२८४ अर्थात २.२८ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भए व्यक्तिहरुको रहेको छ । जसमा शारिरीक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु वढी रहेका छन् । अपाङ्गता भएका व्यक्ति सबैभन्दा वढी वडा नं. ७ मा २३४ जना रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ८ मा ५७ जना रहेका छन् । नगरपालिका आफै स्थानीय सरकार भएका कारण अपाङ्गता भएका व्यक्ति लक्षित सिपमुलक, आयमुलक कार्यक्रमका साथसाथै, अपाङ्गता भएका वालवालिकाहरुका लागी विशेष शिक्षाको व्यवस्था गर्नका लागी निदृष्ट योजनाहरु बनाई कार्यान्वन गर्नुपर्ने देखिन्छ । वडागत रुपमा नगरपालिकामा भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.७३ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका आधारमा जनसंख्या विवरण

अपाङ्गता अनुसारको जन्संख्या				
वार्ड	पु	म	जम्मा	कुल जन्शंख्यामा %
1	52	47	99	0.18%
2	34	41	75	0.13%
3	65	48	113	0.20%
4	186	129	315	0.56%
5	109	80	189	0.34%
6	77	44	121	0.21%
7	136	98	234	0.42%
8	31	26	57	0.10%
9	32	49	81	0.14%
जम्मा	722	562	1284	2.28%
अपाङ्गता (%) लिङ्ग अनुसार	56.23%	43.77%		

अपाङ्गताको प्रकार										
वार्ड	अटिज्म सम्वन्धि अपाङ्गता	दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता	बौद्विक अपाङ्गता	मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता	वहु अपाङ्गता	शारिरिक अपाङ्गता	श्रवण दृष्टि विहिन अपाङ्गता	सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता (वहिरा, सुस्त श्रवण)	स्वर र वोलाई सम्बन्धि अपाङ्गता	जम्मा
1		10	2	3	3	68		3	10	99
2		12	13	4	1	33	1	7	4	75
3		7		19	1	67	1	7	11	113
4		43	3	19	5	181	2	40	22	315
5		37	2	20	5	86	2	29	8	189
6	1	19		8	4	72	2	10	5	121
7	1	59	7	16	13	83	1	43	11	234
8		5	2			39		2	9	57
9	2	13	1	5	3	44		4	9	81
जम्मा	4	205	30	94	35	673	9	145	89	1284
%	0.31%	15.97%	2.34%	7.32%	2.73%	52.41%	0.70%	11.29%	6.93%	100.00%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.४ अपांगता परिचयपत्रका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भजनी नगरपालिकाको कुल जनसंख्यमा २.२८ प्रतिशत अपांगता भएका व्यक्तिहरु रहेका छन्। अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणका हेतु नेपालसरकारले अपांगताको प्रकारका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्ने गरेको छ।

अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्नका लागि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गताका आधारमा शारीरिक अपाङ्गता, दृष्टिविहीन र न्यून दृष्टियुक्त, स्वरबोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता, सुस्त श्रवण र बहिरा, श्रवण दृष्टिविहिनता, मानसिक अपाङ्गता, बौद्धिक अपाङ्गता, बहुअपाङ्गता गरी सात किसिमले र गाम्भीर्यताका आधारमा तह **क** (रातो रङको परिचयपत्र), तह **ख** (नीलो रङको परिचयपत्र), तह **ग** (पहेलो रङको परिचयपत्र) र तह **घ** (सेतो रङको परिचयपत्र) गरी चार तहमा विभक्त गरी परिचय पत्र वितरण गर्ने कार्य सुरु गरिएको छ।

अपांग परिचय पत्र महिला विकास शाखामार्फत वितरण गर्ने गरिन्छ। यस भजनी नगरपालिकामा जम्मा अपांगता भएका व्यक्तिहरु मध्ये २८.९७ प्रतिशतले मात्र परिचय पत्र प्राप्त गरेको देखिन्छ। अझैपनि ७१.०३ प्रतिशतले परिचयपत्र नपाएको देखिन्छ। परिचय पत्र पाएका मध्ये २५.८१ प्रतिशत व्यक्तिले निलो अर्थात **ख** वर्गको परिचयपत्र पाएको देखिन्छ। १७.७४ प्रतिशतले रातो अर्थात **क** वर्गको परिचय पत्र पाएको देखिन्छ।

तालिका नं. ७४ अपांगता परिचय पत्रका आधारमा जनसंख्याको विवरण (जम्मा)

यदि अपाङ्गता भएको भए, परिचयपत्र भए नभएको ?				
वार्ड	छ	छैन	जम्मा	% (वार्ड अनुसार)
1	35	64	99	2.73%
2	23	52	75	1.79%
3	42	71	113	3.27%
4	65	250	315	5.06%
5	43	146	189	3.35%
6	63	58	121	4.91%
7	38	196	234	2.96%
8	40	17	57	3.12%
9	23	58	81	1.79%
जम्मा	372	912	1284	
%	28.97%	71.03%		

परिचयपत्रको प्रकार					
वार्ड	निलो परिचयपत्र (ख वर्ग)	पहेलो परिचयपत्र (ग वर्ग)	रातो परिचयपत्र (क वर्ग)	सेतो परिचयपत्र (घ वर्ग)	जम्मा
1	9	13	4	9	35
2	10	3	6	4	23
3	15	4	6	17	42
4	9	28	17	11	65
5	6	9	14	14	43
6	18	22	4	19	63
7	9	9	2	18	38
8	14	5	5	16	40
9	11	4	8		23
जम्मा	96	97	66	108	372
%	25.81%	26.08%	17.74%	29.03%	100.00%

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.५ अपांगता भएको अवस्थाका आधारमा जनसंख्याको विवरण (जम्मा)

अपांगताहुने निश्चित समय या उमेर नभई जुनसुकै समयमापनि हुन सक्दछ । यस नगरपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षणका क्रममा अपांगताको मुख्य ४ वटा कारणहरुको तथ्यांक संकलन गरिएको थियो । जसमा जन्मजात अपांगता हुनेको संख्या ४६५ रहेको छ। यो संख्या सबैभन्दा वढी वडा नं. ७ मा १०३ जना देखिन्छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ९ मा २९ जना देखिन्छ। त्यसैगरी, अपांगताको कारणमा ९४ जना जन्मदाको समयमा अपांग भएको तथ्यांक पाईएको छ । जन्मजात अपांगता हुनुमा गर्भावस्थामा हुनेगरेको स्वास्थ्य परिक्षण, खानपान र रहन सहनको मुख्य भूमिका रहन्छ । त्यसकारण कुनै पनि

वालवालिकाले अपांग भएर जन्मन नपरोस भन्नकालागी नगरपालिकाले गर्भावस्थामा हुन सक्ने जोखिम र वच्चामा त्यसको प्रभावबारे विभिन्न आमासमुह, महिला समूहमा कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने जरुरी देखिन्छ ।

तालिका नं. ७५ अपांगताको अवस्थाका आधारमा जनसंख्या विवरण

अपाङ्गता भएको अवस्था कुन हो खुलाउने ।					
वार्ड	जन्म पश्चात (दुर्घटनाको कारण)	जन्म पश्चात (रोगको कारण)	जन्मजात	जन्मदको समयमा	जम्मा
1	24	30	36	9	99
2	12	16	41	6	75
3	26	39	40	8	113
4	124	82	84	25	315
5	59	44	63	23	189
6	20	61	37	3	121
7	74	52	103	5	234
8	8	17	32		57
9	10	27	29	15	81
जम्मा	357	368	465	94	1284
%	27.80%	28.66%	36.21%	7.32%	100.00%

यदी दृष्टि संबन्धि अपाङ्गता भए				
वार्ड	दृष्टि विहिनता)	न्यून दृष्टियुक्त	पुर्ण दृष्टि विहिन	जम्मा
1	1	6	3	10
2	1	7	4	12
3		4	3	7
4	8	27	8	43
5	3	26	8	37
6	2	12	5	19
7	1	51	7	59
8	1	1	3	5
9	4	7	2	13
जम्मा	21	141	43	205

यदी सुनाई सम्बन्धि अपाङ्गता भए			
वार्ड	वहिरा	सुस्त श्रवण	जम्मा
1	1	2	3
2	4	3	7
3	2	5	7
4	11	29	40
5	8	21	29

6		10	10
7	2	39	41
8	2		2
9	1	3	4
जम्मा	31	112	143

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.६ महिला हिसां सम्वन्धी विवरण

महिला भएर जन्मनु र त्यसमा सामाजिक लैंगिकताको दृष्टिकोणले समाजले गर्ने अनुचित वोली, कार्य वा व्यवहार जसले महिलाको आत्म सम्मानमा चोट पुग्दछ । त्यस्ता कार्य तथा व्यवहारलाई नै महिला हिंसा मानिन्छ । राष्ट्रिय जनसांख्यकीय तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०११ अनुसार ८५ प्रतिशत महिलाहरुले श्रीमानबाट शारिरीक तथा मानसिक हिंसा भोगीरहेको छन् । नेपालमा लैंगिक हिंसा र घरेलु हिंसा सम्वन्धि विभिन्न कानुनहरु निर्माण भएतापनि यसको प्रभावकारी कार्यान्वय भएको पाईदैन । ग्रामीण क्षेत्र, अशिक्षित महिलाहरु यो कानुनका विषयमा नै जानकर भएको पाईदैन । भने कतिपयले आफुमाथी भएको हिंसालाई वाहिर पनि ल्याउन चाहदैनन । विगत १ वर्षको तथ्यांक हेर्दा यस भजनी नगरपालिकामा पनि ४ जना महिला घरेलु हिंसाबाट पिडित भई प्रहरीकहाँ उजुरी परेको देखिन्छ । जसमध्ये २ जना घरनिकाला तथा २ जना सम्बन्ध विच्छेदमा परेको देखिन्छन् । नगरपालिकामा न्यायिक समितिको गठन भईसकेका कारण अहिले प्रहरीकहाँ फौजदारी, सार्वजनिक मुद्दावाहेक कमैसंख्यामा पिडीत आउने गरेको देखिन्छ ।

तालिका नं. ७६ विगत २ वर्षमा प्रहरीकहाँ महिलाहिंसा सम्वन्धि परेको उजुरी विवरण

वडा नम्बर	हिंसाको किसिम अनुसार पिडितको संख्या					
	कृटपिट	मानसिक वा गालीगलौज	अपहेलना	घर निकाला	सम्बन्ध विच्छद	वेचविखन
२				१	१	
४				१		
५						
६					१	
७						
८						
जम्मा	०	०	०	२	२	०

श्रोतः इलाका प्रहरी कार्यालय, भजनी, २०७५

३.४.४ वेवारिसे तथा असहाय नागरिकको विवरण

वडा नं.	वेवारिसे तथा असहाय महिला		बालबालिका		ज्येष्ठ नागरिक		अपाङ्गता भएका व्यक्ति	
	संख्या	संरक्षक	संख्या	संरक्षक	संख्या	संरक्षक	संख्या	संरक्षक
४	०		५	छैनन	०		०	
६	०		६	गोतियार	०		०	
७	२	छैनन	३	छैनन	०		०	
८	०		१	नानानानी			०	

५.४.७ वालवालिकाहरुको हत्या अपहरण सम्वन्धी विवरण

विगत १ वर्ष भित्र यस भजनी नगरपालिकामा रहेको प्रहरी कार्यालयमा वालवालिका माथि भएको हिंसा बारे उजूरी नपरेको देखियो ।

तालिका नं. ७७ वालवालिकामाथीको हिंसा सम्वन्धि विवरण

घटना विवरण	घटेका घटना सङ्ख्या	उजुरी परेका सङ्ख्या	अदालतमा मुद्दा परेका सङ्ख्या	पीडित बनाइएका बालबालिकाको सङ्ख्या			उद्दार गरिएका बालबालिकाको सङ्ख्या		
				बालिका	बालक	जम्मा	बालिका	बालक	जम्मा
अपहरण	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हत्या		०	०	०	०	०	०	०	०
यौन हिंसा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०

श्रोतः इलाका प्रहरी कार्यालय, वेलौरी, २०७५।९।२९

५.४.८ द्वन्द्वबाट पिडीत भएका आधारमा परिवार संख्याको विवरण

नगरपालिकाको कुल घरधुरी मध्ये गत विगतमा द्वन्द्वबाट प्रभावित भएका परिवार संख्या १२६ रहेका छन् । जसमध्ये १६ जनाको मृत्यु भएको, २५ जना घाईते तथा अपंगता भएको, ८५ जना शारिरीक यातानाबाट पिडीत रहेका छन् । द्वन्द्वबाट सवैभन्दा वढी प्रभावित घरपरिवार वडा नं. ४ मा ४९ जना रहेका छन् । वडागत विवरण तलको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ७८ द्वन्द्वबाट पिडीत भएका आधारमा परिवार संख्या विवरण

परिवारमा द्वन्द्वबाट प्रत्यक्ष रुपले पीडित कोहि छन् ?				
वार्ड	मृत्यु	घाईते अपांगता	शाररिक यातना	जम्मा
1				0
2	1	1	7	9

3	7	7	16	30
4	3	4	42	49
5	1	3		4
6	1	9	15	25
7	2	1	2	5
8			3	3
9	1			1
जम्मा	16	25	85	126

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.९ परिवारमा विभिन्न कार्यहरु गर्ने लिंगका आधारमा परिवार संख्या विवरण

घरपरिवारमा, विभिन्न समाजिक तथा आर्थिक विकासका कार्यमा महिला र पुरुषको सहभागिताको अवस्थाबारेमा जान्नका लागी यो तथ्यांक लिईएको हो । यो तथ्यांकले नगरपालिका भित्रमा घरपरिवारमा लैंगिक समानताको अवस्था कस्तो भन्ने कुरा पनि दर्शाउने गर्दछ जसले आगामी सामाजिक तथा आर्थिक सशक्तिकरणका कार्यक्रम बनाउन पनि मद्दत पुग्नेछ भन्ने विश्वास पनि लिईएको छ ।

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

५.४.१० महिला समुहहरुको विवरण

तालिका नं. ७९ महिला समुहहरुको विवरण

क.सं.	ठेगाना	समुहको नाम	सदस्य संख्या	गठन मिति	मासिक बचत (प्रतिव्यक्ति)	बैठक मिति
१						
२						
३						
५						
६						
७						
८						

स्रोतः संस्थागत सर्वेक्षण विवरण, २०७५

परिच्छेद ६ : वन तथा वातावरणीय स्थिति

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

६.१.१ सामुदायिक वन सम्वन्धि विवरण

वन ऐन २०४९ र नियमावली २०५१ ले उपभोक्ता समूहले कार्य योजना बमोजिम वनको विकास, संरक्षण, उपयोग, व्यवस्थापन गर्न तथा स्वतन्त्र रुपले वन पैदावारको मूल्य निर्धारण गरी बिक्री वितरण गर्न पाउने गरी जिल्ला वन अधिकृतले राष्ट्रिय वनको कुनै भाग तोकिए बमोजिम सामुदायिक वनको रुपमा उपभोक्ता समूहलाई सुम्पन सक्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही अनुसार यस भजनी नगरपालिकामा पनि सामुदायिक वनहरु रहेका छन् । जसको सम्पूर्ण संरक्षणका साथै उपभोगको जिम्मेवारी पनि उक्त सामुदायिक वनहरुमा रहेको छ । विपन्न परिवार र महिलाहरुको प्रत्यक्षरुपमा वन संग सम्वन्ध भएको कारण सामुदायिक वनहरुमा यी वर्गहरुलाई लक्षितगरी वनबाट नै आयआर्जन गर्न सकुन भन्ने उद्देश्यका साथ नाङ्गा तथा खाली सार्वजनिक जमिनमा वृक्षारोपण गरी काठ, दाउरा, डालेघाँसहरु लगायत वन पैदावार उत्पादन गर्ने काम गरियो । हाल आएर सामुदायिक वनहरुको अवधारणाले सम्वन्धित उपभोक्तहरुको गरिवी निवारण गर्नुका साथसाथै जैविक विविधता संरक्षण, दिगो वन व्यवस्थापन, सुशासन, लैंगिक समानता तथा समावेसीकरणगराई महिला तथा दलित वर्गहरुको नेतृत्व विकासमा पनि सघाउ पुर्‍याएको छ । अझै यी सामुदायिक वनहरुमा विभिन्न प्रजातिका चराचुरुङ्गी, जंगली जनावर तथा अन्य प्राणीहरुको संख्या वढाई पर्या पर्यटनलाई अगाडी वढाउन सकिन्छ । त्यसका लागी नगरपालिकाले पनि डिभिजन र सवडिभिजन वन कार्यालय संग समन्वय, सहकार्य गरी उपभोक्ताहरुलाई पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनका लागी उत्पेरित र सहयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

यसका साथसाथै, नगरपालिकामा वढ्दो जनसंख्याले गर्दा वन जंगलमा भईरहेको वन अतिक्रमणले गर्दा वन सामुदायिक वनहरुको अस्तित्व पनि संकटमा परेको देखिन्छ । त्यसवाहेक सामुदायिक वन जुन अवधारणा विकसित भएको थियो हाल सो अवधारणा विपरित भईरहेको पाईन्छ जस्तैः केही व्यक्तित्वहरुको मात्र वाहुल्यताहुनु, राजनीतिकरण हुनु, दलित तथा महिलाहरुको अर्थपूर्ण सहभागितामा कमी हुनु र सामुदायिक वनको संरक्षण भन्दा आम्दानी र उपभोगमा मात्र ध्यान दिनु, वढ्दो चोरी निकासी, चरिचरण र आगलागीले वनहरु लोप हुन सक्छन् । त्यसकारण वन व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सामुदायिक वनहरूलाई स्रोत, साधन र प्रविधियुक्त जनशक्तिको उपलब्ध हुनु जरुरी छ। उपभोक्ताहरूमा रहेका परम्परागत वन संरक्षण विधिहरूका अतिरिक्त नयाँ विधि र कार्यशैलीहरूको विकास गराउन जरुरी देखिन्छ। प्रत्येक वर्ष वन्ने सामुदायिक वनको कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वन हुनुपर्छ ।

नेपाल सरकारले विक्रम संवत् २०७१ देखि २०८० लाई “समृद्धिका लागी वन” भन्ने नारा तय गरी वन दशक घोषणा गरी विशेष कार्यक्रम संचालन भईरहेका छन् । ती कार्यक्रमहरुको कार्यान्वन गर्नका लागी स्थानीय तहहरुले पनि आफ्नो स्तरमा यी रीष्ट्रय कार्यक्रम गर्नुपर्ने भए बमोजिम यस भजनी नगरपालिकाले पनि वनक्षेत्र संरक्षण र सम्वर्द्धनका लागी वार्षिक तथा आवधिक योजनामा कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ । नगरपालिकामा धार्मिक वन, नीजि वन र संरक्षण क्षेत्रहरु रहेको पाईएन ।

तालिका नं. ८० भजनी नगरपालिकामा रहेका वन हस्तान्तरण भएको सामुदायिक वनहरुको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको	वनको नाम	क्षेत्रफल	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
		घरधुरी		(हे.)		काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक	१३००	महन्याल सा.व				२०० डल्लफ	
	साझेदारी	५००	पशुपति सा.व				१५० डल्लफ	
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
२	राष्ट्रिय	९००	राधाकृष्ण सा.व.			८००	९०० डल्लफ	४० के.जी
	सामुदायिक	२५००	वनदेवी सा.वं.			१०००	१००० डल्लफ	५० के.जी
	साझेदारी	१२००	वनस्पती सा.वं.				५०० डल्लफ	
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
३	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक		मैथुनिया सा.व.					
			जवलपुर सा.व.					
			दुर्गा सा.व.					
	साझेदारी							
	निजी							
४	सामुदायिक	३००	लौकाहा भौकाहा सा.व.				३०० डल्लफ	
		५००	न्यु सागरमाथा सा.व.				१५०० भारी	
		३५०	निलकण्ठा सा.व.				३५० डल्लफ	
		१८०	प्रगतिशिल सा.व.				१८० डल्लफ	
		३००	सूर्य सा.व.				३०० डल्लफ	
		१५०	जमुनी सा.व.				१५० डल्लफ	
५	सामुदायिक	१६५	चौतारा सा.व.				३,४ डल्लफ	
		५००	कालिका सा.व.				१५ डल्लफ	
		१३०	लालिगुराँस सा.व.				२० डल्ल्फ	

		२८५	जनजागृती सा.व.				१२	
		१६८	शान्ति सा.व.				२५	
		१५५	शिव गंगा सा.वं.				०	
		१७०	पूर्वखरौति सा.व.				५ डल्फल	
		७०	कर्मेश्वर सा.व				0	
		३००	शुन्दरी सा.व.				४० डल्लफ	
		८५	ओमश्री कृष्ण सा.व				५ डल्लफल	
		१३०	पिपराहुवा सा.वं.					
७	सामुदायिक	८००	हिम्मतपुर सा.व.	२५२ हे		३०० क्यु.फि		
		४५	दक्षिणपुरुवा सा.व.	१५२		३०० क्यु.फि		
		४५	अञ्जनी सा.व.	१७२ हे		१५० क्यु.फि		
		१२०	बन्जरिया सा.व.	१.१७				
		३५०	पुरैना सा.व.	४५				
		३५०	प्रतिक्षा सा.व.					
८	सामुदायिक	४००	बनदेवी सा.व.			३०० क्यु.फि	५०० डल्लफ	
९	सामुदायिक	१५०	ओमशन्ति सा.व.			५०० क्यु.फि	१५० डल्लफ	
		८५	घोरताल सा.व.			४०० क्यु.फि	८५	
		१५३	जनज्योति सा.व.			६०० क्यु.फि	१५०	
		१४५	सयपत्री सा.व.			५०० क्यु.फि	१५०	
		१३५	सरस्वती सा.व.				१५०	
		१४५	लक्ष्मी सा.व.				१५०	
		६०	सृजनशील सा.व.				६०	
		४५	सोनपाल सा.व				५०	
		२११	शिद्दवावा सा. व.				१००	
		४५	बनदेवी सा.व.				६०	
		६०	हरियाली सा.व..				४५	

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना
१	ओमशन्ति सा.व.	भजनी न.पा. ९
२	घोरताल सा.व.	भजनी न.पा. ९
३	जनज्योति सा.व.	भजनी न.पा. ९
४	सयपत्री सा.व.	भजनी न.पा. ९
५	सरस्वती सा.व.	भजनी न.पा. ९

६	लक्ष्मी सा.व.	भजनी न.पा. ९
७	सृजनशील सा.व.	भजनी न.पा. ९
८	सोनपाल सा.व	भजनी न.पा. ९
९	शिद्दवावा सा. व.	भजनी न.पा. ९
१०	बनदेवी सा.व.	भजनी न.पा. ९
११	बनदेवी सा.व.	भजनी न.पा. ८
१२	पुरैना सा.व.	भजनी न.पा. ७
१३	प्रतिक्षा सा.व.	भजनी न.पा. ७
१४	हिम्मतपुर सा.व.	भजनी न.पा. ७
१५	दक्षिणपुरुवा सा.व.	भजनी न.पा. ७
१६	अञ्जनी सा.व.	भजनी न.पा. ७
१७	बन्जरिया सा.व.	भजनी न.पा. ७
१८	चौतारा सा.व.	भजनी न.पा. ५
१९	कालिका सा.व.	भजनी न.पा. ५
२०	लालिगुराँस सा.व.	भजनी न.पा. ५
२१	जनजागृती सा.व.	भजनी न.पा. ५
२२	शान्ति सा.व.	भजनी न.पा. ५
२३	पूर्वखरौति सा.व.	भजनी न.पा. ५
२४	कृष्ण सा. व.	भजनी न.पा. ५
२५	शुन्दरी सा.व.	भजनी न.पा. ५
२६	लौकाहा भौकाहा सा.व.	भजनी न.पा. ४
२७	न्यु सागरमाथा सा.व.	भजनी न.पा. ४
२८	निलकण्ठा सा.व.	भजनी न.पा. ४
२९	प्रगतिशिल सा.व.	भजनी न.पा. ४
३०	सूर्य सा.व.	भजनी न.पा. ४
३१	जमुनी सा.व.	भजनी न.पा. ४
३२	मैथुनिया सा.व.	भजनी न.पा. ३
३३	जवलपुर सा.व.	भजनी न.पा. ३
३४	दुर्गा सा.व.	भजनी न.पा. ३
३५	राधा कृष्ण सा.व.	भजनी न.पा. २
३६	वनदेवी सा.व.	भजनी न.पा. २
३७	बनसप्ती सा.व.	भजनी न.पा. २
३८	महुन्याल सा.व.	भजनी न.पा. १
३९	पशुपति सा.व.	भजनी न.पा. १

६.२ विपद् जोखिम व्यवस्थापन

६.२.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा वसोवास गरेका परिवार) विवरण

नेपाल सरकार वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय (तात्कालिन वातावरण मन्त्रालय) ले गरेको जलवायु परिवर्तन संकटासन्न नक्शाङ्कन प्रतिवेदनमा उल्लेखित ईण्डेक्सको आधारमा यो जिल्ला न्यून जोखिमको अवस्थामा ०.१८१ (०.३५५, Low Rank) सुचिकृत छ। अति उच्च जोखिम वडा न. २ र ४ उच्च जोखिममा वडा नं. ६ र ८ रहेको छ भने मध्यम जोखिममा वडा नं. ७ र ३ रहेको छ, वडा नं. ९ न्युन जोखिममा रहेको छ। जोखिमयुक्त वस्ती अनुसार हेर्नुपर्दा अति जोखिममा रहेका १० वटा वस्ती, उच्च जोखिममा रहेका १० र मध्यम जोखिमा रहेका ९ वटा वस्ती रहेका छन्। विपदबाट क्षति भएको विवरण निम्न तालिका अनुसार रहेको छ।

तालिका नं. ८१ जोखिमयुक्त वस्तीहरुको विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या						
		पहिरो	नदी कटान	बाढी	अति भिरालो	दलदल	अन्य	जम्मा
१	थेंगरपूर							४०
२	रजवारा		१५	१०				२५
	कटानपूर		०	१०				१०
	पल्टुपूर		५	५०				५५
	मोहनपूर		१०	६६				७६
	तिनघरुवा	०	०	७५				७५
३	नयाँवस्ती दैलेखीटोल		√	√				०
	कुसुमघाट		√	√				०
	वर्दाहुवाफाँटा		√	√				०
	पकरियापूर		√	√				०
	सिमलचोक (धुसी)		√	√				०
	पडरिया		√	√				०
	काँढा		√	√				०
	धुसी		√	√				०
	कन्हैयापूर		√	√				०
	जवलपूर		√	√				०

	ठेकीपूर		√	√				०
	विपिनगर (धुसी)		√	√				०
	झलझलिया		५०	१००				१५०
४	खैलाड		३०	६०				९०
	धनौरा		४०	७०				११०
	कुँडी		४०	१००				१४०
	चमरौदा			√				१७
	लखराँय			√				
	कुट्टी			√				
	पुलीयापूर			√				
	लौवस्ता		√	√				
	लालवोझी		√	√				
	भगतपूर		√	√				
	कर्मदेव		√	√				
	नयाँवस्ती		√	√				
५	वेलहा		√	√				
	तप्पड		√	√				
	मिलनपूर		√	√				
	पिपरकोटी		√	√				
	दुधुवा फाँटा		√	√				
	कौवाखेधा		√	√				
	सानाकौवा खेधा		√	√				
	मानपूर		√	√				
	पगियापासर		√	√				
	कालापाटल		√	√				
	विष्णापुर		□	६०				
	नवरलपूर		□	९०				
६	महादेउली		□	९०				
	थापापूर		□	४०				

	खोदाउपूर		□	३५				
	मसामखाम		□	१५				
	बसहा		□	६०				
	गणेशमान		□	३५	√	√	√	३५
७	सिरानधानी		√	√	√	√	√	५०
	हिम्मतपूर		√	√	√	√	√	२०
	हलौना बाबा ऐलानी जग्गा कटान		√	०	√	√	√	०
	गोरचौरा			३००				३००
	खैरा		५०	२२०				२७०
	कृष्णनगर		८०	१००				१८०
८	काँढ ढीक		१०	६०				७०
	खल्ला		२०	५०				७०
	सुनाफाँटा		२०	२००				२२०
	जनकपूर		१२०	३००				४२०
	डोमपूर		√	√				७०
	भुरुवा		√	√				११०
९	खुरहुरीया		√	√				६०
	पहलवान		√	√				२०
	उखरपुर		√	√				१०

गत ३ वर्षभित्र बाढी, पहिरो, असिन लगायत प्रकोपबाट पीडित घरधुरि संख्या ?			
वार्ड	छ (बाढी, असीना)	छैन	जम्मा
1	7	1337	1344
2	84	775	859
3	838	317	1155
4	566	750	1316
5	634	515	1149
6	444	675	1119
7	770	144	914
8	170	856	1026
9	76	1335	1410
जम्मा	3589	6704	10293

६.२.२ विपद् तथा प्रकोपबाट भएको मानवीय र भौतिक क्षतिको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ र २०७५।०७६ को विवरण अनुसार भजनी नगरपालिका ५ वटा वडामा भौतिक क्षतिको भएको विवरण प्राप्त भएको छ । विभिन्न प्रकारको प्रकोपको कारणबाट झण्डै ३६ लाख ५८ हजार सम्मको भौतिक, अन्नवालीको क्षतिभएको छ । प्रकोपबाट प्रभावित वडाको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ८१ विपद तथा प्रकोपबाट क्षतिको विवरण

कस्तो प्रकारको क्षति भएको थियो ?			
वार्ड	/धन - सम्पति क्षेती	खेतीपाती / अन्न बली	जम्मा
1	7		7
2	37	47	84
3	820	18	838
4	558	8	566
5	572	62	634
6	386	58	444
7	767	3	770
8	168	2	170
9	76		76
जम्मा	3391	198	3658

तालिका नं. ८१ मनविय क्षतिको विवरण

विपदबाट मानवीय क्षति (विगत ५ बर्षको)

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शीतलहर		रोग महामारी		सर्पदंश		जंगली जनावरबाट क्षति		भूकम्प		अन्य (चटयाङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१																		

२			१															
३																		
४			१									१						
५		३	१									१					१	
६			०															
७			१२															
८			१															
९			२															
जम्मा	०	३	१८	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०	१	०

तालिका नं. ८१ क्षेत्र अनुसार क्षतिको विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण्									
	वडा नं.	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गा जमिन		अन्य क्षति	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान		२११	२५०,०००	११०	१०००००	२११			
पहिरो									
शीतलहर		३००	३०००००						
रोगको महामारी		३	१०००००	५०	५०००००	१५००			
सर्पको टोकाइ									

भूकम्प		२	५०,०००	०	०	६५	१०००००		
जंगली जनावरबाट क्षति		४००	२५००००	२५०	१५००००	८००	१००००००		
हावाहुरी									
असिना र हिमपात									
अन्य									
जम्मा		९१६	९५००००	४१०	७५००००	२५७६	११०००००	०	०

श्रोत: रेडक्रस, कंचनपुर, २०७५ र वडा कार्यालय

६.२.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडागत प्रकोपको स्तरीकरण अनुसार हेर्दा सवैभन्दावढी समस्या वाढीको देखिन्छ, दोस्रोमा डुवान र तेस्रो ठूलो प्रकोप जंगली जनावरको रहेको पाईन्छ । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ८२ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शीतलहर	रोग महामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षति
१	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुदैन
२	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुन्छ
३	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुदैन
४	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुन्छ

५	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुन्छ
६	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुदैन
७	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुन्छ (हात्ति)
८	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुदैन
९	बैशाख, जेष्ठ	असार, साउन, भदौ				साउन, भदौ	हुन्छ
जम्मा							

परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

७.१.१ सडक संजालको विद्यमान अवस्था

नगरपालिकाको पूर्वाधार विकास शाखा अनुसार नगरपालिकाका सबै वडामा सडकहरुको विस्तार भईसकेको छ । तर ती सडकहरु कालोपत्रे हुन भने वाँकी रहको देखिन्छ । नगरपालिकामा विभिन्न यातयातका साधनको आवागमन हुने देखिन्छ । मुख्यतया यस नगरपालिका भित्र मिनि वस, ट्याक्टर, जीप, मोटरसाईकल, साईकल, अटा रिक्साहरु चल्ने गरेको पाईन्छ । प्राय जसो मानिसले दैनिक कामकाजका लागी साईकलको प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । यस नगरपालिकामा सडक संञ्जालको पहुँच राम्रो देखिन्छ । समथर भूमि भएको तथा योजनाबद्ध तरिकाबाट बसोवास गराईको कारण थोरै लागतमा पनि सडक विस्तार गर्न सकिन्छ । तर मुख्य सडकका रुपमा रहेको धनगढी - भजनी - बेलौरी - महेन्द्रनगर सडकहरु भने हाल सम्म पनि पक्की हुन सकेका छैनन् जसले गर्दा यहाँका वासिन्दाहरुलाई सदरमुकाम सम्म आवागमन गर्नका लागी वढी समयलाग्ने गरेको पाईन्छ भने वर्षायाममा यात्रामा सास्ती भोग्नुपर्ने हुन्छ । त्यसैले नगरपालिकाले यी मुख्य सडकको स्तरोन्नतिका लागी सम्वन्धित निकायसँग पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका नं. ८३ सडक सञ्जालको वर्तमान अवस्था

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्वाई	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित
		देखि	सम्म	(कि.मि.)		जनसंख्या
१	सुख्खड भजनी	कुँडी	पडारिया	३	कालोपत्रे	३०००० भन्दा माथी
१	भजनी बजार	गौनहीया	भजनीबजार	२	ग्राभेल	२०००० भन्दा माथी
१	भजनी बजार	भजनी	लालवोझी	२	ग्राभेल	२०००० भन्दा माथी
१	भजनी बजार	भजनी	जोशीपूर	१०	कालोपत्रे	३०००० भन्दा माथी
१	भजनी बजार	भजनी	हुलाकी सडक	४	ग्राभेल	३०००० भन्दा माथी
२	रिंगरोड	भजनी वजार	काँढापुल	५	ग्राभेल	२०००० भन्दा माथी
२	पल्टुपूर मसामखाम	पल्टुपुर	मसामखाम	७	ग्राभेल	१५००० भन्दा माथी
२	रजवारा	रजवारा	धनौरा	२	ग्राभेल	५००० भन्दा माथी

३	हुलाकी राजमार्ग	ठेकी	काँढानदी	२	कालोपत्रे	२५०० भन्दा माथी
३	भजनी बौनिया	पडरिया	काँढागाउँ	३	कालोपत्रे	२५०० भन्दा माथी
३	कुसुमघाट	कुसुमघाट	चुहा	१.५	ग्राभेल	२०००० भन्दा माथी
४	भजनी सुख्खड	विजुलिया	कुँडी	९	कालोपत्रे	२०००० भन्दा माथी
४	विजुलिया वचमुडिया	विजुलिया	पचमुडिया	२	ग्राभेल	५००० भन्दा माथी
४	खैलाड गञ्जाहुवा	खैलाड	गञ्जाहुवा	३	ग्राभेल	५००० भन्दा माथी
४	कुडी पहलवान	कुँडी	पहलवान	२	ग्राभेल	२००० भन्दा माथी
४	कुडी उखरपुर	कुँडी	उखरपुर	३	ग्राभेल	२००० भन्दा माथी
५	हुलाकी सडक	भगतपूर	कालापाटाल	७	ग्राभेल	२५००० भन्दा माथी
५	नयाँवस्ती वेलहा रोड	नयाँवस्ती	कौवाखेडा	७	ग्राभेल	१५००० भन्दा माथी
५	नयाँवस्ती कर्मदेव	नयाँवस्ती	कर्मदेव	३	ग्राभेल	१५००० भन्दा माथी
५	कुटी लखराम	कुटी	चमरोदा	२	ग्राभेल	१५००० भन्दा माथी
५	कुटी सिनारोड	कुटी	सिमा	४	ग्राभेल	१०००० भन्दा माथी
६	भजनी बौनिया	मसामखाम	मोहनपुर	२.५	कालोपत्रे	२०००० भन्दा माथी
६	बौनिया मरिया	पिपरकोटी	गोरचौरा	२.५	कालोपत्रे (निर्माण हुदै	१५००० भन्दा माथी
६	छुछुराहुवा विष्णापुर	छछराहुवा	विष्णापुर	२.५	ग्राभेल	५००० भन्दा माथी
६	खोदाउपुर सडक	थापापुर	महदेउली	२.५	ग्राभेल	५००० भन्दा माथी
७	हुलाकी सडक	हिम्मतपूर	गणेशमान	३	ग्राभेल	२५,०००
७	सिराधानी हलौनाबाबा	सिराधानी	हलौनाबाबा	२.५	ग्राभेल	२५०००
७	पुरानो हुलाकी सडक	सिराधानी	हिम्मतपूर	३	ग्राभेल	२०,०००
७	सिराधानी वन्जारयिा	सिराधानी	बन्जरिया	६	ग्राभेल	२०,०००
७	हुलाकी अन्जनी सा.व	हुलाकी	अन्जनी सा.व	३	ग्राभेल	१०,०००
८	हुलाकी सडक	सुनाफाँटा	कृष्णनगर	२	कालो पत्रे	२५०००

८	मरिया चुहा	कृष्णनगर	गौरचौरा	२	ग्राभेल	२०,०००
८	डवनपुर कालिका मन्दिर	डबरपूर	कालिका मन्दिर	2	ग्राभेल	१००००
८	जागाको घर देखि काँढा	गागाको घर	काँढा	४	ग्राभेल	५०००
८	काँढा छछराहुवा सम्म	काँढा	छछराहुवा	७	ग्राभेल	१०,०००
९	लालवोझी पहलमापुर	पचमुडिया	पहलवान			

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		झोलुङ्गे/काठे /ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
२	काँढा पुल	काँढा नदी	काँढा	मोहनपूर	पक्की	८०	ठिकै	२०६५
२	झर्नहि	दुन्द्रा	मोहनपुर	महादिउली	पक्की	२०	ठिकै	२०६५
२	काँढा नहर	नहर	रजावारा	रजावारा	पक्की	१०	ठिकै	२०६४
२	बालुवाटार	खोला	कटानपूर	पल्टुपूर	पक्की	३	ठिकै	२०७४
२	कलभर्ट	खाडवा	कटानपूर	तिनघरुवा	पक्की	१०	ठिकै	
२	खाडवा	कुला	तिनघरुवा	तिनघरुवा	पक्की	३	ठिकै	२०७४
३	राप्तीकालोपुल	राप्तीकालोपुल	पड्रिया	पेरहनी	पक्की	६	ठिकै	
३	काँढानदीपुल	काँढा नदी	वडा नं.३	वडा नं.८	पक्की	४०	ठिकै	
३	काँढानदीपुल	काँढा नदी	वड नं.२	वडा नं. ३	पक्की	४०	ठिकै	
३	गरकट्ला पुल	कुला	जवलपुर	कन्हैयापुर	पक्की	१०	ठिकै	
४	कलभर्ट	झर्नही	विजुलिया	खैलाड	पक्की	२	ठिकै	२०६८
४	कलभर्ट	जुरपानी नाला	झलझलीया	खैलाड	पक्की	२	ठिकै	२०६८
४	कलभर्ट	बरककुला	खैलाड	धनौरा	पक्की	2	ठिकै	२०६८
४	कलभर्ट		कुँडी	उखरपुर	पक्की	2	ठिकै	२०६८
५	कलभर्ट	झर्नहीया	वेलहा	दुधुवाफाँटा	पक्की	२	ठिकै	
५	कलभर्ट	झर्नहीया	दुधुवाफाँटा	पणियापासार	पक्की	५	ठिकै	
५	कलभर्ट	झर्नहीया	पगियापासार	कालापाटाल	पक्की	२	ठिकै	
५	कलभर्ट	झर्नहीया	मिलनपुर	दुधुवाफाँटा	पक्की	२	ठिकै	
५	कलभर्ट	झर्नहीया	नयाँवस्ती	वेलहा	पक्की	२	ठिकै	
५	कलभर्ट	झर्नहीया	कुटी	लखराय	पक्की	२	ठिकै	

६	तुम्हीपुल	झर्नहीया	महादेउली	थापापुर	पक्की	३.५	जीर्ण	२०४९
६	सिंचाईपुल	झर्नहीया	महादेउली	थापापुर	पक्की	३.५	ठिकै	२०४८
६	सद्मोहरापुल	सिंचाईकुला	विष्णापुर	छुछुराहुवा	पक्की	३	ठिकै	२०७४
६	सिंचाईपुल	सिंचाईकुला	बसहा	महादिउली	पक्की	३	ठिकै	२०७४
६	दुई मोहनीया पुल	सिंचाईकुला	बसहा	मसामखाम	पक्की	३	ठिकै	२०७४
६	झर्नहिया पुल	झर्नहीया खोला	थापापुर	थापापुर	पक्की	३	ठिकै	२०७५
६	गार्धुइपुल	गार्धुइनाला	महादेउली	महादिउली	पक्की	३	जीर्ण	२०७०
७	कलभर्ट	झर्नहीखोला	चर्रा	चर्रा	पक्की	३	ठिकै	२०६९
७	कलभर्ट	झर्नहीखोला	चर्रा	पृथीपुर	पक्की	३	ठिकै	२०६९
७	कलभर्ट	झर्नहीखोला	दखीनपुरवा	चर्रा	पक्की	२.५	ठिकै	२०६०
७	कलभर्ट	झर्नहीखोला	दखीनपुरवा	चर्रा	पक्की	२	ठिकै	२०६०
७	कलभर्ट	झर्नहीखोला	दखीनपुरवा	दखीनपुरवा	पक्की	२	ठिकै	२०६५
८	झनही पुल	झनही	खैरा	गोरचौरा	पक्की	३०	जीर्ण	२०४०
८	काँढापुल	काँढा नदी	ढुसी	कृष्णनगर	पक्की	३०	ठिकै	२०७०
८	पठरहीया पुल	पठरहीया	सुनाफाँटा	बैधी	पक्की	३०	ठिकै	२०७०
९	कलभर्ट	झर्नहीया खोला	पचमुडिया	पचमुडिया	पक्की	२	ठिकै	0
९	कलभर्ट	मुरकतिया दुन्द्रा	पचमुडिया	हिम्मतपूर	पक्की	२	ठिकै	0
९	कलभर्ट	वुक्ली कुला	डोमपूर	डोमपूर	पक्की	२	ठिकै	0
९	कलभर्ट	सोनिया कुला	डोमपूर	अम्बारी	पक्की	२	ठिकै	0
९	कलभर्ट	रुपिया कुला	अम्बारी	गज्जाहुवा	पक्की	२	ठिकै	0
९	कलभर्ट	झर्नही कुला	पहलवान	भुरुवा	पक्की	५	ठिकै	0

श्रोतः पूर्वाधार शाखा, भजनी न.पा, २०७५

७.१.२ निर्माणाधीन नगरस्तरीय सडकहरु

जन निर्वाचित पदाधिकारीहरु आए सँगै नगरपालिका भित्र नागरिकको पहुँच सेवाकेन्द्र सम्म सजिलै पुगोस् साथै जनताको दैनिकी पनि सहज होस् भन्ने उद्देश्यका साथ नगरपालिका भित्र सडकहरु विस्तार हुने क्रमले तिव्रता लिएको देखिन्छ । हाल यस भजनी नगरपालिका भित्र निर्माणाधीन नगरस्तरीय सडकहरुको विवरण तलको तालिकाबाट देख्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ८४ निमार्णाधीन सडकहरुको विवरण

श्रोतः पूर्वाधार विकास शाखा, भजनी, २०७५

७.१.३ सवारी सुविधा र रुट

यस नगरपालिकाका मुख्य सडकहरु पक्की नभएता पनी छोटो र लामो दुरीका सवारी साधनहरु नियमितरुपमा चल्ने गर्दछन् । केही ठाउँमा भने वर्षातको समयमा पानी जम्ने, हिलो हुने भएका कारण नियमितरुमा यातायात सुचारु गर्न कठिनाई भएको पाईन्छ । यस नगरपालिकामा रुट परमिट लिएर संचालनमा रहेका सवारी साधनहरुको विवरण तल तालिका उल्लेखित छ ।

तालिका नं. ८५ रुट परमिट लिएर संचालनमा रहेका सवारी साधनको विवरण

गाउँ/नगर क्षेत्रभित्र रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरुको विवरण				
बस चल्ने शुरु स्थान	**बस पुग्ने अन्तिम स्थान**	**समय**	**सवारी साधनको किसिम**	
धनगढी	भजनी	१.४५	मिनिबस	
	श्रोत सुदुरपश्चिम यातायात ब्यवसायी समिति			
गाउँ/नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरुको विवरण				
क.स.	**सवारी साधनको प्रकार**	**संख्या**	**अवस्था**	
			१० वर्ष सम्म पुरानो	२० वर्ष भन्दा बढि पुरानो
१	नीजि			
२	सरकारी स्वामित्वका			
३	सार्वजनिक (भाडाका)			
जम्मा				

श्रोतः सुदुरपश्चिम यातायात व्यवसायी समिति, २०७५

७.३ वसपार्क तथा वस विसौनी सम्वन्धि विवरण

भजनी नगरपालिका भित्रमा भजनी वसपार्क र सिद्धेश्वर वसपार्क लगाएर दुईवटा वसपार्कहरु रहेको देखिन्छ । अन्य स्थानको हकमा भने सडकको वरीपरी नै गाडी, मोटरहरु पार्कीङ गर्ने गरेको देखिन्छ । अव्यवस्थित वसविसौनी तथा गाडीहरु पार्किङका कारण दुर्घटनाको जोखिम त छदैछ त्यस माथी वजारको सुन्दरतामाथी नराम्रो असर पुर्‍याईरहेको देखिन्छ । यस भजनी नगरपालिकामा रहेका मुख्य वसपार्क तथा वस विसौनीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ८७ वसपार्कको विवरण

वसपार्क को नाम	अनुमानित क्षेत्रफल	अवस्थित स्थान

७.४ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

७.४.१ ईन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

नगरपालिकाको कुल घरपरिवार संख्या १०२९३ मध्ये सबैभन्दा वढी ६४.४८ प्रतिशत अर्थात ६६३७ घरपरिवारले खाना पकाउने ईन्धनका रुपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ, १७.०६ प्रतिशत अर्थात १७५६ घरपरिवारले खाना पकाउने दाउरा र एल.पि.ग्याँसको प्रयोग गर्ने गरेको छ भने ६ घरपरिवारले ईन्धनका लागी विजुली र १२ घरपरिवारले ईन्धनका लागि मट्टीतेल को प्रयोग गर्ने गरेको पाईयो । वडागत रुपमा ईन्धनको प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ८८ खानापकाउने ईन्धनका आधारमा घरपरिवार विवरण

खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगः																							
वार्ड	एल.पी. ग्याँस	एल.पी. ग्याँस गुइठा/गोबर ग्याँस	एल.पी. ग्याँस गुइठा/गोबर ग्याँस बिजुली	एल.पी. ग्याँस बिजुली	गुइठा/गोबर ग्याँस	गुइठा/गोबर ग्याँस बिजुली	दाउरा	दाउरा अन्य	दाउरा एल.पी. ग्याँस	दाउरा एल.पी. ग्याँस गुइठा/गोबर ग्याँस	दाउरा एल.पी. ग्याँस गुइठा/गोबर ग्याँस बिजुली	दाउरा एल.पी. ग्याँस बिजुली	दाउरा गुइठा/गोबर ग्याँस	दाउरा गुइठा/गोबर ग्याँस अन्य	दाउरा गुइठा/गोबर ग्याँस बिजुली	दाउरा बिजुली	दाउरा मट्टी तेल	दाउरा मट्टी तेल एल.पी. ग्याँस	बिजुली	मट्टी तेल	मट्टी तेल एल.पी. ग्याँस	मट्टी तेल गुइठा/गोबर ग्याँस	जम्मा
1	15			1			1012		232	19		1	54			4	2		2	1	1		1344
2	9	1					614		152	3			77			2	1						859
3	33	1		1	22		512	2	392	18		6	158	1	1	5	1		1		1		1155
4	11			2	1		785		280	85	9	27	89		7	20							1316
5	3				1		910		137	8			86			3	1						1149
6	20	7			39		358		235	27	4	16	397		4	8						4	1119
7	2				1		769		33				104		1	1	1					2	914
8	100	4	1	2	81	1	349		274	3		3	200			7			1				1026
9	2				1		1327		21	3			28			4	8	2	2	11		1	1410
जम्मा	194	13	1	6	146	1	6637	2	1756	166	13	53	1193	1	13	54	14	2	6	12	2	7	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.४.२ बत्ति बाल्ने ईन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

नगरपालिकाको कुल घरपरिवार संख्यामा ९४.७२ प्रतिशत घरपरिवारले वत्ति वाल्ने ईन्धनको रुपमा विजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ, त्यसपछि क्रमशः सोलार, मट्टितेल, वायोग्याँस र अन्य स्रोतको प्रयोग गरेको पाईन्छ । नगरपालिकामा राष्ट्रिय प्रसारण लाईनबाट नै नगरवासीहरुले विजुलीको सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् ।

तालिका नं. ८९ वत्ती प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

बत्तीको लागि उर्जाको प्रयोग					
वार्ड	बिजुली	मट्टीतेल	बायोग्यास	सोलार	जम्मा
1	1296	22		26	1344
2	821	21		17	859
3	1129	26	0	0	1155
4	1280	6	4	26	1316
5	1076	27	2	44	1149
6	1103	13	2	1	1119
7	813	84	3	14	914
8	1013	8		5	1026
9	1219	14	5	173	1411
जम्मा	9750	221	16	306	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.४.३ खाना पकाउने इन्धन दाउरा भएमा त्यसको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा कुल जनसंख्याको ६४.४८ प्रतिशत घरपरिवारले खाना पकाउनका लागी दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। दाउराका लागी ९४९४ घरपरिवार सामुदायिक वनमा निर्भर भएको देखिन्छ, ६३ घरपरिवारले आफ्नै नीजि वनबाट दाउराको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । दाउराको प्रयोग गर्ने संख्या ठूलो भएको कारण वनजंगल मासिने सम्भावना अधिक रहन्छ। त्यसकारण नगरवासीहरुलाई वैकल्पिक ईन्धनको प्रयोगका लागी उत्प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ । वडागत रुपमा दाउराको श्रोतको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ९० दाउराको श्रोतका आधारमा घरपरिवार विवरण

यदि दाउरा भए दाउराको स्रोत कुन हो ?			
वार्ड	निजी वन	सामुदायिक वन	जम्मा
1	1	1321	1322
2	1	846	847
3	21	841	862
4	2	1298	1300

5	22	1117	1139
6	4	1037	1041
7	1	845	846
8	4	828	832
9	7	1360	1367
जम्मा	63	9494	9556

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.४.४ खाना पकाउने चुल्होको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

खाना पकाउने परचुल्होको प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण संकलन गर्दा नगरपालिकाको कुल घरपरिवार मध्ये ६३८८ घरपरिवारले खाना पकाउन परम्परागत अगेनो वा चुल्हो प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । दोस्रो ठूलो संख्यामा परम्परागत चुल्हो तथा ग्याँस चुल्हो प्रयोग गर्ने घरपरिवारले प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ, भने धुँवा रहित चुल्हो, भुसे चुल्हो र विद्युतीय चुल्हो प्रयोग गर्ने घरपरिवारको संख्या थोरै मात्रामा रहेको पाईन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.९१ खाना पकाउने चुलको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार विवरण

खाना पकाउने चुल्होको प्रयोग						
वार्ड	अगेनो वा परम्परागत चुल्हो	धुवाँ रहित चुल्हो	भुसे चुलो	ग्याँस चुल्हो	विद्युतीय चुल्हो	जम्मा
1	786	3	10	518	27	1344
2	665	7	3	183	1	859
3	500	8	27	607	13	1155
4	657	82	1	506	70	1316
5	1019	1	1	127	1	1149
6	327	2	7	749	34	1119
7	726	49		136	3	914
8	346	3	10	654	13	1026
9	1362	27	3	19		1411
जम्मा	6388	182	62	3499	162	10293

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.५ सञ्चार तथा प्रविधि

७.५.१ हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्वन्धि विवरण

यस नगरपालिकामा एउटा हुलाक कार्यालय रहेको छ भने स्थानीय र राष्ट्रिय पत्र पत्रिकाहरु आउने गर्दछन् । स्थानीय पत्रिका भजनी नगरपालिकाको सदरमुकामबाट महेन्द्रनगर तीर आउने गर्दछ । जसले नागरिकहरुलाई स्थानीय स्तरमा भएका घटनाक्रमको सजिलै जानकारी दिन मद्दत पुर्‍याएको छ । स्थानीय पत्रिकामा मुख्यतया हेलो भजनी, भजनी पोष्ट, पश्चिम नेपाल, अभियान र जनक्रान्ति रहेका छन् भने राष्ट्रिय पत्र पत्रिकामा कान्तिपूर दैनिक, नागरिक आवाज आउने गर्दछ र गोरखापत्र भने कहिले काहीमात्र आउने गर्दछ ।

७.५.२ संचार सम्वन्धि विवरण

भजनी र भजनी नगरपालिका क्षेत्र हेर्ने गरेर भजनी नगरपालिकामा दूर संचार कार्यालय रहेको छ । दुर संचार कार्यालय भजनीका अनुसार नेपाल टेलिकमले जि.एस.एम प्रिपेड, पोष्टपेडका र स्काई मोवाईल सेवाहरु उपलब्ध गराउदै आएको छ भने एनसेल, स्मार्ट फोनले पनि सेवा दिदै आएको छ । नेपाल टेलिकम र एनसेलको 3G Network सेवा उपलब्ध छ । भजनीनगरपालिका भित्र NCell र NTC भि इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउदै आईरहेका छन् । विभिन्न केवल नेटवर्क तथा होमडिस मार्फत नगरपालिकाका नागरिकहरुले विभिन्न किसिमका समाचारका साथै मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम हेर्ने मौका पाएका छन् ।

७.५.३ टेलीफोन/मोबाईल

यस कार्यालयबाट PSTN अथवा Landline का सेवाग्राहीहरु जम्मा ३१४ वटा रहेको पाईयो भने उक्त लाईन मध्ये २५२ वटा ग्राहकले ए.डी.एस.एल सेवा लिईरहेको पाईयो । त्यसैगरी भजनीमा २ वटा मोवाईल टावर रहेको छ ।

तालिका नं. ९२ दूर संचार सेवा सम्वन्धि विवरण

क्र.सं.	संचार सेवाको किसिम	जम्मा	कैफियत
१	PSTN टेलिफोन लाईन		
२	ए.डी.एस.एल. सेवा		
३	इन्टरनेट तथा जी.पी.आर.एस. सेवा		
४	मोबाइल टावर जी.एस.एम.		
५	मोबाइल टावर स्काई		
६	जी.एस.एम. पोस्टपेड मोबाइल		
७	जी.एस.एम. प्रिपेड मोबाइल		
८	स्काई पोस्टपेड मोबाइल		
९	स्काई प्रिपेड मोबाइल		

स्रोतः दुर संचार कार्यालय,

७.५.४ रेडियो तथा एफ.एम स्टेसन सम्वन्धी विवरण

यस भजनी नगरपालिकामा भजनी र सुदुर संचार गरी दुईवटा नीजि एफ.एम संचालनमा रहेका छन् । यी एफ.एम.हरुबाट नगरपालिकाका वासिन्दाहरुले विभिन्न किसिमका समसामयिक समाचारहरु, गित संगितहरुबाट मनोरञ्जन लिने गरेको पाईनछ । यसका साथै स्तरका बी.बी.सी. नेपाली सेवा तथा राष्ट्रिय स्तरका रेडियो नेपाल पनि प्रसारण हुने गरेको पाइन्छ ।यस नगरपालिका भित्र रहेका एफ.एम रेडियोबाट ...... जनाले प्रत्यक्षरुपमा रोजगार प्राप्त गरेको देखिन्छ ।

तालिका नं. ९३ पुर्नवास नगरपालिका भित्र संचालित एफ.एमहरु

सि.नं.	नाम	वडा नं.	फ्रिक्वेन्सी	प्रत्यक्ष रोजगारी		
				महिला	पुरुष	जम्मा
१						
२						

स्रोतः नगरपालिका कार्यालय,

७.५.५ घरमा प्रयोग हुने संचार साधनका आधारमा घरपरिवार संख्या सम्वन्धी विवरण

नगरपालिकाको कुल घरपरिवार १०२९३ मध्ये विभिन्न संचालनका साधनको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको विवरणका लागी यो तथ्यांक लिईएको हो । जसमा सबैभन्दा वढी टेलिफोन मोवाईल भएको घरपरिवारको संख्या ६३३० वढी छ, ६९ घरपरिवारको घरमा टेलिभिजन भएको, ३०२४ घरपरिवारले संचार तथा मनोरञ्जनका लागी टेलिभिजन तथा टेलिफोन मोबाईलको प्रयोग गर्ने गरेको देखियो, अत्याधुनिक सुविधाका रुपमा चिनिने ईन्टरनेटको सुविधा भएका घरपरिवार २०८ रहेको पाईयो भने रेडियो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या ६९ रहेका पाईए । वडागत रुपमा संचारको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको विवरण तलको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ९४ संचारका साधनका आधारमा घरपरिवार संख्या

घरमा प्रयोग हुने सञ्चारको साधन								
वार्ड	टेलिफोन/ मोबाइल	टेलिफोन/ मोबाइल / इन्टरनेट	टेलिभिजन / इन्टरनेट	टेलिभिजन / टेलिफोन/ मोबाइल	रेडियो	रेडियो / टेलिफोन/ मोबाइल	रेडियो / टेलिभिजन /टेलिफोन/ मोबाइल	जम्मा
1	617	57	7	510	6	55	92	1344
2	566	14	3	264	1	4	7	859
3	590	39	5	416	1	44	60	1155
4	893	5	4	286	8	80	40	1316
5	628	32	18	381	20	40	30	1149
6	511	15	6	513	3	23	48	1119
7	681	22	5	183	10	10	3	914

8	624	6	11	365	10	7	3	1026
9	1220	18	10	106	10	37	10	1411
जम्मा	6330	208	69	3024	69	300	293	10293

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.६ घरमा उपलब्ध सेवा सुविधाका आधारमा घरपरिवार विवरण

घरमा उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा तथ्यांकको विश्लेषण गर्दा नगरपालिकाका कुल घरधुरी मध्ये ..... अर्थात .... प्रतिशत घरपरिवारमा सवारी साधनका रुपमा साईकल रहेको देखियो, त्यसैगरी ..... अर्थात ...... प्रतिशत घरपरिवारसँग मोटरसाईकल, ... प्रतिशत संग अन्य सवारी साधन र .... प्रतिशत सँग गाडी भएको पाईयो । त्यसैगरी फ्रिजको प्रयोग गर्ने घरपरिवारमा .... अर्थात ....प्रतिशत रहेका छन् भने अन्य सुविधाको साधन प्रयोग गर्नेमा .... अर्थात ....प्रतिशत घरपरिवारहरु रहेका छन् । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ९५ घरमा उपलब्ध सुविधासाधनका आधारमा घरपरिवार विवरण

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण विवरण, २०७५

७.७ आवास तथा भवन

७.७.१ नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी भवन सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. ९६ नगरपालिका भित्र रहेका रहेका सरकारी कार्यालय तथा निकाय सम्वन्धि विवरण

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)
				जग्गा	भवन	
१	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	पि.सि.ओ टोल	प्राथामिक स्वास्थ्य केन्द्र	६ विघा	5	ठिकै
१	हुलाक कार्यालय	भजनी वजार	हुलाक कार्यालय	२ कट्टा	1	ठिकै
१	ईलाका प्रहरी कार्यालय	पि.सि.ओ टोल	ईलाका प्रहरी कार्यालय	३ विघा	3	ठिकै
१	रेन्जपोष्ट	बजार टोल	रेन्जपोष्ट कार्यालय	६ विघा	1	ठिकै
४	वडा न..४ कार्यालय	खैलाड, दुधारुवा	वडा नं.४ को कार्यालय,	४ कट्टा	1	राम्रो
५	वडा नं.४ कार्यालय	लालवोझी	वडा नं.५ को कार्यालय,	४ कट्टा	1	ठीकै
५	भन्सार कार्यालय, लालवोझी	लालवोझी	भन्सार कार्यालय	४ कट्टा	1	ठीकै

५	सिमा चौकी	सिमाना	सिमा चौकी	२२ विघा	2	जिर्ण अवस्था
५	सि.एस.एस.डि	भगतपूर	हुलाक कार्यालय	१ क्ट्टा	1	ठीकै
५	स्वास्थ्य चौकी	वेलहा	स्वास्थ्य चौकी	२ कट्टा	2	निर्माण हुदै
६	स्वास्थ्य चौकी	विष्णापुर	स्वास्थ्य चौकी	१ विघामा सबै	1	ठिकै
६	खानेपानी भवन	विष्णापुर	खानेपानी कार्यालय		1	ठिकै
६	वडा कार्यालय, भवन	विष्णापुर	वडा नं.६ कार्यालय		1	ठिकै

तालिका नं. ९७ नगरपालिकाभित्र रहेका सरकारी कार्यालय तथा निकाय सम्वन्धि विवरण

४.३ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेका छ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
२	गाउँघर क्लिनिक	मरुवाको स्थानमा	खोप गर्भवती चेकजाँच	१ कट्टा	१	ठीकै	
२	शैलेश्वरी वालविकास	रजवारा	वाल विकास केन्द्र	५ कट्टा	१	ठीकै	
२	वाल विकास केन्द्र	कटानपूर	वाल विकास केन्द्र	१ कट्टा	१	ठीकै	
३	गाउँघर क्लिनिक	कुसमघाट	स्वास्थ्य शाखा भवन	१ कट्टा	१	ठीकै	
३	गाउँघर क्लिनिक	ढुसी	स्वास्थ्य शाखा भवन	१ कट्टा	१	ठीकै	
३	वि.पि.स्मृति	ठेकीपूर	संसदीयकोष विकास	१ कट्टा	१	ठीकै	
३	वाढीपिडित संरक्षित भवन	नयाँवस्ती	उपचार केन्द्र	१ कट्टा	१	ठीकै	
४	खोप क्लिनिक	कुँडी	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	१ कट्टा	१	ठीकै	५००
४	गरिवी निवारण	धनौरा	गरिवी निवारण	१० धुर	१	ठीकै	३००
४	खोप क्लिनिक	खैलाड,	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	५ धुर	१	ठीकै	७००
४	खोप क्लिनिक	विजुलिया	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	१ कट्टा	१	ठीकै	
५	खोप क्लिनिक	कुटी	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	१ कट्टा	१	ठीकै	५००
५	खोप क्लिनिक	वेलहा	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	१ कट्टा	१	ठीकै	५००
५	खोप क्लिनिक	दुधवाभाटा	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	१ कट्टा	१	ठीकै	५००

६	सहकारी भवन	नवलपुर	सहकारीकार्यालय	२.५ कट्टामा सबै	१	ठीकै	
६	वाल विकास केन्द्र	नवलपुर	वाल विकास केन्द्र		१	ठीकै	
६	सामुदायिक भवन	नवलपुर	सामुदायिक कार्यालय		१	ठीकै	
६	विउ बैंक भवन	नवलपुर	विउबैक कार्यालय	२ कट्टा	१	ठीकै	
६	वालक्लव	मसामखाम	वालक्लव, खोप क्लिनिक र आमासमुह	१ कट्टा	१	ठीकै	
७	खोप क्लिनिक	चर्रा	खोप गर्भवती चेकजाँच	३ धुर	१	ठिकै	५००
७	खोप क्लिनिक	पृथ्वीपूर	खोप गर्भवती चेकजाँच	३ धुर	१	ठिकै	५००
८	वडा कार्यालय	गोरचौर	वडा नं.८ को कार्यालय	५ कट्टा	१	ठिकै	१२००
८	खोप क्लिनिक	गोरचौर	गर्भवती चेकजाँच, खोप, गाउँघर क्लिनिक	४ कट्टा	१	ठिकै	१२००

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, संघीय तथा प्रदेश कार्यालय तथा निकायहरु

क.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वडा नं	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					

	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदि					

परिच्छेद ८: संस्थागत विवरण

८.१. संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

८.१.१. नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

स्थानीय तहको संगठन ढाँचा र दरवन्दी तेरिजको अनुसूची ५.१ बमोजिम यस भजनी नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा तपशिल बमोजिम हुनेछ ।

८.१.२. नगरपालिकाको मानव संशाधन तथा विषयगत शाखाको विवरण

८.१.२.१.नगरपालिकाको मानव संशाधन

यस भजनी नगरपालिका कार्यपालिकामा ३२ र वडा कार्यालयमा २२ जना सहित ५४ जना अप्राविधिक र प्राविधिक कर्मचारीको दरवन्दी रहेको छ। तर हाल कार्यरतमा १२ जना स्थायी कर्मचारीहरु रहेका छन्, १४ जना करारमा र २ जना दैनिक ज्यालादारीमा कर्मचारीहरु रहेका छन् । वडा स्तरको कर्मचारीको अवस्था हेर्दा एउटा वडा सचिवले दुईवटा वडा कार्यालयको काम गर्दै आईरहेको पाईन्छ । त्यसैगरी विषयगत शाखामा पनि प्रर्याप्त कर्मचारी रहेको पाईदैन जसको कारण नागरिलाई छिटो छरितो सेवा दिनका लागी कठिनाई भएको देखिन्छ । नगरपालिकामा हाल कार्यरत कर्मचारीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.९८.भजनी नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.स.	नाम,थर	पद,शाखा/इकाई	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	श्री लोक बहादुर सुनार	उपसचिव, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	काठमाण्डौ	९८५८४३७१११
२	श्री चिन्त बहादुर थापा	लेखा अधिकृत	ध.उ.म.न.पा.	९८४८४२४९०५
३	श्री अर्जुन सिंह कार्की	शाखा अधिकृत	कन्चनपुर	९८४८७१६१५१
४	श्री भक्त राज जोशी	इन्जिनीयर	गौरिगंगा-८	९८५८०५१५४३
५	श्री नरेन्द्र प्रसाद अवस्थी	बि.नि. शिक्षा संयोजक	धनगढी	९८४८४५६७५९
६	श्री किर्ति सिंह बि.क.	सी.अ.हे.ब. स्वास्थ्य संयोजक	भजनी न.पा.२	९८४८४५२६४९
७	श्री सिता भट्ट	सी.अ.न.मि.नि. स्वास्थ्य	गोदावरी न पा	९८४८६३२२६०
८	श्री पूर्ण प्रसाद जोशी	नायब सुब्बा	भजनी न.पा.१	९८४८५६९३६४
९	श्री बिष्णुराज न्यौपाने	ना.सु. नगर उप प्रमुखज्युको सचिवालय	कालिकोट	९८४८१६३८००
१०	श्री बाशु देव बिनाडी	नायब सुब्बा	भजनी न.पा.१	९८१४६३४३९५
११	श्री ठग्गु राम कठरिया	नायब सुब्बा, वडा सचिब	भजनी न.पा.१	९८१४६८४९७१
१२	श्री अम्बा दत्त जोशी	नायब सुब्बा, वडा सचिब ६र८	कन्चनपुर	९८४८७०९४६७
१३	श्री भोज राम चौधरी	नायब सुब्बा	कन्चनपुर	९८४८४६२३५०
१४	श्री खडक बहादुर चौधरी	सब-इन्जिनीयर	भजनी न.पा.३	९८११६०८३०१
१५	श्री खिम बहादुर पनाडी	कम्प्युटर अपरेटर,नगर प्रमुखज्युको सचिवालय	भजनी न.पा.४	९८४८६२६८५८
१६	श्री राम बहादुर सार्की	प.से.प्रा. पशु बिकास संयोजक	गोदावरी न. पा. १	९७४९०१३५५७
१७	श्री मैया कुमारी चौधरी	प्रा.स. कृषि संयोजक	कैलारी गा.पा.	९८४८८९१२३५
१८	श्री सुमन कुमार चौधरी	वडा सचिब ४ र ९	टिकापुर न.पा.	९८१५६६४६२२
१९	श्री प्रेम राज चौधरी	वडा सचिब ५ र ७	भजनी न.पा.६	९८००६०९५३१
२०	श्री प्रधुम्न कुमार चौधरी	वडा सचिब २	भजनी न.पा.६	९८६८७४६७५२
२१	श्री राम कुमार राना	वडा सचिब १ र ३	शुक्लाफाँटा न.पा.६	९८४८७६३३००
२२	श्री कमला कुमारी खड्का	स.म.बि.नि. महिला बिकास	कन्चनपुर	९८६८०८०५८९
२३	श्री जय प्रसाद ढुंगाना	सहायक कर्मचारी	भजनी न.पा.८	९८०४६३२०५१
२४	श्री मिन बहादुर धामी	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	भजनी न.पा.४	९७४९०१८५५९

२५	श्री सुमिर चौधरी	अमिन	भजनी न.पा. ५	९८६८४००८४५
२६	श्री छत्र बहादुर बुढा	अ.हे.ब.	भजनी न.पा. ५	९८४८४९८५०५
२७	श्री लक्ष्मी शाही	अ.न.मि.	भजनी न.पा.३	
२८	श्री संजु सिंह	अ.न.मि.	भजनी न.पा.४	
२९	श्री कमल प्रसाद चौधरी	ना.प्रा.स. कृषि	गौरिगंगा-४	९८४८४५६२९७
३०	श्री दिनेश कुमार चौधरी	ना.प्रा.स. कृषि	भजनी न.पा.६	९८१४६१७२१६
३१	श्री रमेश राज रेग्मी	ना.प्रा.स. पशु बिकास	भजनी न.पा. ५	९८४८६३८९७९
३२	श्री जितु के.सी.	सामाजिक परिचालक	भजनी न.पा.३	९८६८७७०४८५
३३	श्री जीवन कुमार चौधरी	सामाजिक परिचालक	भजनी न.पा.६	९८१४६४९७७३
३४	श्री माया चौधरी	सामाजिक परिचालक	भजनी न.पा.१	९८२५६२८६९६
३५	श्री जनक देवी हमाल	सामाजिक परिचालक	भजनी न.पा. ५	९८४०१०५०२३
३६	श्री लिखि राम डगौरा	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा. ४	९८०४६७४९८८
३७	श्री लाल बहादुर बस्नेत	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा.१	९८४८४४५८४७
३८	श्री लेख राम चौधरी	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा. ५	९८००६६७५५५
३९	श्री राम बहादुर थारु	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा.३	९८१२६५७७४६
४०	श्री असर्फी लाल चौधरी	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा.६	
४१	श्री फरहारी थारु	सवारी चालक	भजनी न.पा.१	९८११६८६८२७
४२	श्री तपेन्द्र आले	सवारी चालक	भजनी न.पा.१	९८२५६७७००९
४३	श्री तुली देवी बुढामगर	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा. ४	
४४	श्री कर्ण सिंह पुनमगर	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा. ९	९८०४६६९०४४
४५	श्री दिपक कठरिया	कार्यालय सहयोगी	भजनी न.पा.७	९८००६९९७०४
४६	श्री रंजित चौधरी	का.स. पशु बिकास	भजनी न.पा.१	९८०४६२०२९१
४७	श्री जंग बहादुर चौधरी	का.स. भान्से न.पा.	भजनी न.पा. ४	९८०४६२४२५०
४८	श्री हेम राज बाल्मिकी	कुचिकार	भजनी न.पा.१	९८१५६५६८००

स्रोतः प्रशासन शाखा, भजनी, २०७५

८.१.२.२. विषयगत शाखाको विवरण

राज्य पुर्नसंरचना भएपश्चात जिल्लामा रहेका विषयगत कार्यालयहरु स्थानीय तहमा नै गएर आफ्नो सेवा दिईरहेका छन् जसमध्ये केही कार्यालयहरुले स्थानीय तह वाहिर रहेर कार्य गरिरहेका छन् केही विषयगत कार्यालयहरु गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संरचनाभित्र नै गाभिएर आफ्नो सेवा दिईरहेका छन् । भजनी नगरपालिकामा रहेका विषयगत शाखा र तिनभित्र रहेका मानव संशाधनको अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.९९ विषयगत शाखाको विवरण

विषयगत शाखा शिक्षा				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१				
२				
२. विषयगत शाखा स्वास्थ्य				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१				
२				
३. विषगयगत शाखा महिला तथा वालावालिका र सहकारी				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१				
२				
४. पशु सेवा शाखा				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१				
२				
५. कृषि सेवा शाखा				
सि.न.	**नामथर**	**पद**	**श्रेणी र तह**	**सम्पर्क नं.**
१				
२				

स्रोतः प्रशासन शाखा, भजनी, २०७५

८.१.३. विषयगत समिति तथा नगरसभाका पदाधिकारीहरुको नामावली

पुर्नवास नगरपालिकाले स्थानीय तहको कामलाई प्रभावकारी ढंगबाट कार्यान्वयन गरी चुस्त दुरुस्त सेवा प्रवाह गर्नका लागी नगरपालिकाको आन्तरिक तथा वाह्य क्षमताको सुढृढीकरणका लागी नगरपालिकाले विभिन्न विषयगत समितिहरुको गठन गरि क्रियाशिलमा रहेको देखिन्छ। समितिको गठन पश्चात सम्पूर्ण पदाधिकारीहरुलाई आफु सो कामका लागी जिम्मेवार भएको भन्नेकुरा दायित्ववोध भएको छ। भजनी नगरपालिकामा गठन गरिएका विषयगत समितिको संयोजक तथा पदाधिकारीको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं..१०० विषयगत समितिको विवरण

१.राजश्व परामर्श समिति				
क्र.सं	**सदस्यको नाम,थर**	**पद**	**ठेगाना**	**सम्पर्कनं.**
१				
२				
३				
४				
५				
२.श्रोतसिमा अनुमान तथा वजेट निर्धारण समिति				
१				
५				
६				
७				
३.सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति				
१				
१				
समिति				
१				
१				
२				
७. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति				
१				
१				

नगरपालिका नगर शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरूको नामावली तथा विवरण

नगर शिक्षा समिति ,भजनी नगरपालिका

सी.न.	पद	नाम,थर	कार्यालय/संस्था	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क न.
१	अध्यक्ष	श्री शेर बहादुर चौधरी	भजनी नगरपालिका	नगर प्रमुख	९८५८४२७२०३
२	सदस्य	श्री राम कुमारी चौधरी	भजनी नगरपालिका	कार्यपालिका सदस्य	९८०६८५६९५५
३	सदस्य	श्री चन्द्रकला बि.क.	भजनी नगरपालिका	कार्यपालिका सदस्य	९८१४६४७६५५
४	सदस्य	श्री रबिन थापा	भजनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	९८४८४४२९११
५	सदस्य	श्री प्रबिण पौडेल	भजनी नगरपालिका	प्र.प्र.अ.	९१५८०१०१
६	सदस्य	श्री भुमिन्द्र प्रसाद भट्ट	महुन्याल मा.बि. भजनी	प्र.अ.	९८४८४१७०५८
७	सदस्य	श्री राम प्रसाद शर्मा	भानु मेमोरियल इ.बो.	प्र.अ.	९८४८६३२१६५
८	सदस्य	श्री भागरथी चौधरी	रा.मा.वि. महादेवली	प्र.अ.	९८०४६२८१६३
९	सदस्य	श्री रतन राज रेग्मी	महेन्द्र मा.वि. पगियापसार	वि.व्य.स.अध्यक्ष	९८००६४३३३९
१०	सदस्य	श्री दिल्ली राज देवकोटा	कल्पवृक्ष इ.बो.	संस्थापक	९८४८४५२४९९
११	सदस्य	श्री कुम्भ कठायत	भजनी न.पा. ५		९८१४६९८९२२
१२	सदस्य	श्री भुन्टे राजि	भजनी न.पा. ९	लोपोन्मुख बर्ग	९७४९०३१६४१
१३	सदस्य	श्री मुस्ताफ खाँ	भजनी न.पा.८	पिछडा बर्ग	
१४	सदस्य सचिब		भजनी नगरपालिका	शिक्षा अधिकृत	
१५	सल्लाहाकार	श्री बिक्रम चौधरी	वडा न. ३	वडा अध्यक्ष	९८००६१४७५७
१६	सल्लाहाकार	श्री केशव बुढा	वडा न. ५	वडा अध्यक्ष	९८१५६१२८७२
१७	सल्लाहाकार	श्री प्रताप सिंह ताम्राकार	वडा न. ४		९८१४६०५५६२
१८	स्रोत व्यक्ति	श्री राज किशोर लाल कर्ण	वडा न. ३	स्रोत व्यक्ति	९८१४६५७०४४

८.१.४. नगरपालिका निर्वाचित प्रतिनिधिहरु

तालिका नं. १०१.भजनी नगरपालिका कार्यालयमा निर्वाचित नगर सभाका पदाधिकारीहरुको नामावली

निर्वाचित पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बर

क्र.स.	नाम	ठेगाना	पद	सम्पर्क नं
१	श्री शेर बहादुर चौधरी	भजनी न.पा.४	नगर प्रमुख	9811388949 ,९८५८४२७२०३
२	श्री छाँया देवी देवकोटा	भजनी न.पा.१	नगर उप-प्रमुख	९८१४६२४३०१ ,९८५८४२७२०४

वडा अध्यक्ष तथा सदस्यहरुको सम्पर्क नम्बर

क्र.स.	वडा	नाम	ठेगाना	पद	सम्पर्क नं
३	१	श्री रबिन थापा	भजनी न.पा.१	अध्यक्ष	९८४८४४२९११
४		श्री राज कुमारी महतो	भजनी न.पा.१	म.सदस्य (जी.स.स.)	९८०४६२५१४४
५		श्री राजु तिरुवा	भजनी न.पा.१	द.सदस्य	९८२५६२४१०६
६		श्री बिनोद श्रेष्ठ	भजनी न.पा.१	पु.सदस्य	९८०४६३९६९९
७		श्री जोखन चौधरी	भजनी न.पा.१	पु. सदस्य	९८१२६३२१४०
८	२	श्री दुर्गा बहादुर पुन	भजनी न.पा.२	अध्यक्ष	९८४८४८८८७२
९		श्री राम कुमारी चौधरी	भजनी न.पा.२	म.सदस्य	९८०६८५६९५५
१०		श्री रेखा कामि	भजनी न.पा.२	द.सदस्य	९८१२६७०३२१
११		श्री खेम बहादुर चौधरी	भजनी न.पा.२	पु.सदस्य	९८०४६७०४५५
१२		श्री जंग बहादुर चौधरी	भजनी न.पा.२	पु. सदस्य	९८००६१४९५४
१३	३	श्री बिक्रम चौधरी	भजनी न.पा.३	अध्यक्ष	९८००६१४७५७
१४		श्री कलावती डगौरा	भजनी न.पा.३	म.सदस्य	९८११६४९६३०
१५		श्री जैसरा ओड	भजनी न.पा.३	द.सदस्य	९८१४६८६८४४
१६		श्री सत्रुघन चौधरी	भजनी न.पा.३	पु.सदस्य	९८००६८८७५०
१७		श्री राम बहादुर चौधरी	भजनी न.पा.३	पु. सदस्य	९८११६१२८९९
१८	४	श्री जन्ता राम चौधरी	भजनी न.पा.४	अध्यक्ष	९८१४६२३९४३
१९		श्री रिना देवी चौधरी	भजनी न.पा.४	म.सदस्य	९८१४६७१६२८
२०		श्री नन्दकला बिश्वकर्मा	भजनी न.पा.४	द.सदस्य	९८१४६९५९१४
२१		श्री लाल बहादुर चौधरी	भजनी न.पा.४	पु.सदस्य	९८२४६४०७१४
२२		श्री शिव कुमार डगौरा (महतौ)	भजनी न.पा.४	पु. सदस्य	९७४१०५२८०२
२३	५	श्री केशव बहादुर बुडा	भजनी न.पा.५	अध्यक्ष	९८१५६१७११५
२४		श्री लक्ष्मी बुडा	भजनी न.पा.५	म.सदस्य	९८११६९६७४०
२५		श्री रेवन्ना कामि	भजनी न.पा.५	द.सदस्य	९८०४६५८२३०
२६		श्री शेर बहादुर बोहरा	भजनी न.पा.५	पु.सदस्य	९८००६४४७१६
२७		श्री टिका राम भण्डारी	भजनी न.पा.५	पु. सदस्य	९८१२६२६४३४
२८	६	श्री सुन्दर प्रसाद चौधरी	भजनी न.पा.६	अध्यक्ष	९८००६१४९९८
२९		श्री चन्द्रा कुश्मी	भजनी न.पा.६	म.सदस्य	९८११६१६७४२
३०		श्री कमला ज्ञवाली श्रीपाईलि	भजनी न.पा.६	द.सदस्य	९८५८४२१२४७
३१		श्री रामदीन चौधरी	भजनी न.पा.६	पु.सदस्य	९८१५६८२४७३
३२		श्री थम्मन सिंह चौधरी	भजनी न.पा.६	पु. सदस्य	९८४८६६०५४२
३३	७	श्री अमर बहादुर कठरिया	भजनी न.पा.७	अध्यक्ष	९८०४६१६८२४
३४		श्री सुन्दरी चौधरी	भजनी न.पा.७	म.सदस्य	९७४९०३१२७१
३५		श्री माया देवी धोबी	भजनी न.पा.७	द.सदस्य	९८०४६२५११३
३६		श्री टिका राम डगौरा	भजनी न.पा.७	पु.सदस्य	९८१५६९४२३४
३७		श्री गुरदाश डगौरा थारु	भजनी न.पा.७	पु. सदस्य	९८११६१५६९०
३८	८	श्री पंकज चौधरी	भजनी न.पा.८	अध्यक्ष	९८६५८२४२२४

३९		श्री रेखा देवी चौधरी	भजनी न.पा.८	म.सदस्य	९८१२६७१३७३
४०		श्री चन्द्रकला बि.क.	भजनी न.पा.८	द.सदस्य	९८१४६४७६५५
४१		श्री कृष्ण लाल धमला जैसी	भजनी न.पा.८	पु.सदस्य	९८४८४५४९७५
४२		श्री चन्द्र लाल चौधरी	भजनी न.पा.८	पु. सदस्य	९८२५६४४१३९
४३		श्रीकृष्ण चौधरी	भजनी न.पा.९	अध्यक्ष	९८११६०५४५४
४४		श्री भगवती देवी चौधरी	भजनी न.पा.९	म.सदस्य	९८१५६२६२०६
४५	९	श्री सिता देवी बि.क.	भजनी न.पा.९	द.सदस्य	
४६		श्री नबिन कुमार चौधरी	भजनी न.पा.९	पु.सदस्य	९८११४०४५८७
४७		श्री बिल्लु राजि	भजनी न.पा.९	पु. सदस्य	९८२४६१५६९८
४८		श्री प्रताप सिंह ताम्राकार	भजनी न.पा.४	मनोनित सदस्य	९८१४६०५५६२
४९		श्री भुन्टे राजि	भजनी न.पा.९	मनोनित सदस्य	९७४९०३१६४१
५०		श्री राम सिंह बिश्वकर्मा	भजनी न.पा.५	मनोनित सदस्य	९८११६४३९८६

८.१.५. विगत २ वर्षको आर्थिक वर्षको आयव्यय विवरण

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
सम्पत्ती कर	९५००	६७७०२	७५००
मालपोत वा भूमिकर			
व्यावसाय कर	६००	२०५	२००
सवारी साधन कर	०	०	१०,०००
मनारञ्जन करे			५
वहाल विटौरी शुल्क	१५५०	८७०	८००
विज्ञापन कर			५
व्यावसायिक भिडियो कर	०	०	०
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर	०	०	०
सेवा शुल्क	१०	४६	१०
दस्तुर	२१७९	१९५२	१४००
आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
विक्री आय	३६१८	२२४४	३५००
दण्ड जरिवाना			

अन्य आय			
राजस्व बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
सङ्घ्ीय अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय	३६१८	२२४४	३५००

८.१.६. नगरपालिकाको चल तथा अचल सम्पत्तिको विवरण

नगरपालिकाको जिन्सी शाखाका अनुसार नगरपालिकाको सेवालाई छिटो छरितो बनाउनका लागी रहेका तपशिल वमोजिमको भौतिक चल तथा अचल सम्पत्ति रहेको छ ।

तालिका नं..१०२.नगरपालिकामा रहेको अचल सम्पत्तिको विवरण

सि.नं.	भवनको नाम	भवन स्वामीत्व			भवनको प्रकृति : वटा		
		आफ्नै	भाडामा	वडा कार्यालय संयुक्तमा चलेका त छैनन?	गोटा	कच्ची	पक्की
१							
२							
३							
४							

तालिका नं.१०३.नगरपालिकामा रहेको चल सम्पत्तिको विवरण

सि.नं.	विवरण	स्थान	संख्या	कैफियत
१				
२				
३				
४				
५				
६				

८.१.७ सार्वजनिक जग्गा

तलिका न.. १०४ राष्ट्रिय आवास कम्पनी लि. (कम्पनीको नाममा दर्ता श्रेस्ता कायम रहेको जग्गाको विवरण				
सि.नं.	नगरपालिका	कित्ता नं.	क्षेत्रफल (व.मि)	कैफियत
१				
२				
३				
४				
५				

८.२. संस्थागत सम्वन्ध र नागरिक संगठन

८.२.१. नगरपालिका भित्र गठित विभिन्न नागरिक समुहहरु

भजनी नगरपालिकाराज्य पुर्नसंरचनाका क्रममा २०७१ सालमा गठन भएको नयाँ नगरपालिका हो । नेपालको संविधान, २०७२ अनुसार स्थानीय सरकारको गठन पश्चात स्थानीय तहहरुले आफुलाई आवश्यकता भएका कानुनहरुको निर्माणपनि आफैगर्नुपर्ने कारणले गर्दा नगरपालिकाले नगरक्षेत्रभित्र के कस्ता सहकारी, समुह संगठनहरु गठनगर्दा सम्पूर्ण नागरिकहरुलाईलाई संगठित गर्न सकिन्छ भन्ने तर्फ अझै ध्यानाकर्षण गर्न सकेको छैन । त्यस कारण नगरपालिका ९ वटै वडाहरुमा टोल विकास समुहहरुको गठनका साथै पुराना समुहहरुलाई सुदृढीकरण भई परिचालन गरेको पनि देखिदैन । वडा अनुसार केही अन्य समितिहरुको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका गं १०५ नगरपालिका भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूको विवरण

तालिका नं.१०६.वडा स्तरमा रहेका समितिहरु

८.२.२ विषयगत समुह तथा संस्थाहरु (कृषि, पशुपालन, महिला वालवालिका) सम्वन्धि विवरण

नगरपालिकाका विभिन्न विषयगत शाखाहरुबाट लिएको विवरण अनुसार .... वटा कृषि खाद्यान्न तरकारी, माछापालन, उखु र विउ उत्पादन सम्वन्धि महिला, उत्पिडीत कृषक समुहहरु रहेका छन् । जसमा खाद्यान्न तरकारी सम्वन्धित कृषक समूहहरु अधिक रहेको देखिन्छ । उक्त कृषक समूहहरुमा .... जना आवद्ध भएको पाईन्छ । .... वटा पशुपालन सम्वन्धि समूहहरु रहेका छन् जसमा बाखापालन समुहहरु, वंगुरपालन समुह तथा फर्म, गाईभैसी पालनफर्म रहेका छन् । त्यसैगरी .... वटा महिला विकास समितिहरु रहेको पाईयो जसले महिला शसक्तिकरणका लागी काम गर्दै आईरहेको छन् । विषयगत समुहको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१०७ कृषि तथा पशुपालन सम्वन्धि विवरण

सि.नं.	विवरण									
		१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	कृषि शाखा									
२	कृषक समूह									
३	पशु सेवा शाखा									
४	पशुपालन समूह									
जम्मा										

८.२.३. गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स.सम्वन्धि विवरण

यस नगरपालिकामा विभिन्न गैरसरकारी संघ संस्थाहरु प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा विभिन्न क्षेत्रमा कार्य गरिरहेका छन् । जसले नगरपालिकासंगको साझेदरीमा सामाजिक, स्वास्थ्य, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि र जलवायु सम्वन्धि नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा कार्यक्रम गरिरहेका छन् । जसले नगरपालिकाका विकासमा मद्दत पुगेको छ । नगरपालिकाले यी संघसंस्थाका साथसाथै अन्य नगरपालिकासंग सम्वन्ध नराखी काम गरिरहेका कुनै संघ संस्थाहरु भएमा तिनीहरुलाई पनि नगरपालिकाको मुलद्धारमा ल्याउनुपर्दछ ।

तालिका नं..१०८ गैरसरकारी संघ संस्थाको विवरण

सि.नं.	संघसंस्थाको नाम	कार्यक्रम
१.		
२.		
३.		

८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली

८.३.१ नगरपालिका स्वीकृत ऐन, नीति, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु

नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ मा उल्लेखित स्थानीय तहका एकल अधिकारहरुको कार्यान्वयनका लागी गाउँपालिका तथा नगरपालिकालाई संघ र प्रदेश सरकारसँग नवाझिने गरी आफुलाई आवश्यक कानुन बनाउने अधिकार रहेको छ । सोही अधिकारको प्रयोग गर्दै भजनी नगरपालिकाले पनि अत्यावश्यक ३२ वटा कानुनहरु बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईसकेको छ । जसको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१०९.नगरपालिकाबाट स्वीकृत कानुनहरु

सि.नं.	ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि को नाम	नगर कार्यपालिकाबाट पारित	नगरसभाबाट स्वीकृत मिति
१			
२			
३			
४			
५			
६			

८.३.२. न्यायिक समिति र सम्पादनगरेको मुद्दाको विवरण

नेपालको संविधानको धारा २१७ अनुसार आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विवाद निरुपण गर्नका लागी गाउँपालिका तथा नगरपालिकालाई उपप्रमुख तथा उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा ३ सदस्यीय समिति गठन गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ । सोही प्रावधान अनुसार भजनी नगरपालिकाले पनि उपप्रमुखको संयोजकत्वमा न्यायिक समिति गठन गरेको छ । सो समितिले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्र पर्ने नगरवासीहरुका विवादहरु निरुपण गर्दै आएको छ ।

न्यायिक समिति गठन भएयता न्यायिक समितिमा .... मुद्दाहरु दर्ता भईसकेका छन्, जसमध्ये ...... वटा मुद्दाहरु मिलापत्र भईसकेको छ, ... वटा तामेली भईसकेको र ..... वटा मुद्दाहरु विचाराधिनमा रहेका छन् । उजुरीको किसिम अनुसारको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ११०.न्यायिक समितिले सम्पादन गरेका मुद्दाको विवरण

सि. नं	उजुरीको किसिम	जम्मा दर्ता संख्या	मिलापत्र	तामेली	विचाराधिन	कैफियत
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
१०						

स्रोतः प्रशासन शाखा, भजनी नपा, २०७५